Gemeente Albrandswaard

Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN ..... - 2 -
VOORWOORD ..... - 2 -
LEESWIJZER ..... - 4 -
HOOFDLIJNEN FINANCIËLE GEVOLGEN ..... - 6 -
BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG ..... - 11 -
2. PROGRAMMAPLAN ..... - 13 -
PROGRAMMA 1 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID & ALGEMEEN BESTUUR ..... - 13 -
PROGRAMMA 2 - RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN EN ECONOMIE ..... - 16 -
PROGRAMMA 3 - BUITENRUIMTE ..... - 20 -
PROGRAMMA 4 - FINANCIËN ..... - 23 -
PROGRAMMA 5 - EDUCATIE ..... - 25 -
PROGRAMMA 6 - SPORT ..... - 27 -
PROGRAMMA 7 - SOCIAAL DOMEIN ..... - 29 -
NIET IN VOORGAANDE PROGRAMMA'S VERANTWOORDE BATEN EN LASTEN ..... - 33 -
1. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN ..... - 33 -
2. OVERHEAD ..... - 36 -
3. VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB) ..... - 38 -
4. ONVOORZIEN ..... - 39 -
3. PARAGRAFEN ..... - 40 -
PARAGRAAF 1 - LOKALE HEFFINGEN ..... - 40 -
PARAGRAAF 2 - WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING ..... - 48 -
PARAGRAAF 3 - FINANCIERING ..... - 61 -
PARAGRAAF 4 - ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN ..... - 66 -
PARAGRAAF 5 - BEDRIJFSVOERING ..... - 78 -
PARAGRAAF 6 - VERBONDEN PARTIJEN ..... - 82 -
PARAGRAAF 7 - GRONDBELEID ..... - 89 -
PARAGRAAF 8 - WET OPEN OVERHEID ..... - 91 -
4. FINANCIËLE BEGROTING ..... - 93 -
FINANCIËLE SAMENVATTING ..... - 93 -
UITGANGSPUNTEN MEERJARENRAMING ..... - 94 -
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN ..... - 96 -
INCIDENTELE BATEN EN LASTEN ..... - 97 -
MEERJAREN BALANS ..... - 99 -
EMU-SALDO ..... - 100 -
5. BIJLAGEN ..... - 101 -
BIJLAGE 1 - INVESTERINGEN ..... - 101 -
BIJLAGE 2 - RESERVES EN VOORZIENINGEN ..... - 102 -
BIJLAGE 3 - SUBSIDIEPLAFOND 2027 ..... - 104 -
BIJLAGE 4 - OVERZICHT VAN DE BEGROTING OP TAAKVELDEN ..... - 105 -
BIJLAGE 5 - AFKORTINGENLIJST ..... - 107 -

1. ALGEMEEN

Voorwoord

Samen werken aan groei in kwaliteit

Voor u ligt de Programmabegroting 2027, met de financiële verwachtingen voor de jaren 2027 tot en met 2030. Hierin laten we zien wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel geld daarvoor beschikbaar is. Onze gemeente staat voor belangrijke keuzes. We willen investeren in de kwaliteit van onze gemeente en tegelijkertijd zorgvuldig omgaan met de beschikbare middelen.

In 2026 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Daarna is een coalitieakkoord gesloten en is het nieuwe college gestart. De komende jaren geeft het college uitvoering aan het coalitieprogramma ‘Groei in kwaliteit’. De plannen uit dit programma worden verder uitgewerkt in een collegewerkprogramma.

Bij het opstellen van deze begroting was het collegewerkprogramma nog niet vastgesteld. Daarom gaan we in deze begroting uit van voortzetting van het bestaande beleid. De kosten en opbrengsten daarvan zijn in de begroting opgenomen. Later dit jaar legt het college het collegewerkprogramma, met de financiële gevolgen, voor aan de gemeenteraad. Na vaststelling verwerken we deze gevolgen via een wijziging van de Programmabegroting 2027.

Ondertussen gaan de bestaande opgaven door. Een belangrijke opgave is het zorgen voor een duurzame, veilige en prettige leefomgeving. Het klimaat verandert, we stappen over op andere vormen van energie en de druk op de bereikbaarheid neemt toe. Daarom werken we aan een goede inrichting van de openbare ruimte, meer groen, het opvangen van hitte en hevige regen, duurzame energie en een goede bereikbaarheid. Deze ontwikkelingen bieden ook kansen om onze wijken en buurten gezonder en aantrekkelijker te maken.

Ook op sociaal gebied verandert er veel. De vraag naar zorg en ondersteuning neemt op onderdelen toe. We willen dat inwoners zo veel mogelijk zelfstandig kunnen meedoen en passende hulp krijgen als dat nodig is. Daarom investeren we in het voorkomen van problemen, ontmoeting, deelname aan de samenleving en voorzieningen dichtbij huis. Ook versterken we wat inwoners zelf, samen met familie, vrienden en andere mensen in hun omgeving, kunnen doen.

Veel vraagstukken houden niet op bij onze gemeentegrenzen. Daarom werken we samen met andere gemeenten, de regio, de provincie en maatschappelijke organisaties. Dat doen we onder meer op het gebied van wonen, verkeer, duurzaamheid, economie, zorg en ondersteuning. Door kennis en middelen te bundelen, kunnen we meer bereiken en de belangen van onze inwoners beter behartigen.

Voor 2027 kunnen we een structureel sluitende begroting aanbieden. Dat is positief, maar de financiële vooruitzichten blijven onzeker. Inkomsten kunnen veranderen, kosten stijgen en ook de taken van gemeenten blijven zich ontwikkelen. Daarom kijken we kritisch naar onze uitgaven en houden we voldoende ruimte om tegenvallers op te vangen en nieuwe keuzes te maken.

Met deze begroting leggen we een stevige basis voor 2027 en de jaren daarna. Zo werken we samen aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
Mario Bianchi, wethouder Financiën

Leeswijzer

Planning & Control cyclus

De Programmabegroting is één van de producten van de Planning & Control-cyclus. De basis voor deze begroting is de door u vastgestelde Voorjaarsnota.
Zoals in het voorwoord reeds is geschetst, is het college bezig met het opstellen van het Collegewerkprogramma (hierna: CWP). Bij het opstellen van de begroting was het CWP nog niet gereed.

In deze Programmabegroting is bestaand beleid gecontinueerd en financieel doorgewerkt. De doorwerking van het CWP met de nieuwe speerpunten, inclusief de financiële effecten, zal u separaat later dit jaar worden aangeboden. Hierdoor geven deze programmabegroting en het CWP gezamenlijk de plannen voor 2027 en verder weer.

In 2027 worden twee tussenrapportages aangeboden aan de raad, waarin afwijkingen worden gerapporteerd ten opzichte van de opgenomen plannen in de begroting.

Indeling van de begroting

Artikel 7 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat een begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting.

De beleidsbegroting dient vervolgens te bestaan uit:
• het programmaplan, en
• de paragrafen.

De financiële begroting dient ten minste te bestaan uit:
• het overzicht van baten en lasten en de toelichting, en
• de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting, en
• bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

Het programmaplan voor de begroting zal in het Collegewerkprogramma aan u aangeboden worden. In deze begroting is enkel het bestaand beleid gecontinueerd en financieel doorgerekend.

Opbouw van de begroting

Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de begroting op financiële hoofdlijnen. Hierin is te zien hoe de verwerkte financiële mutaties doorwerken, om zo vanuit de Voorjaarsnota tot de begroting te komen. Tevens worden de belangrijkste mutaties in dit hoofdstuk toegelicht. Hierbij wordt (nogmaals) opgemerkt dat alleen het bestaand beleid is doorgerekend. De eventuele effecten vanuit het nieuwe CWP zullen later worden aangeboden.

In hoofdstuk 2 is het programmaplan opgenomen, waarin de programma's van de begroting centraal staan. Per programma zijn achtergrond en politiek taakveld beschreven. Omdat een programma vaak een breed taakveld bestrijkt, zijn de programma's onderverdeeld in programmaonderdelen. De bijbehorende speerpunten volgen vanuit het nieuwe CWP, en zitten niet in deze begroting.

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen. Dit zijn de paragrafen, zoals deze zijn voorgeschreven in het BBV. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad.

Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting. Hierin worden de hoofdstukken 1 tot en met 3 uitgewerkt in een gedetailleerd overzicht van de financiële positie van de gemeente.

In de bijlagen zijn de volgende overzichten opgenomen:

1. Investeringen met economisch en maatschappelijk nut;
2. Reserves en voorzieningen;
3. Subsidieplafond 2027;
4. Overzicht van de begroting op taakvelden, en
5. Afkortingenlijst.

Hoofdlijnen financiële gevolgen

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Saldo primitieve begroting	**-1.802.600**	**-2.300.700**	**-1.105.600**	**-1.776.000**
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2025	-80.300	-79.500	-79.500	-79.500
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2026	-1.667.250	-1.937.450	-2.023.250	87.250
MPO 2026	-29.300	265.000	429.300	237.900
Saldo na 1e tussenrapportage 2026	***-3.579.450***	***-4.052.650***	***-2.779.050***	***-1.530.350***
Meicirculaire 2026	*494.000*	-64.000	-295.000	-195.000
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2027	***-3.085.450***	***-4.116.650***	***-3.074.050***	***-1.725.350***
Voorjaarsnota 2027				
B. Rekenkundige en algemene kaders	572.200	830.000	1.055.500	57.800
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	1.327.500	1.380.000	206.600	-101.700
D. Bedrijfsvoering	-217.700	-160.700	-143.400	-93.400
E. Investeringen	-160.000	-266.700	-158.400	-73.400
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	350.000	400.000	450.000	700.000
G. Gewenste budgetten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
H. Ombuigingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal na Voorjaarsnota 2027	***-1.213.450***	***-1.934.050***	***-1.663.750***	***-1.236.050***
Aanpassingen in begroting 2027				
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2026	-406.600	-396.600	-357.600	-357.600
Mutaties kapitaallasten 2027-2030	1.302.300	1.255.100	56.300	-51.300
Mutaties personeelsbegroting 2027-2030	159.500	367.300	526.800	171.400
Bijstellen budgetten n.a.v. taakveldanalyse provincie	279.600	279.600	279.600	279.600
Bijstellen budgetten WMO	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Bijstellen baten afval en riool richting volledige kostendekkendheid	868.600	868.500	895.000	900.800
Mutaties stelposten	-1.603.000	-1.598.900	-667.100	161.200
Nieuwe prognose rentelasten incl. vergoeding schatkistbankieren	891.100	518.700	507.600	620.600
Aanpassingen in geplande reservemutaties	-409.100	-409.100	-184.100	-184.100
Mutaties nieuwe VPB-prognose 2027-2030	44.000	58.000	56.000	566.000
Diverse mutaties	206.400	99.900	31.700	-11.100
Saldo begroting na wijzigingen	**-380.650**	**-1.391.550**	**-1.019.550**	**359.450**

+/+ is voordelig
-/- is nadelig

Belangrijkste ontwikkelingen

In de begroting 2027 - 2030 zitten opnieuw veel ontwikkelingen. Naast de autonome ontwikkelingen, komt dit met name door de kwetsbare financiële positie van de gemeente, waardoor we genoodzaakt zijn om diverse (financieel-technische) aanpassingen door te voeren. Dankzij alle aanpassingen zijn we in staat om de begroting in ieder geval structureel sluitend maken.

Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkelingen zoals ze in het overzicht hierboven ('Aanpassingen in begroting 2027') worden genoemd.

Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2026

In tegenstelling tot voorgaande jaren, hebben we in deze begroting de structurele gevolgen uit de 2e tussenrapportage van het voorgaande jaar meegenomen. De reden hiervoor is tweeledig; enerzijds is dit gedaan om het beeld zo compleet mogelijk te maken, en anderzijds omdat de structurele effecten dusdanig zijn, dat ze betrokken dienen te worden in de totstandkoming van het structureel saldo van de nieuwe begroting.

Mutaties kapitaallasten 2027-2030

Elk jaar worden de kapitaallasten opnieuw berekend, waarbij ook de nieuw aangenomen kredieten worden meegenomen. Afhankelijk van de hoogte van de geplande investeringen en de omslagrente, leidt dit jaarlijks tot een voor- of nadeel. Vanwege het doorschuiven van diverse grote investeringen, zullen de kapitaallasten pas op een later moment starten. Dit levert in de eerste jaren een aanzienlijk voordeel op.

Mutaties personeelsbegroting 2027-2030

Om de nieuwe personeelsbegroting te kunnen verwerken, hebben we eerst de 'oude' versie van 2026 geheel teruggedraaid tot € 0,00, en vervolgens de nieuwe begroting opgenomen. Ondanks dat we in 2027 ongeveer 3,5 fte meer in vaste dienst verwachten te hebben ten opzichte van 2026, zijn de lasten toch gedaald. Dit komt door het vrijvallen van een gereserveerd budget voor de uitbesteding van de afdeling VTH. Er is besloten dit toch 'in house' te houden en niet meer uit te besteden. De bijbehorende formatie is verwerkt in de nieuwe personeelsbegroting.
De effecten van de huidige cao, lopend t/m 31-3-2027, zitten in de nieuwe personeelsbegroting verwerkt. Vanaf 1-4-2027 wordt gerekend met de indexering zoals die in de meicirculaire 2026 staat. Het verschil in lasten tussen de vorige en de nieuwe versie neemt in 2030 af, omdat dit de nieuwe jaarschijf is in deze begroting, waardoor de financiële effecten volledig worden meegenomen. Dit was bij de begroting van vorig jaar niet het geval.

Bijstellen budgetten naar aanleiding van taakveldanalyse

In het voorjaar van 2026 heeft de provincie, in samenwerking met de ambtelijke organisatie, een taakveldanalyse uitgevoerd. Hierbij wordt Albrandswaard op taakveldniveau met een aantal referentiegemeenten vergeleken. Uit de analyse zijn diverse voor- en nadelen t.o.v. de referentiegemeenten gekomen. Als gevolg hiervan zijn, in combinatie met eigen gegevens uit de vorige jaren, diverse budgetten bijgesteld.

Bijstellen budgetten WMO

In de WMO merken we dat met name in de huishoudelijke hulp meer budget nodig is om de autonome groei en de indexaties van tarieven te kunnen bekostigen. Daarnaast heeft het Rijk de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage met (minimaal) een jaar uitgesteld tot 1 januari 2028, en is van de ingeboekte ombuiging van de wasservice ongeveer 40% niet gerealiseerd.

Bijstellen baten afval en riool richting volledige kostendekkendheid

In de Voorjaarsnota is (opnieuw) bepaald dat de tarieven van afval en riool volledig kostendekkend dienen te zijn. In de voorgaande jaren was dat niet het geval. In deze

begroting is een grote stap gezet naar volledige kostendekkendheid.

Mutaties stelposten
In de Voorjaarsnota is een voorschot genomen op de te verwachten voordelen, horende bij de nieuwe personeelsbegroting en de nieuwe reeks van de afschrijvingslasten als gevolg van het uitstellen van diverse grote investeringen. Nu de nieuwe personeelsbegroting en de kapitaallasten functioneel zijn verwerkt, draaien we de eerder opgenomen voordelen weer terug. Daarnaast is het restant van de 'stelpost nieuw beleid' vrijgevallen, omdat alle investeringen uit deze stelpost zijn verwerkt. Verder hebben we het deel van de stelpost wat niet nodig was voor het bekostigen van het subsidieplafond, eveneens vrij laten vallen. Tot slot hebben we een nieuwe stelpost opgenomen voor de doorbelasting van interne uren naar investeringen en grondexploitaties.

Nieuwe prognose rentelasten inclusief schatkistbankieren
Als gevolg van de nieuwe investeringsplanning, is het de verwachting dat er de komende jaren minder kapitaal geleend hoeft te worden, dan eerder verwacht. Dit leidt tot een voordelige bijstelling van de te verwachten rentelasten. Daarnaast wordt eind 2026 een grote bijdrage (ca. € 17 mio) verwacht vanuit het Rijk voor de regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT). Deze regling is bedoeld om gemeenten te ondersteunen in het versnellen van de woningbouw. Deze gelden zorgen er eveneens voor dat er minder geleend hoeft te worden.

Aanpassingen in reservemutaties
De gemeente kent diverse reserves waar jaarlijks uit wordt onttrokken en/of gestort. Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2027 is besloten om te stoppen met de verdere ontwikkeling van de flexwoningen. Met dit besluit wordt ook het financiële deel gestopt. Als gevolg hiervan is de begrote jaarlijkse onttrekking uit de reserve Migratie & Wonen teruggedraaid. Dit heeft een negatief effect op de exploitatie. Daarnaast wordt er niet meer gestort in de reserve Sociaal Deelfonds, wat een klein positief effect op de exploitatie heeft. Tot slot wordt er vanaf 2029 jaarlijks een bedrag onttrokken uit de reserve De Omloop, als dekking voor de structurele lasten. Dit geeft ook een positief effect op de exploitatie.

Mutaties nieuwe VPB-prognose
Als gevolg van het bijstellen van het MPO, waarin de vooruitzichten van de grondexploitaties Schutskooiwijk en De Omloop zijn vernieuwd, is ook de bijbehorende VPB-last vernieuwd. Dit levert met name in 2030 een aanzienlijk voordeel op, omdat voor dat jaar oorspronkelijk werd uitgegaan van een grote VPB-last.

Diverse mutaties
Zoals elk jaar, hebben we nu ook in deze begroting diverse mutaties samengevoegd in één wijziging. Per saldo zorgen deze mutaties voor een voordelig effect van € 206.400 in 2027, aflopend tot een nadeel van € 11.100 in 2030. De belangrijkste onderdelen uit deze wijziging zijn de opgenomen lasten voor de NV BAR Afval (zodat we hun begroting blijven volgen), de aansluiting op het nieuwe subsidieplafond en de te ontvangen DUVO-middelen (Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang) en VT-middelen (Veilig Thuis) vanuit de gemeente Rotterdam.

Overzicht opbouw Algemene uitkering

In de meicirculaire 2024 is de nieuwe financieringssystematiek, de koppeling van het accres aan het gemiddelde van het bruto binnenlands product over de laatste acht jaar, vervroegd ingegaan. In plaats van in 2027, heeft het Rijk de nieuwe systematiek al in 2024 in laten gaan. Dit leidt tot lagere ontvangsten vanuit het loon-prijsaccres voor alle jaren, omdat de indexatiepercentages lager zijn in de nieuwe methodiek.

In 2027 zijn er middelen toegevoegd aan het gemeentefonds vanwege het uitstellen van de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo van 2027 naar 2028, en voor de continuering van het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid (de voormalige CDOKE-regeling die is overgeheveld naar het gemeentefonds). De verdeling van deze middelen voor de periode vanaf 2028 is nog niet definitief vastgesteld. Vanwege deze ontwikkelingen is het effect van de meicirculaire het grootst in 2027.
Vanaf 2028 zien we jaarlijks een neerwaartse bijstelling van de effecten van de algemene uitkering op de begroting. Dit komt met name door de herverdeling van de integratie-uitkering Participatie, die voor onze gemeente nadelig uitpakt, en door de neerwaartse bijstelling van de stelpost BCF, als gevolg van een lagere afrekening over 2025.
Vanaf 2029 heeft het kabinet besloten om huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de WMO af te schaffen. Aangezien gemeenten hierdoor naar verwachting minder uitgaven zullen hebben, wordt vanaf dat jaar jaarlijks € 1,4 miljard uit het gemeentefonds gehaald. Deze uitname wordt deels gedempt door een vangnetregeling voor inwoners die niet zelf in huishoudelijke hulp kunnen voorzien. Omdat de precieze uitwerking van deze maatregelen nog niet bekend is, wordt het gemeenten toegestaan om het 'netto-effect' van deze bezuiniging te neutraliseren middels een stelpost 'afschaffing huishoudelijke hulp'.

De totale effecten van alle mutaties vanuit de meicirculaire 2026, zoals die zijn verwerkt in de begroting 2027, worden hieronder weergegeven.

Ontwikkeling algemene uitkering	2027	2028	2029	2030
Mutaties accres, uitkeringsfactor/uitkeringsbasis	297.000	360.000	212.000	325.000
Taakmutaties (met name de WMO)	184.000	-8.000	-771.000	-805.000
Overige mutaties	748.000	-116.000	-200.000	-212.000
Totaaleffect meicirculaire 2026	**1.229.000**	**236.000**	**-759.000**	**-692.000**
Mutatie stelpost BCF	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Vervallen baten SPUK CDOKE	-435.000	0	0	0
Mutatie stelpost huishoudelijke hulp	0	0	764.000	797.000
Totaaleffect op begroting Albrandswaard	**494.000**	**-64.000**	**-295.000**	**-195.000**

+/+ is positief
-/- is negatief

Provinciaal toezicht

De door de raad vastgestelde begroting 2027 dient vóór 15 november 2026 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en provinciale regelgeving. De minste vorm van provinciaal toezicht is repressief toezicht. Dit betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten (zgn. 'materieel begrotingsevenwicht'). Om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, moet het begrotingssaldo gecorrigeerd worden met het saldo van incidentele baten en lasten. Wat het effect daarvan is voor gemeente Albrandswaard, is opgenomen in onderstaande tabel.

Structureel meerjarensaldo exclusief incidentele baten en lasten

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten	-542	-1.541	-1.394	40
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	161	150	375	320
Begrotingssaldo	**-381**	**-1.392**	**-1.020**	**359**
Saldo incidentele baten en lasten	-450	-550	35	-20
Gecorrigeerd saldo	**69**	**-842**	**-1.055**	**379**

+/+ is positief
-/- is negatief

Een overzicht en toelichting op de incidentele posten is te vinden in hoofdstuk 4: Financiële begroting.
Indien de begroting niet materieel in evenwicht is, kan de gemeente onder preventief provinciaal toezicht worden geplaatst. Dit betekent dat een gemeente de begroting en begrotingswijzigingen pas mag uitvoeren na voorafgaande goedkeuring van de provincie.

Begroting in één oogopslag

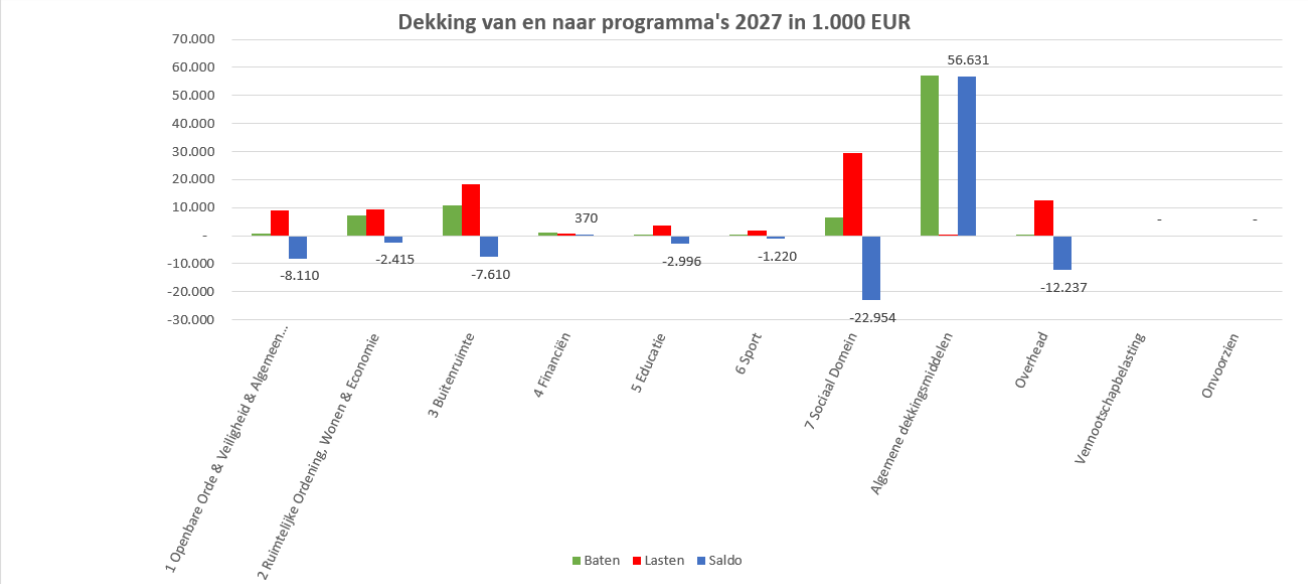
Baten per programma

Programma	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	-887.700	-887.700	-887.700	-887.700
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	-7.098.400	-2.646.700	-8.914.200	-9.073.100
3 Buitenruimte	-10.854.700	-10.937.800	-10.878.300	-10.879.000
4 Financiën	-1.028.800	-1.294.500	-2.067.500	-1.900.500
5 Educatie	-518.100	-518.100	-518.100	-518.100
6 Sport	-447.900	-447.900	-672.900	-672.900
7 Sociaal Domein	-6.387.910	-6.387.910	-6.387.910	-6.387.910
9 Overige Baten en Lasten				
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	-57.101.700	-56.895.300	-58.299.400	-61.216.500
9.2 - Overhead	-394.600	-387.400	-389.200	-133.800
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	**-57.496.300**	**-57.282.700**	**-58.688.600**	**-61.350.300**
Totaal baten	**-84.719.810**	**-80.403.310**	**-89.015.210**	**-91.669.510**

Lasten per programma

Programma	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	8.967.800	9.033.900	9.282.300	9.438.600
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	9.538.300	5.209.400	11.569.400	11.822.900
3 Buitenruimte	18.405.700	18.454.100	18.634.400	18.726.400
4 Financiën	580.000	903.000	1.205.000	1.472.700
5 Educatie	3.497.000	3.673.400	3.463.800	3.369.200
6 Sport	1.667.400	1.663.100	2.660.800	2.742.200
7 Sociaal Domein	29.341.160	29.494.160	29.705.360	29.941.560
9 Overige Baten en Lasten				
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	471.200	535.000	529.300	623.000
9.2 - Overhead	12.631.900	12.828.800	12.972.400	13.154.500
9.3 - VPB	0	0	12.000	19.000
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	**13.103.100**	**13.363.800**	**13.513.700**	**13.796.500**
Totaal lasten	**85.100.460**	**81.794.860**	**90.034.760**	**91.310.060**

Dekking van en naar programma's

2. PROGRAMMAPLAN

Programma 1 - Openbare Orde en Veiligheid & Algemeen Bestuur

Inleiding

Albrandswaard is een veilige en leefbare gemeente met een sterk dorps karakter, maar ondervindt ook de invloed van de nabijgelegen stad. Overlast, verkeersdrukte, online criminaliteit, ondermijning en incidenten blijven aandacht vragen. Daarom investeren we in zichtbare toezicht en handhaving, veilige wijken en bedrijventerreinen en in de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeente bij crises en verstoringen. Veiligheid vraagt om samenwerking met inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke en veiligheidspartners.

Tegelijk bouwen we verder aan een gemeente die dichtbij, toegankelijk en betrouwbaar is. We versterken onze organisatie en bedrijfsvoering, verbeteren de grip op samenwerkingspartners en informatie en houden aandacht voor digitale veiligheid. Onze dienstverlening is digitaal waar dat kan en persoonlijk waar dat nodig is. Met tijdige communicatie en passende participatie betrekken we inwoners en organisaties bij wat er in Albrandswaard speelt.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	3.663.255	3.438.700	4.031.400	4.056.000	4.115.000	4.174.500
1.2 - Algemeen Bestuur	6.242.024	4.862.300	4.911.400	4.952.900	5.142.300	5.239.100
Totaal Lasten	**9.905.278**	**8.301.000**	**8.942.800**	**9.008.900**	**9.257.300**	**9.413.600**
Baten						
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	288.159	79.100	80.200	80.200	80.200	80.200
1.2 - Algemeen Bestuur	699.744	738.000	752.300	752.300	752.300	752.300
Totaal Baten	**987.903**	**817.100**	**832.500**	**832.500**	**832.500**	**832.500**
Saldo baten en lasten	**-8.917.375**	**-7.483.900**	**-8.110.300**	**-8.176.400**	**-8.424.800**	**-8.581.100**
Onttrekkingen	78.320	100.200	55.200	55.200	55.200	55.200
Stortingen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	**53.320**	**75.200**	**30.200**	**30.200**	**30.200**	**30.200**
Totaal programma 1	**-8.864.055**	**-7.408.700**	**-8.080.100**	**-8.146.200**	**-8.394.600**	**-8.550.900**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 1 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	3.438.700	4.031.400	-592.700
1.2 - Algemeen Bestuur	4.862.300	4.911.400	-49.100
Totaal Lasten	**8.301.000**	**8.942.800**	**-641.800**
Baten			
1.1 - Openbare orde & Veiligheid	79.100	80.200	1.100
1.2 - Algemeen Bestuur	738.000	752.300	14.300
Totaal Baten	**817.100**	**832.500**	**15.400**
Saldo baten en lasten	**-7.483.900**	**-8.110.300**	**-626.400**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten
Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Algemeen Bestuur per 1-1-2027 de volgende teams:
- BAO;
- Team Dienstverlening;
- Staf Bedrijfsvoering;
- Management Bedrijfsvoering, en
- Concernstaf.

In totaal gaat het om 38,10 fte. Voor deze teams hebben we in totaal € 3.987.400 begroot in 2027. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten
1.1 Voor integraal veiligheidsbeleid is het budget ongeveer € 55.000 lager, omdat vorig jaar eenmalig extra geld was toegekend voor het cameratoezicht rond metrostations . Verder wordt er meer aan loonkosten doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. vorig jaar (+ ca. € 711.000).
Het restverschil betreft mutaties < € 50.000.
1.2 Het budget voor de organisatieontwikkelkosten vanwege de DBP-ontvlechting is met € 100.000 toegenomen, vanwege de afbouwende inzet ervan op diverse plekken in de begroting. Verder is het budget voor de verkiezingen met € 120.000 toegenomen, om te kunnen voldoen aan alle wettelijke taken en aanpassingen rondom het verkiezingsproces. Daarnaast is het aandeel van de DBP-bijdrage in programma 1 hoger dan vorig jaar (+ € 467.000). Hier staat tegenover dat het aandeel van deze bijdrage in programma 9 is afgenomen. Tot slot wordt er minder aan loonkosten doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. vorig jaar (-/- ca. € 665.000).
Het restverschil betreft mutaties < € 50.000.

Baten
1.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.
1.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Diefstallen uit woningen (bron: CBS)	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	1,1	1,2	2025
2	Vernielingen (bron: CBS)	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, zoals brandstichting, opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, openlijlke geweldpleging en godslastering.	5,1	5,7	2025
3	Verwijzingen Halt (bron: Stichting Halt)	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	6	10	2025
4	Winkeldiefstallen (bron: CBS)	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,9	2,1	2025
5	Geweldsmisdrijven (bron: CBS)	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag, en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling etc.)	5,4	4,6	2025

Waar staat je gemeente augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

Programma 2 - Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie

Inleiding

Albrandswaard kiest voor kwaliteit boven kwantiteit. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen bij het dorpse karakter van Rhoon, Poortugaal en Portland en bijdragen aan een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. De Omgevingsvisie vormt hiervoor het kader. We voeren geplande woningbouw uit en bieden beperkt ruimte aan nieuwe ontwikkelingen binnen de bestaande dorpen, met aandacht voor duurzaamheid, betaalbaarheid en vernieuwende bouwvormen. Tegelijk beschermen we het landschap, het groen, de natuur en ons cultuurhistorisch erfgoed.

Bij opvang en huisvesting houden we rekening met de schaal, kenmerken en draagkracht van Albrandswaard. Ook werken we aan een sterke lokale economie, met ruimte voor ondernemers die vernieuwen en duurzaam en maatschappelijk betrokken ondernemen. Daarbij zoeken we steeds de balans tussen economische ontwikkeling, prettig wonen en leven en het behoud van onze groene kwaliteiten.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
2.1 - Ruimtelijke ordening	5.025.290	2.400.000	8.597.000	4.247.700	10.581.400	10.806.800
2.2 - Wonen	524.012	2.113.900	631.400	641.200	657.400	675.500
2.3 - Economie	233.236	362.500	284.900	295.500	305.600	315.600
Totaal Lasten	**5.782.538**	**4.876.400**	**9.513.300**	**5.184.400**	**11.544.400**	**11.797.900**
Baten						
2.1 - Ruimtelijke ordening	4.351.706	155.700	6.571.000	2.119.300	8.386.800	8.545.700
2.2 - Wonen	669.841	990.000	466.200	466.200	466.200	466.200
2.3 - Economie	79.347	58.700	61.200	61.200	61.200	61.200
Totaal Baten	**5.100.894**	**1.204.400**	**7.098.400**	**2.646.700**	**8.914.200**	**9.073.100**
Saldo baten en lasten	**-681.644**	**-3.672.000**	**-2.414.900**	**-2.537.700**	**-2.630.200**	**-2.724.800**
Onttrekkingen	435.847	729.100	0	0	0	0
Stortingen	498.220	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Mutaties reserves	**-62.373**	**704.100**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**
Totaal programma 2	**-744.017**	**-2.967.900**	**-2.439.900**	**-2.562.700**	**-2.655.200**	**-2.749.800**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 2 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
2.1 - Ruimtelijke ordening	2.400.000	8.597.000	-6.197.000
2.2 - Wonen	2.113.900	631.400	1.482.500
2.3 - Economie	362.500	284.900	77.600
Totaal Lasten	**4.876.400**	**9.513.300**	**-4.636.900**
Baten			
2.1 - Ruimtelijke ordening	155.700	6.571.000	6.415.300
2.2 - Wonen	990.000	466.200	-523.800
2.3 - Economie	58.700	61.200	2.500
Totaal Baten	**1.204.400**	**7.098.400**	**5.894.000**
Saldo baten en lasten	**-3.672.000**	**-2.414.900**	**1.257.100**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten
Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Ruimtelijke ordening per 1-1-2027 de volgende teams:
- Beleid & Advies Ruimte, en
- Omgeving.

In totaal gaat het om 24,01 fte. Voor deze teams hebben we € 2.648.600 begroot in 2027. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten
2.1 Het verschil komt voornamelijk door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2026. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn, zoals besloten in het MPO. Deze aanpassingen leiden tot een verhoging van de lasten van ongeveer € 6,4 miljoen voor de grex Schutskooiwijk. Daarnaast is er voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie vanuit de jaarrekening 2025 een bedrag van € 110.000 doorgeschoven naar 2026 voor een nieuwe aanbesteding. Dit budget komt niet terug in 2027. Verder was in 2026 een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld voor de sloop- en bouwwerkzaamheden m.b.t. het marktinitiatief Vogelbuurt (€ 200.000). Dit budget komt eveneens niet terug in 2027. Tot slot leidt de doorbelasting van de DBP-bijdrage en de eigen personeelsbegroting tot een hogere last in dit subprogramma (+ € 187.000).
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
2.2 De verlaging komt voornamelijk doordat de SPUK-regelingen in dit subprogramma nog niet begroot zijn in 2027. Dat volgt bij de 1e tussenrapportage volgend jaar. Dit zorgt voor een daling van de lasten van € 372.100. Verder zijn de effecten van het besluit om te stoppen met de ontwikkeling van de flexwoningen verwerkt. Dit zorgt voor een voordelig effect in de exploitatie van ca. € 440.000. Tot slot leidt de doorbelasting van de DBP-bijdrage en de eigen personeelsbegroting tot een lagere last in dit subprogramma (ca. -/- € 650.000).
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
2.3 De doorbelasting van de loonkosten aan dit subprogramma zijn ca. € 77.000 lager i.v.m. vorig jaar. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten
2.1 De toename komt voornamelijk door de aanpassingen in de grondexploitaties, als gevolg van het MPO 2026. De grondexploitaties zijn geraamd in lijn, zoals besloten in het MPO. Deze aanpassingen leiden tot een verhoging van de baten van ongeveer € 6,4 miljoen voor de grex Schutskooiwijk
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
2.2 Aangezien de SPUK-regelingen nog niet begroot zijn voor 2027, zorgt dit ook aan de batenkant voor een verschil (verlaging) in de baten van € 372.100. Voor volkshuisvesting nemen de baten met ongeveer € 390.000 af t.o.v. 2026, omdat de te verwachten inkomsten vanuit het Rijk m.b.t. de Realisatiestimulans voor 2027 nog niet begroot zijn. Hier staat tegenover dat de te verwachten WABO-baten met € 250.000 toenemen, omdat de taakstelling uit 2026 slechts incidenteel was verwerkt, en in 2027 dus niet meer voorkomt.
2.3 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Functievermenging (bron: CBS BAG/LISA)	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij de waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	48,9%	54,6%	2025
2	Vestingen van bedrijven (bron: LISA)	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 65 jaar.	161,2	196,1	2025
3	Nieuwbouw woningen (bron: BAG/ABF)	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	6,9	8,4	2024
4	Demografische druk (bron: CBS)	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	74,4%	71,3%	2026

Waar staat je gemeente augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

Programma 3 - Buitenruimte

Inleiding

Het groene karakter is een belangrijke kwaliteit van Albrandswaard en geeft onze gemeente een bijzondere positie in de regio. Onze landschappen, polders, grienden en natuur- en recreatiegebieden willen we behouden en versterken. Vanuit één visie op de openbare ruimte verbinden we ontwikkeling, inrichting, beheer en onderhoud en maken we de buitenruimte aantrekkelijker, groener en beter bestand tegen hitte, droogte en hevige regen.

Ook bereikbaarheid en verkeersveiligheid vragen aandacht. Vanuit het mobiliteitsplan verbinden we mobiliteit met leefbaarheid, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen. In de dorpskernen is de auto te gast en krijgen veilige schoolroutes en schoolomgevingen prioriteit. We stimuleren duurzame mobiliteit en pakken parkeerdruk gebiedsgericht aan, met oog voor inwoners, ondernemers en toekomstige ontwikkelingen.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Buitenruimte	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
3.1 - Buitenruimte	17.598.066	18.532.900	18.177.500	18.225.900	18.406.200	18.498.200
3.2 - Kunst & Cultuur	143.180	127.900	124.100	124.100	124.100	124.100
Totaal Lasten	**17.741.247**	**18.660.800**	**18.301.600**	**18.350.000**	**18.530.300**	**18.622.300**
Baten						
3.1 - Buitenruimte	10.321.739	10.130.200	10.677.200	10.760.300	10.700.800	10.756.600
3.2 - Kunst & Cultuur	31.503	14.600	14.300	14.300	14.300	14.300
Totaal Baten	**10.353.242**	**10.144.800**	**10.691.500**	**10.774.600**	**10.715.100**	**10.770.900**
Saldo baten en lasten	**-7.388.005**	**-8.516.000**	**-7.610.100**	**-7.575.400**	**-7.815.200**	**-7.851.400**
Onttrekkingen	193.200	643.300	163.200	163.200	163.200	108.100
Stortingen	61.500	81.500	104.100	104.100	104.100	104.100
Mutaties reserves	**131.700**	**561.800**	**59.100**	**59.100**	**59.100**	**4.000**
Totaal programma 3	**-7.256.305**	**-7.954.200**	**-7.551.000**	**-7.516.300**	**-7.756.100**	**-7.847.400**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 3 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
3.1 - Buitenruimte	18.532.900	18.177.500	355.400
3.2 - Kunst & Cultuur	127.900	124.100	3.800
Totaal Lasten	**18.660.800**	**18.301.600**	**359.200**
Baten			
3.1 - Buitenruimte	10.130.200	10.677.200	547.000
3.2 - Kunst & Cultuur	14.600	14.300	-300
Totaal Baten	**10.144.800**	**10.691.500**	**546.700**
Saldo baten en lasten	**-8.516.000**	**-7.610.100**	**905.900**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten
Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we voor Buitenruimte per 1-1-2027 de volgende teams:
- Staf Ruimte;
- BOR;
- Buitenruimte, en
- Team VVTH.

In totaal gaat het om 62,46 fte. Voor deze teams hebben we € 5.850.100 begroot in 2027. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten
3.1 Voor planmatig onderhoud wegen is het budget ongeveer € 150.000 lager, wat onder meer komt omdat de inhuur van een projectleider voor een onderzoek naar overdracht van wegen van het waterschap Hollandse Delta naar de gemeente, niet is begroot vanaf 2027. Ook wordt er minder afschrijving en rente vanuit de activa toegerekend aan dit onderdeel t.o.v. 2026. Voor het openbaar groen planmatig is vanuit de jaarrekening 2025 € 197.000 doorgeschoven naar 2026, voor de uitvoering van achterstallig onderhoud vanuit de BAR-tijd. Dit budget komt niet meer terug in 2027. Verder zijn de lasten voor de gemeentewerf aan de Nijverheidsweg ongeveer € 150.000 lager dan in 2026, wat met name komt door het nog niet hebben begroot van de kosten voor het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) in 2027. Voor de kerktorens van de kerken in Rhoon en Poortugaal is ongeveer € 90.000 minder begroot in 2027, wat eveneens te maken heeft met het nog niet begroot hebben van het het MJOP.
Hier staat tegenover dat voor centrum De Brinkhoeve vanaf 2027 afschrijvingslasten in de exploitatie landen (€ 52.500), die te maken hebben met het investeringskrediet om in deze locatie tijdelijk werkplekken in te richten. Voor de inzameling van huishoudelijk afval nemen de te verwachten kosten toe met ca. € 185.000. Hiermee blijven we de begroting van de NV BAR Afval volgen. Door de nieuwe doorverdeling van de DBP-bijdrage en de eigen loonkosten, wordt er ongeveer € 346.000 meer doorbelast aan dit subprogramma ten opzichte van vorig jaar.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Baten
3.1 De baten van de SPUK CDOKE zijn in 2027 nog niet begroot. Dit zorgt voor een negatief verschil van € 511.300. Hier staat tegenover dat de te verwachte baten uit planning reiniging afval naar verwachting met € 282.000 toenemen, als gevolg van een geplande onttrekking uit de voorziening beklemde middelen afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn ongeveer € 715.000 hoger dan in 2026, als gevolg van het meer kostendekkend maken van de bijbehorende werkzaamheden in vergelijking met vorig jaar.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
3.2 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Omvang huishoudelijk restafval (bron: CBS)	Aantal kilo niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner.	114,0**	148,0	2024
2	Hernieuwbare elektriciteit (bron: RWS)	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.	26,6%	42,8%	2024

Waar staat je gemeente augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

** Cijfers uit 2025. In 2024 bedroeg dit 173 kilo

Programma 4 - Financiën

Inleiding

Albrandswaard kiest voor een solide, verantwoord en toekomstgericht financieel beleid. We gaan zorgvuldig om met publiek geld en houden zicht op onze financiële positie en risico's. Omdat de financiële ruimte beperkt is, richten we ons nadrukkelijk op onze kerntaken. Nieuwe plannen moeten financieel haalbaar en uitvoerbaar zijn en voldoende maatschappelijk resultaat opleveren. Niet alles kan tegelijk; daarom maken we duidelijke keuzes en benutten we waar mogelijk subsidies en bijdragen van andere partijen.

We verbeteren de Planning & Control-cyclus, versterken het financieel eigenaarschap en zorgen voor betrouwbare financiële processen en informatie. Door risico's tijdig in beeld te brengen en verantwoordelijkheden helder vast te leggen, kunnen college, raad en organisatie beter sturen op beleid, middelen, voortgang en risico's.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Financiën	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
4.1 - Financien	74.005	300.200	569.200	892.200	1.194.200	1.461.900
Totaal Lasten	**74.005**	**300.200**	**569.200**	**892.200**	**1.194.200**	**1.461.900**
Baten						
4.1 - Financien	27.364	714.000	939.000	1.216.000	1.989.000	1.822.000
Totaal Baten	**27.364**	**714.000**	**939.000**	**1.216.000**	**1.989.000**	**1.822.000**
Saldo baten en lasten	**-46.641**	**413.800**	**369.800**	**323.800**	**794.800**	**360.100**
Onttrekkingen	275.700	197.000	89.800	78.500	78.500	78.500
Stortingen	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800
Mutaties reserves	**264.900**	**186.200**	**79.000**	**67.700**	**67.700**	**67.700**
Totaal programma 4	**218.259**	**600.000**	**448.800**	**391.500**	**862.500**	**427.800**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 4 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
4.1 - Financien	300.200	569.200	-269.000
Totaal Lasten	**300.200**	**569.200**	**-269.000**
Baten			
4.1 - Financien	714.000	939.000	225.000
Totaal Baten	**714.000**	**939.000**	**225.000**
Saldo van baten en lasten	**413.800**	**369.800**	**-44.000**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten
4.1 De toename in de lasten wordt met name veroorzaakt door de verschuiving van de investeringsplanning, waardoor eerder opgenomen financierings- en afschrijvingslasten vrijvallen en doorschuiven naar 2027 en verder. Vanwege het oplopende karakter van het investeringsvolume loopt het totaalsaldo van de stelposten op. Daarnaast staan de opgenomen indexeringen vanaf 2027 op de stelposten.

Baten
4.1 De toename in de baten wordt voornamelijk veroorzaakt door een opgenomen stelpost uit 1e begrotingswijziging 2024, die vanaf 2027 ingaat. Het betreft een toename van de OZB-baten, o.b.v. een toename van het aantal woningen en areaaluitbreiding.

Kerngegevens

Financiële structuur	Jaarrekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Omvang totale begroting/exploitatieomzet	85.814.892	86.309.372	85.100.460
(Begrotings)resultaat	927.594	-1.387.050	-380.650
Omvang algemene uitkering incl stelpost Jeugd	45.209.738	45.933.500	47.329.800
Algemene reserve	13.671.333	20.051.840	18.303.100
Beklemde reserves en bestemmingsreserves	24.626.625	18.053.813	17.912.800
Weerstandscapaciteit	14.860.493	21.069.000	19.340.200
Voorzieningen	9.845.472	9.386.272	8.604.300

Programma 5 - Educatie

Inleiding

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de basis om zich te ontwikkelen en kansrijk op te groeien. Daarom zetten we in op gelijke kansen, passende ondersteuning en een goede verbinding tussen onderwijs, zorg, sport en cultuur. Samen met scholen en maatschappelijke partners zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien en zich naar vermogen kunnen ontwikkelen.

Daarbij horen goede en toekomstbestendige voorzieningen. We onderzoeken of het haalbaar is om een bibliotheekconcept te ontwikkelen dat voldoet aan de wettelijke eisen. We werken aan veilige en duurzame schoolgebouwen en groene schoolpleinen en brengen de vrijetijdsbehoefte van jongeren in beeld. Waar mogelijk benutten we voorzieningen voor meerdere functies en verbinden we onderwijs en huisvesting aan de bredere ontwikkeling van kinderen en jongeren.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Educatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
5.1 - Educatie	2.841.166	3.618.800	3.497.000	3.673.400	3.463.800	3.369.200
Totaal Lasten	**2.841.166**	**3.618.800**	**3.497.000**	**3.673.400**	**3.463.800**	**3.369.200**
Baten						
5.1 - Educatie	502.369	488.700	501.400	501.400	501.400	501.400
Totaal Baten	**502.369**	**488.700**	**501.400**	**501.400**	**501.400**	**501.400**
Saldo baten en lasten	**-2.338.797**	**-3.130.100**	**-2.995.600**	**-3.172.000**	**-2.962.400**	**-2.867.800**
Onttrekkingen	19.800	126.700	16.700	16.700	16.700	16.700
Mutaties reserves	**19.800**	**126.700**	**16.700**	**16.700**	**16.700**	**16.700**
Totaal programma 5	**-2.318.997**	**-3.003.400**	**-2.978.900**	**-3.155.300**	**-2.945.700**	**-2.851.100**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 5 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
5.1 - Educatie	3.618.800	3.497.000	121.800
Totaal Lasten	**3.618.800**	**3.497.000**	**121.800**
Baten			
5.1 - Educatie	488.700	501.400	12.700
Totaal Baten	**488.700**	**501.400**	**12.700**
Saldo baten en lasten	**-3.130.100**	**-2.995.600**	**134.500**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten
5.1 Voor de Julianaschool in Rhoon wordt een nieuw gebouw verwezenlijkt. Gedurende de bouw zijn tijdelijke lokalen nodig, zodat het onderwijs door kan blijven gaan. De bijbehorende geraamde huurlasten van € 160.000 zorgen voor een toename van de lasten in 2027.
Hier staat tegenover dat voor leerlingenvervoer het budget ongeveer € 100.000 lager uitvalt t.o.v. vorig jaar, enerzijds om financieel gezien ruimte in de begroting te vinden, en anderzijds omdat we hebben gemerkt dat er op dit budget geld is overgehouden in voorgaande jaren. Daarnaast is het budget voor Campus Portland Binnengracht De Knip ca. € 120.000 lager, vanwege het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wat per jaar wordt begroot. Bij de 1e tussenrapportage in 2027 zal het budget voor het MJOP voor 2027 worden bepaald en opgenomen.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten
5.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Absoluut verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Aantal per 1.000 leerlingen.	6,6	7,4	2025
2	Relatief verzuim (bron: DUO/Ingrado)	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'. Aantal per 1.000 leerlingen.	21,0	28,0	2025
3	Voortijdig schoolverlaters (bron: DUO/Ingrado)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	1,3%	2,3%	2025
	Waar staat je gemeente augustus 2026				

* Klasse matig stedelijk

Programma 6 - Sport

Inleiding

Sport, bewegen, kunst en cultuur dragen bij aan gezondheid, ontmoeting en verbinding. We willen dat alle inwoners, ongeacht leeftijd of achtergrond, kunnen deelnemen aan sportieve en maatschappelijke activiteiten. Verenigingen, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers zijn daarbij onmisbaar. Zij bieden plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, talenten ontwikkelen en zich verbonden voelen met hun omgeving.

Daarom ondersteunen we verenigingen en vrijwilligers en werken we aan goede sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke omgeving. Sportaccommodaties en de openbare ruimte benutten we zo goed mogelijk voor verschillende groepen en activiteiten. Zo bieden we ruimte voor sport en bewegen én voor ontmoeting en maatschappelijke activiteiten.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Sport	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
6.1 - Sport	2.168.753	2.038.100	1.667.400	1.663.100	2.660.800	2.742.200
Totaal Lasten	**2.168.753**	**2.038.100**	**1.667.400**	**1.663.100**	**2.660.800**	**2.742.200**
Baten						
6.1 - Sport	759.680	416.900	447.900	447.900	447.900	447.900
Totaal Baten	**759.680**	**416.900**	**447.900**	**447.900**	**447.900**	**447.900**
Saldo baten en lasten	**-1.409.073**	**-1.621.200**	**-1.219.500**	**-1.215.200**	**-2.212.900**	**-2.294.300**
Onttrekkingen	813.200	192.000	0	0	225.000	225.000
Stortingen	800.000	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	**13.200**	**192.000**	**0**	**0**	**225.000**	**225.000**
Totaal programma 6	**-1.395.873**	**-1.429.200**	**-1.219.500**	**-1.215.200**	**-1.987.900**	**-2.069.300**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 6 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
6.1 - Sport	2.038.100	1.667.400	370.700
Totaal Lasten	**2.038.100**	**1.667.400**	**370.700**
Baten			
6.1 - Sport	416.900	447.900	31.000
Totaal Baten	**416.900**	**447.900**	**31.000**
Saldo baten en lasten	**-1.621.200**	**-1.219.500**	**401.700**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten
6.1 De lasten voor Sporthal Rhoon zijn ca. € 150.000 lager dan 2026. Dit heeft te maken met de uitvoering van het MJOP (Meerjaren onderhoudsplan), waar nog geen budget voor beschikbaar is gesteld in 2027.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten
6.1 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Niet-sporters (bron: gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM)	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	42,2%	42,5%	2024

Waar staat je gemeente d.d. augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

Programma 7 - Sociaal Domein

Inleiding

Iedereen in Albrandswaard moet prettig, veilig en gezond kunnen wonen, opgroeien en ouder worden. De betrokkenheid van inwoners, het verenigingsleven en het dorpse karakter vormen daarvoor een sterke basis. Tegelijkertijd nemen de maatschappelijke uitdagingen toe: vergrijzing, mentale druk onder jongeren, financiële problemen en een groeiende vraag naar zorg en ondersteuning, terwijl personeel en middelen schaars zijn.

We willen dat inwoners zoveel mogelijk zelfstandig blijven, regie houden over hun eigen leven en kunnen meedoen. Daarom zetten we in op preventie, ondersteuning dichtbij en op maat en sterke sociale netwerken in onze dorpen. We verbinden zorg, welzijn, sport, onderwijs, werk en inkomen en nemen als gemeente waar nodig de regie. Gezien de omvang van de opgaven maken we binnen de beschikbare middelen duidelijke keuzes in prioriteiten en werkwijze.

De uitwerking van speerpunten voor dit programma volgt in het nieuwe collegewerkprogramma.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal Domein	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	6.953.598	5.172.100	5.860.500	5.879.400	5.908.600	5.938.200
7.2 - Kwetsbare Groepen	1.676.111	1.678.800	1.235.800	1.251.000	1.265.200	1.279.500
7.3 - Participatie	10.704.864	10.780.960	9.425.660	9.417.160	9.457.560	9.507.160
7.4 - Jeugdzorg	8.945.553	9.718.100	10.080.400	10.183.000	10.296.400	10.424.300
7.5 - Zorg & Welzijn	1.597.754	1.018.300	635.000	643.900	643.500	643.100
7.6 - Wijkteams	1.834.273	1.848.900	2.069.800	2.085.700	2.100.100	2.115.300
Totaal Lasten	**31.712.153**	**30.217.160**	**29.307.160**	**29.460.160**	**29.671.360**	**29.907.560**
Baten						
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	1.072.308	646.800	207.600	207.600	207.600	207.600
7.2 - Kwetsbare Groepen	1.782.049	1.711.500	0	0	0	0
7.3 - Participatie	6.648.730	7.053.910	5.729.210	5.729.210	5.729.210	5.729.210
7.4 - Jeugdzorg	261.934	0	210.000	210.000	210.000	210.000
7.5 - Zorg & Welzijn	424.651	210.200	192.000	192.000	192.000	192.000
7.6 - Wijkteams	91.317	14.600	14.100	14.100	14.100	14.100
Totaal Baten	**10.280.988**	**9.637.010**	**6.352.910**	**6.352.910**	**6.352.910**	**6.352.910**
Saldo baten en lasten	**-21.431.166**	**-20.580.150**	**-22.954.250**	**-23.107.250**	**-23.318.450**	**-23.554.650**
Onttrekkingen	2.425.311	224.600	35.000	35.000	35.000	35.000
Stortingen	1.584.848	44.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Mutaties reserves	**840.463**	**180.600**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
Totaal programma 7	**-20.590.703**	**-20.399.550**	**-22.953.250**	**-23.106.250**	**-23.317.450**	**-23.553.650**

Verklaring van verschillen

Verschillen programma 7 ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	5.172.100	5.860.500	-688.400
7.2 - Kwetsbare Groepen	1.678.800	1.235.800	443.000
7.3 - Participatie	10.780.960	9.425.660	1.355.300
7.4 - Jeugdzorg	9.718.100	10.080.400	-362.300
7.5 - Zorg & Welzijn	1.018.300	635.000	383.300
7.6 - Wijkteams	1.848.900	2.069.800	-220.900
Totaal Lasten	**30.217.160**	**29.307.160**	**910.000**
Baten			
7.1 - Maatschappelijke Ondersteuning	646.800	207.600	-439.200
7.2 - Kwetsbare Groepen	1.711.500	0	-1.711.500
7.3 - Participatie	7.053.910	5.729.210	-1.324.700
7.4 - Jeugdzorg	0	210.000	210.000
7.5 - Zorg & Welzijn	210.200	192.000	-18.200
7.6 - Wijkteams	14.600	14.100	-500
Totaal Baten	**9.637.010**	**6.352.910**	**-3.284.100**
Saldo baten en lasten	**-20.580.150**	**-22.954.250**	**-2.374.100**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van het inrichten van onze eigen personeelsbegroting hebben we in het Sociaal Domein vanaf 1-1-2027 de volgende teams:
- Beleid & Advies Sociaal;
- Staf Sociaal Domein;
- Jeugd, en
- Volwassenen.

In totaal gaat het om 48,86 fte. Voor deze teams hebben we € 4.990.300 begroot in 2027. Deze kosten worden, net als de DBP-bijdrage, verdeeld over de programma's middels een procentuele verdeelsleutel.

Lasten

7.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de lasten € 479.000 lager i.v.m. 2026. De lasten m.b.t. de diverse WMO-voorzieningen nemen daarentegen naar verwachting met ca. € 800.000 toe, met name door toenemend zorggebruik, hogere tarieven en het uitstel van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Verder wordt in 2027 voor ca. € 361k meer doorverdeeld aan dit subprogramma t.o.v. 2026.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.2 De lasten voor de opvang van Oekraïnse vluchtelingen zijn nog niet begroot in 2027. Dit zorgt voor een voordelig effect van € 845.000. Hier staat tegenover dat er in vergelijking met 2026 ca. € 400.000 meer wordt doorbelast aan dit subprogramma, vanuit de DBP-bijdrage en de eigen loonkosten.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.3 In 2026 zijn de lasten van de Wet BUIG voor dat jaar met ca. € 1,8 mio bijgesteld. Voor 2027 en verder bedroeg de bijstelling € 350.000. De lasten zijn hierdoor in 2027 ongeveer € 1,5 mio lager dan in 2026. Hier staat tegenover dat in 2027 ca. € 125.000 meer wordt doorbelast vanuit de DBP-bijdrage en de eigen loonkosten naar dit subprogramma.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.4 De lasten voor lokale en regionale jeugdzorg tezamen met ca. € 95.000 toe. Daarnaast nemen de lasten voor jeugdgezondheidzorg met ongeveer € 55.000 toe, waarmee we de begroting van het CJG blijven volgen. Tot slot wordt er vanuit de DBP-bijdrage en de eigen personeelsbegroting, ca. € 131.000 meer doorbelast naar dit subprogramma.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.5 In 2027 wordt € 357.100 minder vanuit de DBP-bijdrage en de eigen loonkosten doorbelast naar dit subprogramma.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.6 Het budget voor de inzet in wijkteams is ca. € 150.000 hoger dan vorig jaar, wat met name komt door de verwerking van cao-effecten en indexaties. Verder wordt in 2027 ca. € 70.000 meer doorbelast naar dit subprogramma. Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

Baten

7.1 Vanwege het nog niet verwerkt zijn van de diverse SPUK-regelingen in de begroting, zijn de baten (net als de lasten) € 479.000 lager vergeleken met 2026.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.
7.2 In 2026 zijn de baten m.b.t. de Oekraïne-regeling begroot. Voor 2027 is dat nog niet gedaan, waardoor de baten op € 0 staan in dit subprogramma.
7.3 De afname in de baten wordt kan voornamelijk verklaard vanuit de Wet BUIG. De baten zijn in 2026 positief bijgesteld met ca. € 1,3 mio. Voor 2027 is een dergelijke bijstelling (nog) niet gedaan.
Het restant wordt verklaard door individueel kleinere mutaties van < € 50.000.

7.4 De te ontvangen subsidies m.b.t. de DUVO-regeling (Decentralisatie regeling vrouwenopvang) en de VT-regeling (Veilig Thuis) zijn structureel, maar waren nog niet begroot. Dit is vanaf 2027 wel gedaan, en zorgt voor een toename in de baten van € 210.000.
7.5 Alle mutaties zijn < € 50.000.
7.6 Alle mutaties zijn < € 50.000.

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Banen (bron: CBS/LISA)	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	603,8	858,8	2025
2	Jongeren met een delict voor de rechter (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	1%	2023
3	Kinderen in uitkeringsgezinnen (bron: CBS)	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.	3%	6%	2024
4	Netto arbeidsparticipatie (bron: CBS)	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	76,2%	73,2%	2025
5	Jeugdwerkloosheid (bron: CBS)	Percentage personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.	1%	2%	2024
6	Personen met een bijstandsuitkering (bron: CBS)	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015), exclusief uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling en dak- en thuislozen. Betreft het aantal personen per 10.000 inwoners.	198,4	281,2	2025
7	Aantal re-integratievoorzieningen (bron: CBS)	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	134,3	217,8	2025
8	Jongeren met jeugdhulp (bron: CBS)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014).	12,0%	13,7%	2025
9	Jongeren met jeugdbescherming (bron: CBS)	Betreft percentage jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt.	0,3%	1,0%	2025
10	Jongeren met jeugdreclassering (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).	0,2%	0,4%	2025
11	Wmo-cliënten met een maatwerkarr. (bron: CBS)	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	580	720	2025

Waar staat je gemeente augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

Kerngegevens

Sociale structuur	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Aantal inwoners	26.573	26.599	26.757
Aantal inwoners tot 20 jaar	6.006	6.023	6.055
Aantal inwoners 65 jaar en ouder	5.322	5.282	5.315

Niet in voorgaande programma's verantwoorde baten en lasten

Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV) gewijzigd. Een van de wijziging betreft het verantwoorden van algemene baten en lasten in de begroting en jaarrekening.

Baten en lasten die direct verbandhouden met activiteiten die gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord in de programma's. Dit betekent dat alleen de baten en lasten die betrekking hebben op het primaire proces in de programma's worden opgenomen. Baten en lasten die hier niet onder vallen, worden buiten de programma's gehouden. Het gaat hierbij om overheadkosten, algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Zo komt er meer inzicht in de omvang van de baten en lasten van het primaire proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder.

1. Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen relatie hebben met een bepaalde activiteit.
Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de taakvelden 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet-woningen, 0.64 Belasting overig en 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	1.162.704	500.500	471.200	535.000	529.300	623.000
Totaal Lasten	**1.162.704**	**500.500**	**471.200**	**535.000**	**529.300**	**623.000**
Baten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	54.157.146	54.610.200	57.101.700	56.895.300	58.299.400	61.216.500
Totaal Baten	**54.157.146**	**54.610.200**	**57.101.700**	**56.895.300**	**58.299.400**	**61.216.500**
Totaal baten en lasten	**52.994.442**	**54.109.700**	**56.630.500**	**56.360.300**	**57.770.100**	**60.593.500**
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**52.994.442**	**54.109.700**	**56.630.500**	**56.360.300**	**57.770.100**	**60.593.500**

Verklaring van verschillen

Verschillen algemene dekkingsmiddelen ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	500.500	471.200	29.300
Totaal Lasten	**500.500**	**471.200**	**29.300**
Baten			
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	54.610.200	57.101.700	2.491.500
Totaal Baten	**54.610.200**	**57.101.700**	**2.491.500**
Saldo baten en lasten	**54.109.700**	**56.630.500**	**2.520.800**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten
9.1 De afname van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere te verwachten rentelasten, als gevolg van het niet hoeven aantrekken van langlopende financiering ten behoeve van investeringen. Dit komt door de te ontvangen WOKT-subsidie (Woningbouw op Korte Termijn), die is toegekend vanuit het Rijk (ca. € 17,5 mio). Hierdoor is de gemeente naar verwachting ongeveer € 360.000 minder kwijt aan rentelasten. Daarnaast wordt er minder rente toegerekend aan dit programma, waardoor de lasten toenemen met ca. € 300.000.
Het restant wordt verklaard door mutaties < € 50.000.

Baten
9.1 De toename in de baten komt onder meer door hogere te verwachten rente-inkomsten vanuit het schatkistbankieren (+ ca. € 66.000) vanuit het Rijk. Verder ontvangen we meer geld vanuit het Rijk via het Gemeentefonds (+ € 1,8 mio) en nemen ook de OZB-inkomsten toe (+ € 658.000), op basis van areaaluitbreiding en de verhoogde indexering op niet-woningen van 5% (2027 is het laatste jaar waarbij met dit percentage wordt gerekend).
Het restant wordt verklaard door mutaties < € 50.000.

Uitsplitsing lokale heffingen

Lokale heffingen	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	333.932	302.000	352.000	362.000	369.000	377.000
Baten	8.610.459	8.768.000	9.426.000	9.758.000	10.198.000	10.713.000
Saldo lokale heffingen	**8.276.527**	**8.466.000**	**9.074.000**	**9.396.000**	**9.829.000**	**10.336.000**

Uitsplitsing algemene uitkering

Algemene uitkering	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	45.209.738	45.538.000	47.329.800	46.854.500	47.819.500	50.093.900
Saldo Algemene uitkering	**45.209.738**	**45.538.000**	**47.329.800**	**46.854.500**	**47.819.500**	**50.093.900**

Uitsplitsing dividend

Dividend	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	7.570	8.400	1.200	4.600	4.600	4.600
Baten	257.325	325.500	300.500	300.500	300.500	300.500
Saldo dividend	**249.755**	**317.100**	**299.300**	**295.900**	**295.900**	**295.900**

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de betaalde rente en de ontvangen rente wordt door middel van het renteomslagpercentage via de kapitaallasten doorberekend aan de taakvelden. Deze doorberekening is gebaseerd op de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari x het renteomslagpercentage. Het percentage wordt berekend bij het opstellen van de begroting, waarbij uitgegaan wordt van de geraamde boekwaarde van de vaste activa en de geraamde rente. Het saldo van de financieringsfunctie betreft het verschil tussen rentelasten van de geldleningen OG (verminderd met de eventueel ontvangen rente) en de doorbelaste rentelasten naar de taakvelden.

Uitsplitsing saldo financieringsfunctie

Financieringsfunctie	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	136.919	244.500	172.400	222.800	210.100	295.800
Baten	163.798	109.100	175.800	109.100	109.100	109.100
Saldo financieringsfunctie	**26.879**	**-135.400**	**3.400**	**-113.700**	**-101.000**	**-186.700**

Beleidsindicatoren

Nr.	Indicator	Beschrijving indicator	AW	NL*	Cijfers over
1	Gemiddelde WOZ-waarde (bron: CBS)	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in duizenden euro's.	511	439	2026
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro’s per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	1.093	993	2026
3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (bron: COELO)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro’s per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	1.308	1.091	2026

Waar staat je gemeente augustus 2026

* Klasse matig stedelijk

2. Overhead

Inleiding

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (BBV artikel 1 lid 2). In de notitie Overhead van de commissie BBV is aangegeven welke baten en lasten verantwoord worden onder overheadkosten.
In het kort komt het erop neer dat de volgende uitgangspunten gehanteerd kunnen worden:

- Directe kosten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de desbetreffende taakvelden en programma's;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead;
- Sturende taken vervult door hiërarchische leidinggevende behoren tot de overhead, en
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

De baten en lasten voor overhead zijn verantwoord op het taakveld 0.4 Overhead.

Wat mag het kosten?

Overhead	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
9.2 - Overhead	12.371.131	12.160.000	12.631.900	12.828.800	12.972.400	13.154.500
Totaal Lasten	**12.371.131**	**12.160.000**	**12.631.900**	**12.828.800**	**12.972.400**	**13.154.500**
Baten						
9.2 - Overhead	331.523	390.900	394.600	387.400	389.200	133.800
Totaal Baten	**331.523**	**390.900**	**394.600**	**387.400**	**389.200**	**133.800**
Totaal baten en lasten	**-12.039.607**	**-11.769.100**	**-12.237.300**	**-12.441.400**	**-12.583.200**	**-13.020.700**
Saldo overhead	**-12.039.607**	**-11.769.100**	**-12.237.300**	**-12.441.400**	**-12.583.200**	**-13.020.700**

Verklaring van verschillen

Verschillen overhead ten opzichte van gewijzigde begroting 2026	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Verschil 1e tr 2026 - Begroting 2027
Lasten			
9.2 - Overhead	12.160.000	12.631.900	-471.900
Totaal Lasten	**12.160.000**	**12.631.900**	**-471.900**
Baten			
9.2 - Overhead	390.900	394.600	3.700
Totaal Baten	**390.900**	**394.600**	**3.700**
Saldo baten en lasten	**-11.769.100**	**-12.237.300**	**-468.200**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Lasten
9.2 De totale lasten vanuit DBP zijn toegenomen t.o.v. vorig jaar. Op basis van de nieuwe procentuele verdeelsleutel, worden verhoudingsgewijs iets minder lasten toegerekend aan overhead (-/- ca. € 195.000), en meer aan programma 1 (+ € 467.000). Daarnaast wordt er, op basis van de nieuwe doorverdeling van de eigen loonkosten en de DBP-bijdrage naar de verschillende taakvelden, ongeveer € 673.000 meer toegerekend aan overhead.
Het restant wordt verklaard door mutaties < € 50.000.

Baten
9.2 Alle mutaties zijn kleiner dan € 50.000.

3. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Inleiding

Door de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2016 Vpb-plichtig over hun (winstgevende) ondernemersactiviteiten. Doel van deze wet is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.
Omdat de Belastingdienst de gemeente in zijn geheel aanslaat voor de Vpb-heffing en deze heffing niet per overheidsonderneming uitgesplitst is, wordt de eventueel af te dragen Vpb-heffing van alle ondernemingsactiviteiten opgenomen als één bedrag in het programmaplan en het overzicht van baten en lasten. Het is niet nodig om per programma waarin ondernemingsactiviteiten zijn opgenomen een naar rato-deelbedrag Vpb-heffing te ramen.

De Vpb is verantwoord onder het taakveld 0.9.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
9.3 - Vennootschapbelasting	3.144	7.200	0	0	12.000	19.000
Totaal Lasten	**3.144**	**7.200**	**0**	**0**	**12.000**	**19.000**
Totaal saldo vennootschapsbelasting	**-3.144**	**-7.200**	**0**	**0**	**-12.000**	**-19.000**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 50.000. Vanaf 2029 gaan de te verwachten lasten toenemen, als gevolg van de verwachte positieve resultaten in de lopende grondexploitaties, met name in De Omloop.

4. Onvoorzien

Inleiding

In de begroting is de post onvoorziene lasten opgenomen met een budget van € 0. Er is sprake van onvoorziene lasten wanneer deze onvoorzienbaar, onontkoombaar en onvermijdbaar zijn. Deze post is niet bedoeld om overschrijdingen op bestaande budgetten te dekken.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
9.4 -Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo onvoorzien	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Verschilverklaring

Hieronder zullen individuele verschillen groter dan € 50.000 nader worden toegelicht.

Er zijn geen individuele verschillen groter dan € 50.000.

3. PARAGRAFEN

Paragraaf 1 - Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de gemeentelijke belastingen en heffingen, waaronder het beleid, de opbrengstramingen, de tarieven, het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk over de periode 2027-2030.

Woonlasten en tarieven belastingen en heffingen

De gemeentelijke woonlasten worden gevormd door de uitgaven van inwoners aan de onroerendezaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De OZB is een algemene belasting waarvan de opbrengsten worden toegevoegd aan de algemene dekkingsmiddelen en daarmee vrij besteedbaar zijn. Daarnaast zijn er gebonden heffingen die volledig worden aangewend voor de uitvoering van specifieke gemeentelijke taken. Dit betreft de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, leges en retributies. Het beleid is erop gericht dat de tarieven de kosten volledig dekken, met uitzondering van de tarieven voor lijkbezorgingsrechten. Deze kosten omvatten tevens de toerekenbare compensabele btw, mutaties in voorzieningen en toerekenbare overheadkosten.

Algemene (beleids)ontwikkelingen

Benchmark woonlasten
Voor de benchmark van de woonlasten wordt gebruikgemaakt van de publicaties van het Centrum voor Onderzoek naar de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten maakt de onderlinge verschillen tussen Albrandswaard en de omliggende gemeenten inzichtelijk. Deze vergelijking is in deze paragraaf opgenomen. Het overzicht geeft de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing per gemeente weer, evenals het cumulatieve bedrag van deze drie heffingen, als representatie van de totale woonlasten per gemeente.

Kostenonderbouwing tarieven
In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen voor de berekening van de gebonden heffingen opgenomen. Deze geven inzicht in hoe de geraamde baten c.q. opbrengsten en de geraamde lasten met elkaar in verhouding staan. Het dekkingspercentage van het betreffende taakveld wordt hiermee weergegeven.

Overzicht geraamde belastingen en heffingen

Hierna treft u een totaal overzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en de gebonden heffingen.

Gemeentelijke belastingen	Begroting				
	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene dekkingsmiddelen					
Onroerende zaakbelastingen	8.768.000	**9.426.000**	9.758.000	10.198.000	10.713.000

Gebonden heffingen	Begroting				
	2026	2027	2028	2029	2030
Afvalstoffenheffing	4.442.400	**4.883.300**	4.940.200	5.212.800	5.235.400
Rioolheffing	3.421.400	**3.688.400**	3.743.200	3.774.100	3.807.300

De geraamde opbrengsten zijn een gevolg van de tariefstelling en het aantal heffingseenheden.

OZB tarieven 2027

Onroerende zaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt berekend als een percentage van de WOZ-waarde. Bij het bepalen van het OZB-tarief wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Voor de begrotingsjaren 2027–2030 wordt vervolgens een indexatie van 3% toegepast. De opbrengst uit areaaluitbreiding door nieuwbouw komt hier nog bovenop. De komende periode wordt nagegaan of deze indexatie, in relatie tot de inflatie van de afgelopen jaren, nog reëel is.

OZB-tarieven 2027

Op basis van het voorgaande en door SVHW aangeleverde WOZ-waardeontwikkeling zien de OZB-tarieven voor 2027 er als volgt uit:

Onroerende zaakbelastingen (als percentage van de WOZ-waarde)	2026	2027
Eigenaren woningen	**0,0959%**	**0,0909%**
Eigenaren niet-woningen	**0,4167%**	**0,4371%**
Gebruikers niet-woningen	**0,3456%**	**0,3624%**

Afvalstoffenheffing tarieven 2027

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente Albrandswaard maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorzieningen.

Onderbouwing kostendekkende tarieven

De in de afvalstoffenheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Afvalstoffenheffing	
Omschrijving	**2027**
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	3.983.700
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-230.100
Netto kosten van de activiteit	**3.753.600**
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	377.700
Overhead, inclusief (omslag)rente	310.700
Compensabele BTW	723.100
Totale kosten	**5.165.100**
Opbrengst afvalstoffenheffing	4.883.300
Onttrekking voorziening beklemde middelen	281.800
Totale opbrengsten	**5.165.100**
Kostendekkendheid inclusief voorziening	100%
Dekking uit tariefopbrengst	*95%*

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2027, in vergelijking met 2026, er als volgt uit:

Afvalstoffenheffing	2026	2027
Eenpersoonshuishouden (vast tarief)	**262,44**	**280,81**
Tweepersoonshuishouden (vast tarief)	**341,04**	**364,91**
Meerpersoonshuishouden (vast tarief)	**360,48**	**385,71**
Variabel tarief container 240 liter	**5,00**	**5,00**
Variabel tarief 60 liter	**1,26**	**1,26**
Variabel tarief 30 liter	**0,63**	**0,63**

Rioolheffing tarieven 2027

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te betalen die samenhangen met de gemeentelijke watertaken. Voor de rioolheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorzieningen.

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Rioolheffing	
Omschrijving	**2027**
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	1.771.300
Inkomsten van activiteit, exclusief heffingen	-39.600
Dotatie aan voorziening vervaning riolering	1.247.000
Netto kosten van de activiteit	**2.978.700**
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	364.500
Overhead, inclusief (omslag)rente	442.700
Compensabele BTW	566.500
Totale kosten	**4.352.400**
Opbrengst rioolheffing	3.695.400
Onttrekking voorziening beklemde middelen	657.000
Totale opbrengsten	**4.352.400**
Kostendekkendheid inclusief voorziening	100%
Dekking uit tariefopbrengst	*85%*

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2027, in vergelijking met 2026, er als volgt uit:

Rioolheffing	2026	2027
Eenpersoonshuishouden	**231,84**	**247,61**
Meerpersoonshuishouden	**309,12**	**330,45**

Lijkbezorging tarieven 2027

Lijkbezorging

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen in Rhoon en Poortugaal worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Lijkbezorgingsrechten	
Omschrijving	**2027**
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	760.200
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
Netto kosten van de activiteit	**760.200**
Overhead, inclusief omslagrente	476.520
Totale kosten	**1.236.720**
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	**264.400**
Dekkingspercentage	21%

Op basis van bovenstaand dekkingspercentage zien de tarieven voor 2027, in vergelijking met 2026, er als volgt uit:

Lijkbezorging	2026	2027
Particulier graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	**1.900**	**1.957**
Particulier dubbel graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 20 jaar	**3.725**	**3.835**
Particulier graf in Rhoon (2 diep) voor een periode van 20 jaar	**3.725**	**3.836**
Begraafkosten (personen vanaf 18 jaar)	**1.450**	**1.493**
Afkoop van verplichte onderhoudskosten 1 diep (20 jaar)	**4.620**	**4.758**

Leges

De algemene verhoging als gevolg van prijsindexering van de overige gemeentelijke heffingen bedraagt in beginsel 3%.

Voor producten en diensten die de gemeente aan burgers, bedrijven en anderen verleent, worden leges in rekening gebracht. De belangrijkste hiervan zijn de leges voor burgerzaken (paspoort, rijbewijs, huwelijksvoltrekking, enz.), aanvraag APV-vergunningen en omgevingsvergunningen. Bij de bepaling van de hoogte van de legestarieven wordt gekeken naar de kostendekkendheid.

De leges worden geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges zijn wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Volgens de gemeentewet mag de legesverordening als geheel bezien maximaal kostendekkend zijn. Het is mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden.

De kosten en opbrengsten van de leges zien er als volgt uit:

Leges						
Hoofdstuk/Paragraaf	**Kosten taakveld**	**Overhead**	**BTW**	**Lasten**	**Baten**	**Dekking**
1. Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	69.083	16.704		85.786	83.600	97%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	414.306	167.871		582.177	431.900	74%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	78.879	39.975		118.853	110.000	93%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	76.058	1.481		77.539	17.700	23%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken						
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie						
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	1.798	1.708		3.507	4.500	128%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief						
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	72.277	21.829		94.106	38.900	41%
Paragraaf 1.10 - Diversen						
Totaal Algemene Dienstverlening	**712.400**	**249.600**	**-**	**962.000**	**686.600**	**71%**
Hoofdstuk/Paragraaf	**Kosten taakveld**	**Overhead**	**BTW**	**Lasten**	**Baten**	**Dekking**
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet						
2.3. Omgevingsvergunning	731.600	308.700	27.636	1.067.936	448.200	42%
Totaal Algemene Dienstverlening ihkv Omgevingswet	**731.600**	**308.700**	**27.636**	**1.067.936**	**448.200**	**42%**
Hoofdstuk/Paragraaf	**Kosten taakveld**	**Overhead**	**BTW**	**Lasten**	**Baten**	**Dekking**
3. Diensten waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 - Horeca	1.119	1.063		2.182	2.800	128%
Paragraaf 3.2 - Gereserveerd						
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet						
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt	-	-		-	500	100%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen	11.100	190		11.290	100	1%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014						
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	40	38		78	-	0%
Totaal Dienstverlening Europese Richtlijn	**12.300**	**1.300**	**-**	**13.500**	**3.400**	**25%**
KOSTENDEKKING LEGES TOTALE TARIEVENTABEL	**1.456.300**	**559.600**	**27.636**	**2.043.436**	**1.138.200**	**56%**

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Indien een inwoner van Albrandswaard moeite heeft om zijn belasting te voldoen, kan hij in aanmerking komen voor kwijtschelding, waardoor de betreffende belasting niet betaald hoeft te worden. Het behandelen van verzoeken om kwijtschelding verloopt via het SVHW. De kwijtscheldingen hebben betrekking op het vaste tarief van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De kosten van verleende kwijtscheldingen worden doorberekend in de tarieven van de betreffende heffingssoorten.

In de begroting 2027 zijn de volgende bedragen voor kwijtschelding opgenomen:

Kwijtschelding	2026	2027	2028	2029	2030
Afvalstoffenheffing	**98.600**	**98.600**	98.600	98.600	98.600
Rioolheffing	**100.000**	**100.000**	100.000	100.000	100.000
Totaal	**198.600**	**198.600**	**198.600**	**198.600**	**198.600**

Overzicht belastingdruk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. De woonlasten voor de inwoners (woningen) zijn als volgt:

Omschrijving	2025	2026	2027	Afwijking	
+ = stijging en - = daling van lasten				Absoluut	In %
A: Eénpersoonshuishouden met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 227,04	€ 231,84	€ 247,61	€ 15,77	7%
Afval**	€ 257,04	€ 262,44	€ 280,81	€ 18,37	7%
Totaal	€ 484,08	€ 494,28	€ 528,42	€ 34,14	7%
B1: Tweepersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 302,76	€ 309,12	€ 330,45	€ 21,33	7%
Afval (tweepersoons)**	€ 334,08	€ 341,04	€ 364,91	€ 23,87	7%
Totaal	€ 636,84	€ 650,16	€ 695,36	€ 45,20	7%
B2: Meerpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 302,76	€ 309,12	€ 330,45	€ 21,33	7%
Afval (meerpersoons)**	€ 353,04	€ 360,48	€ 385,71	€ 25,23	7%
Totaal	€ 655,80	€ 669,60	€ 716,16	€ 46,56	7%
C: Eénpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 621.900*					
Rioolgebruik	€ 227,04	€ 231,84	€ 247,61	€ 15,77	7%
Afval**	€ 257,04	€ 262,44	€ 280,81	€ 18,37	7%
OZB-eigendom	€ 532,98	€ 548,93	€ 565,39	€ 16,46	3%
Totaal	€ 1.017,06	€ 1.043,21	€ 1.093,81	€ 50,60	5%
D1: Tweepersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 621.900*					
Rioolgebruik	€ 309,12	€ 309,12	€ 330,45	€ 21,33	7%
Afval (tweepersoons)**	€ 334,08	€ 341,04	€ 364,91	€ 23,87	7%
OZB-eigendom	€ 532,98	€ 548,93	€ 565,39	€ 16,46	3%
Totaal	€ 1.176,18	€ 1.199,09	€ 1.260,75	€ 61,66	5%
D2: Meerpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 621.900*					
Rioolgebruik	€ 309,12	€ 309,12	€ 330,45	€ 21,33	7%
Afval (meerpersoons)**	€ 353,04	€ 360,48	€ 385,71	€ 25,23	7%
OZB-eigendom	€ 532,98	€ 548,93	€ 565,39	€ 16,46	3%
Totaal	€ 1.195,14	€ 1.218,53	€ 1.281,55	€ 63,02	5%

*OZB-grondslag voor 2025 en 2026 is de gemiddelde WOZ-waarde uit Coelo. OZB 2027 uitgaande van 8,65% stijging WOZ en concept tarief 2027.

** Bovenop dit tarief komt het variabel tarief per aanbieding/lediging per zak (60 ltr of 30 ltr)) á € 1,26 resp. € 0,63 of per container á € 5,00.

Albrandswaard ten opzichte van buurgemeenten

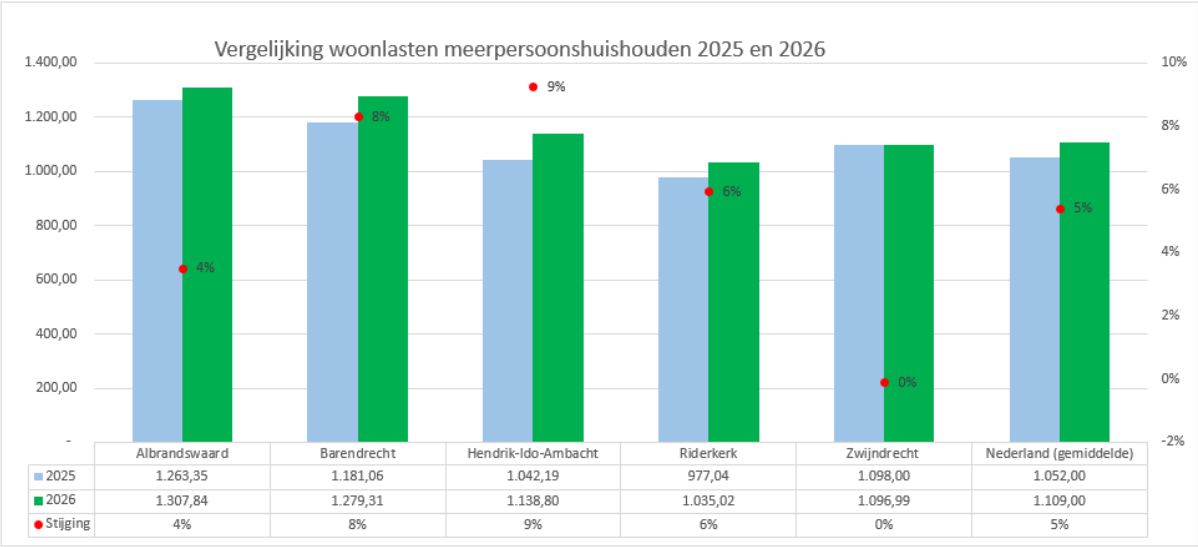
De woonlasten van de omliggende gemeenten voor het belastingjaar 2027 zijn nog niet beschikbaar. Om de woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten in 2026. Deze vergelijking maakt de onderlinge verschillen van de woonlasten tussen Albrandswaard en omliggende gemeenten inzichtelijk. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een gezin met een koopwoning.

tarieven MPH per gemeenten 2026					
	afvalstoffenheffing	rioolheffing	OZB-tarief	gem. woning-waarde	woonlasten*
Albrandswaard	439	309	0,0959%	583.000	1.308
Barendrecht	532	294	0,0824%	550.000	1.279
Hendrik-Ido-Ambacht	452	237	0,0859%	523.000	1.139
Ridderkerk	430	235	0,0834%	444.000	1.035
Zwijndrecht	386	346	0,0801%	455.000	1.097

* Coelo-Atlas 2026

Vergelijking woonlasten 2025 en 2026

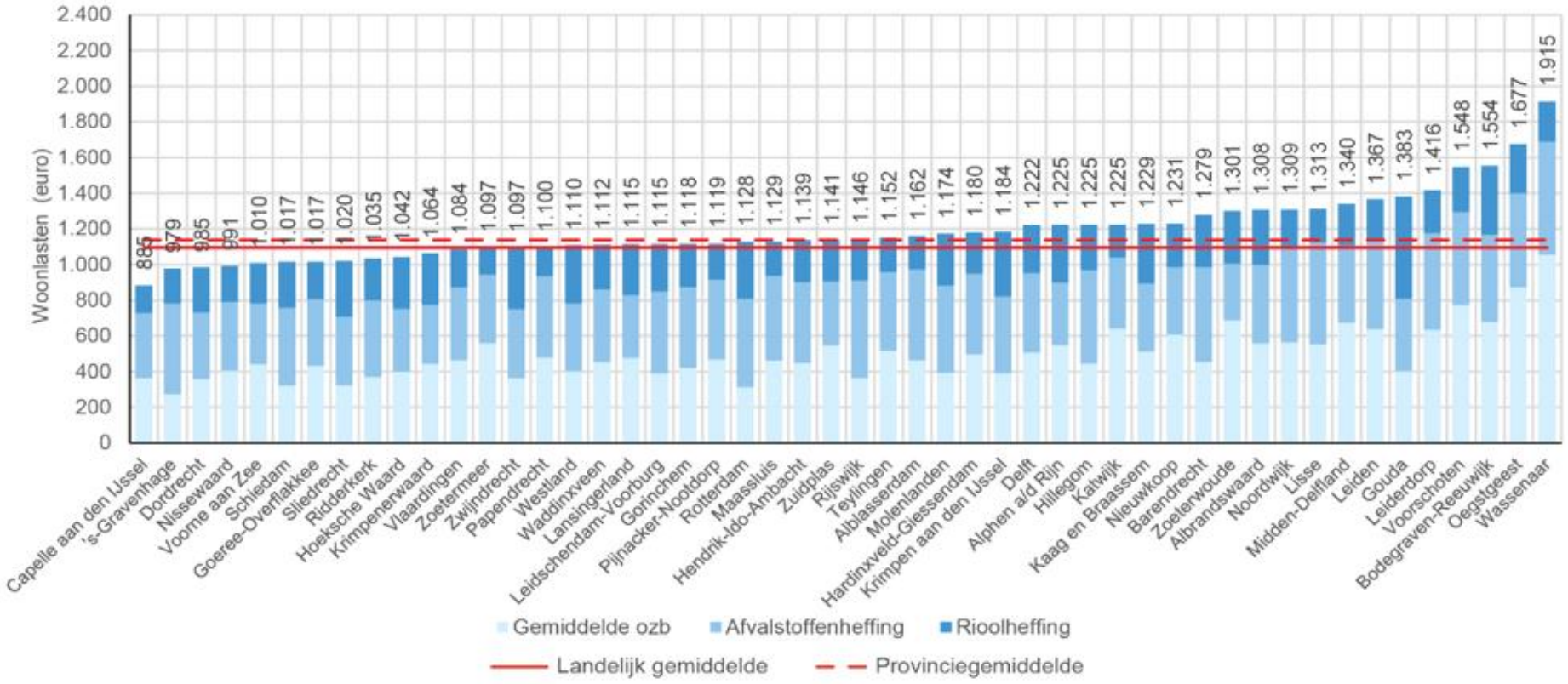
Uit onderstaande tabel blijkt een stijging in Albrandswaard van 4%, dit is lager dan het landelijk gemiddelde van 5% en met uitzondering van Zwijndrecht lager dan onze buurgemeenten.

Bron: Coelo-Atlas van de lokale lasten 2025 en 2026

Benchmark woonlasten Provincie Zuid-Holland (Coelo 2026)

De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, minus een eventuele heffingskorting. Uit dit overzicht is te herleiden dat Albrandswaard boven het landelijk gemiddelde en boven het provincie gemiddelde zit.

Bron: Coelo 2026

Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Albrandswaard voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden, bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de continu geïnventariseerde risico's en de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) is het weerstandvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd t/m 10 augustus 2026. We kijken vanuit de huidige omstandigheden vooruit met als doel een actueel risicoprofiel te presenteren waarin rekening wordt gehouden met realistische scenario's voor de nabije toekomst.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel worden kort toegelicht. De gevolgen van externe invloeden zoals de (geo)politieke spanningen, de nog steeds relatief hoge inflatie, de krappe arbeidsmarkt en de brandstofprijzen laten zich zien en voelen over de hele breedte van het risicoprofiel. Binnen het risicoprofiel van Albrandswaard is de acute dreiging van een provinciale indeplaatsstelling (escalatieladder) voor de huisvesting van statushouders toegevoegd. Mocht de provincie ingrijpen, dan verliest de gemeente de regie en draait zij direct op voor de kosten van verplichte (nood)huisvesting.

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat 93,5% van alle geïdentificeerde risico's.

Trends & ontwikkelingen risicoprofiel Albrandswaard

In deze paragraaf worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen in relatie gebracht met de risico's van de gemeente. De gemeente kan onzekerheden positief beïnvloeden door investeringen en maatregelen te treffen. Er zijn vier belangrijke onderdelen waar de gemeente een risico op blijft lopen, die een aparte vermelding waard blijven. Dit betreffen:

Bestuurlijke en financiële verhoudingen (Rijksbijdrage gemeentefonds): De gemeente ontvangt ruim de helft van haar inkomsten via een algemene uitkering uit het gemeentefonds. De meeste gemeenten voorzien grote tekorten omdat deze uitkering met ingang van 2026 sterk terugloopt (het zogeheten ravijnjaar). Er is al langere tijd sprake van een disbalans tussen financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen het Rijk en decentrale overheden. Om hierop in te spelen moet actie worden ondernomen, wordt er opnieuw geprioriteerd en worden bezuinigingsmogelijkheden onderzocht om de dienstverlening op de lange termijn op peil te houden.

Sociaal Domein: Binnen het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) is er een aanhoudende trend te zien van stijgende kosten. De gemeente heeft te maken met groeiende uitgaven zonder dat hier adequate structurele financiering tegenover staat. De hulpvraag blijft onverminderd groot en zeer kostbaar. Hoewel er lokaal alles aan wordt gedaan om de uitvoering efficiënt te organiseren, is de kans op overschrijdingen van de gedecentraliseerde budgetten onverminderd hoog ingeschat.

Informatiebeveiliging, Personeel en Bedrijfsvoering: De bescherming van alle gevoelige informatie stelt harde en toenemende eisen aan techniek en capaciteit. Burgers verwachten bovendien een veilige, moderne digitale dienstverlening. Tegelijkertijd is gekwalificeerd personeel op de huidige arbeidsmarkt moeilijk verkrijgbaar, wat druk oplevert. De ICT- en privacyrisico's maken voor een belangrijk deel onderdeel uit van de processen van De BedrijfsvoeringsPartner. Binnen de gezamenlijke governance hanteren DBP en Albrandswaard een gezamenlijke aanpak om deze risico's continu te monitoren en de dienstverlening robuust te houden.

Onvoldoende woonruimte huisvesting vluchtelingen*:* Een mogelijke provinciale indeplaatsstelling per 1-7-2027 dreigt, waarbij de gemeente de regie verlies en afgedwongen en waarschijnlijk dure (nood)huisvesting door (commerciële) verhuurders leidt tot een direct en groot financieel gevolg voor de gemeente.

Actuele Top-10 Financiële risico's
Ter duiding van het actuele risicoprofiel worden de tien belangrijkste financiële risico's op basis van de weging (kans × gevolg) als volgt gekwalificeerd:

1. **Onvoldoende woonruimte huisvesting vluchtelingen***:* Actueel gevaar van een provinciale indeplaatsstelling met grote, niet meer beïnvloedbare kosten voor de gemeente tot gevolg.

2. **Risicocluster tekorten uitvoering taken Sociaal Domein***:* Aanhoudende stijging in zorgvolumes (Jeugd, Wmo, Participatie) waarbij de kans op budgetoverschrijdingen in de uitvoering zeer aannemelijk is.

3. **Algemene Uitkering gemeentefonds lager***:* Indien de Rijksbezuinigingen uit het regeerakkoord niet worden gehaald, levert de koppeling minder op en volgen er aanvullende financiële kortingen voor de gemeente. Het huidige kabinet heeft in het regeerakkoord afgesproken om zelf fors te gaan bezuinigen. Als ze er in de praktijk niet in slagen om die geplande bezuinigingen te halen, ontstaat er een tekort op de landelijke begroting. Om dat tekort te dichten, zal het Rijk over de hele linie minder geld verdelen. Door de vaste 'koppeling' betekent dit automatisch dat de gemeente een extra korting krijgt op de jaarlijkse bijdrage uit Den Haag.

4. **(Gekwalificeerd) personeel is moeilijk verkrijgbaar***:* Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor oplopende inhuurkosten en zet de continuïteit van de ambtelijke uitvoering onder druk.

5. **Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen/ verbonden partijen***:* Financiële tekorten bij samenwerkingsverbanden dwingen de gemeente om als deelnemer extra bij te springen.

6. **Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving Informatiebeveiliging en Privacy***:* Harde eisen aan IT-veiligheid brengen een aanhoudend financieel en juridisch aansprakelijkheidsrisico met zich mee.

7. **Toenemende inflatie***:* Aanhoudende algemene prijsstijgingen leveren dekkingsproblemen op binnen de lopende begroting.

8. **Bedrijven met verhoogd risico (stofexplosie of opslag aardolie)***:* Een lokaal fysiek veiligheidsrisico dat de potentie heeft om te leiden tot aanzienlijke maatschappelijke, materiële schade en letsel.

9. **Integraal huisvestingsplan Onderwijs***:* Onzekerheden rondom rentetarieven (euribor) en de grote investeringsbehoefte voor de scholenbouw leggen druk op de gemeentelijke financiën.

10. **Oplopende kosten in bouwsector***:* Direct gevaar voor kostenoverschrijdingen en projectvertragingen bij de realisatie van gemeentelijk vastgoed en infrastructuur.

Risico's

In onderstaand overzicht staan de 10 belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Belangrijkste financiële risico's

Nr.	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financiële gevolgen	Invloed
R1555	Onvoldoende woonruimte huisvesting vluchtelingen.	Extra inzet van personeel en middelen; druk op beschikbare woonruimte; fluctuerende rijkssubsidies.	Prioritering in MPO; investeringsbegroting; monitoring kosten.	5	max.€ 6.000.000	65.09%
R1401	Risicocluster tekorten uitvoering taken Sociaal Domein.	Hogere netto uitputting budget; wachtlijsten specialistische zorg; druk op voortbestaan subsidiepartners.	Continue processturing;	5	max.€ 1.250.000	7.40%
R501	Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lopende het begrotingsjaar lager.	Onzekere inkomstenstroom; noodzaak tot bezuinigingen; beperking van meerjaren-ambities.	Monitoring via BI; scherpe inkoop.	4	max.€ 1.000.000	4.61%
R1622	(Gekwalificeerd) personeel is moeilijk verkrijgbaar, hoog verloop, moeizame retentie.	Vertraging in uitvoering projecten; hogere kosten door externe inhuur; stijgende werkdruk personeel.	Monitoring circulaires;	3	max.€ 1.000.000	3.25%
R385	Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen/ verbonden partijen waardoor de gemeente financieel moet bijspringen.	Onvoorziene na-vorderingen (tekorten); druk op lokale begroting.	Financiële rapportage's; sturing efficiency. Integrale Risico beheersing	4	max.€ 600.000	2.75%
R1440	Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving Informatiebeveiliging en Privacy.	Uitval van digitale dienstverlening; reputatieschade; hoge boetes bij datalekken (AVG).	Deelname bestuurscommissies; begrotingsdruk. Sturing op ingediende begrotingen van GR' i.s.m. raad	4	max.€ 500.000	2.65%
R1558	Toenemende inflatie.	Algemene prijsstijgingen in exploitatie; verlies van koopkracht in budgetten; indexatie-risico's.	Actualisatie prijspeil; bijsturen in tussenrapportages	4	max.€ 500.000	2.30%
R1619	Bedrijven met verhoogd risico brand/explosie of opslag van aardolieprodukten, waardoor extra gevaar voor schade en letsel ontstaat.	Finaciele en materiele schade, fysiek letsel en maatschappelijke ontwrichting.	Crisisorganisatie/ gezamenlijke crisisbeheersing, preventieve veiligheidsinspectie.	2	max.€ 1.000.000	1.97%
R1552	Integraal huisvestingsplan Onderwijs.	Hogere kapitaallasten door bouwkosten; noodzaak tot herprioritering; uitstel van renovaties.	Actualisatie prijspeil; bijsturen in tussenrapportages.	3	max.€ 500.000	1.80%
R1442	Oplopende kosten in bouwsector.	Overschrijding investeringsbudgetten; vertraging in woningbouw; herijking maatschappelijk vastgoed.	Indexatie contracten; projectfasering.	3	max.€ 500.000	1.64%

Totaal grote risico's:
€ 12.850.000

Overige risico's:
€ 3.880.000

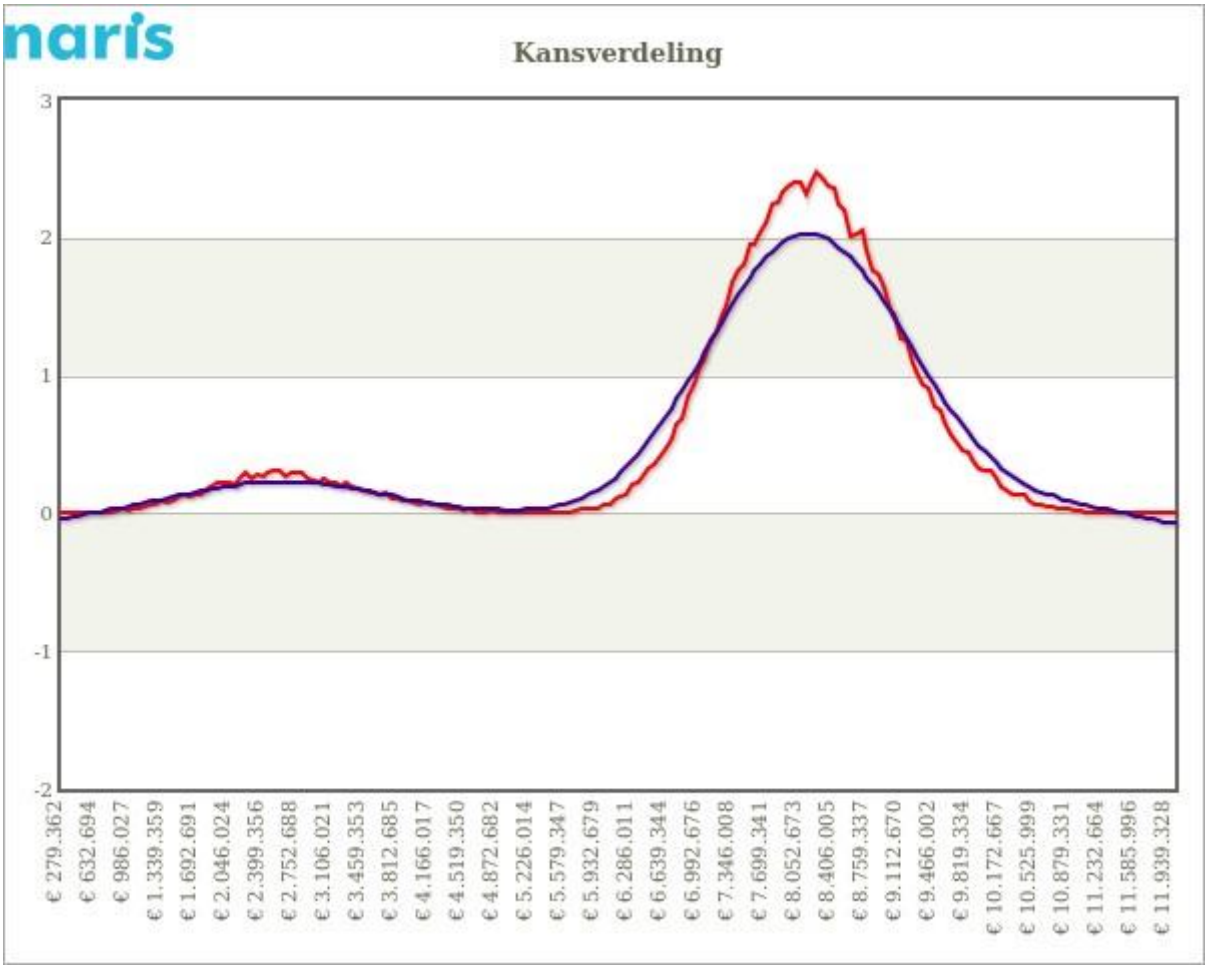
Totaal alle risico's:
€ 16.730.000

Het bovenstaande overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd en hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kansklasse
10%	<0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of >	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in de komende jaar zullen voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een zogeheten risicosimulatie uitgevoerd. Wij doen dit met behulp van risicoanalyse software. Hiermee kunnen we met alle risico's die we lopen 100.000 keer doen alsof deze in meer of mindere mate optreden om zo nauwkeuring mogelijk in te kunnen schatten welke financiële buffer er op dit moment tenminste nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Onderstaande figuur en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Uit de tabel met zekerheidspercentages volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 9.235.619 (benodigde weerstandscapaciteit).**

Benodigde weerstands- capaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 2.637.027
25%	€ 7.307.008
50%	€ 8.006.898
75%	€ 8.653.914
90%	**€ 9.235.619**
95%	€ 9.573.063

Risicoprofiel grondbedrijf

Voor het berekenen van het risicoprofiel voor het grondbedrijf wordt aangesloten bij het Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten (MPO) 2026. Voor het grondbedrijf wordt het risicoprofiel niet gesimuleerd, maar wordt de kans van optreden maal het effect van optreden opgenomen. Hierbij is rekening gehouden of het gewaardeerde risico binnen het resultaat van het project opgevangen kan worden. Wanneer dit niet het geval is, heeft dit een effect op het risicoprofiel.

Project	Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	Risico's (gewogen en gesaldeerd)	Risico's (gewogen en gesaldeerd)	Verschil	Op te vangen in grondexploi-tatie	Niet op te vangen in grondexploi-tatie
			A	B	C = A - B	D	E = D - A
De Omloop	-4.460.000	-4.622.700	-1.338.000	-1.386.800	48.800	1.338.000	0
Schutskooiwijk	-248.600	-330.000	-71.700	1.000	-72.700	28.800	-42.900
TOTAAL	**-4.708.600**	**-4.952.700**	**-1.409.700**	**-1.385.800**	**-23.900**	**1.366.800**	**-42.900**

Voor het grondbedrijf Albrandswaard kunnen op basis van bovenstaande doorrekening alle risico's worden afgedekt met een totaalbedrag van **€ 42.900 (benodigde weerstandscapaciteit).**

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Albrandswaard bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Zie de tabel hieronder.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2027	
Weerstandsonderdelen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 18.303.140
Reserve MPO	€ 49.100
Reserve Sociaal domein	€ 988.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 19.340.240**

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Risico's	Weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Algemene reserve
Financieel	Reserve MPO
Imago/politiek	Reserve Sociaal domein
Informatie/strategie	
Juridisch/aansprakelijkheid	
Letsel/veiligheid	
Materieel	
Milieu	
Personeel/Arbo	
Product	

Weerstandvermogen

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit = **€ 19.340.240** / (€ 9.235.619 + € 42.900) = € 9.278.519 = **2,08**

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

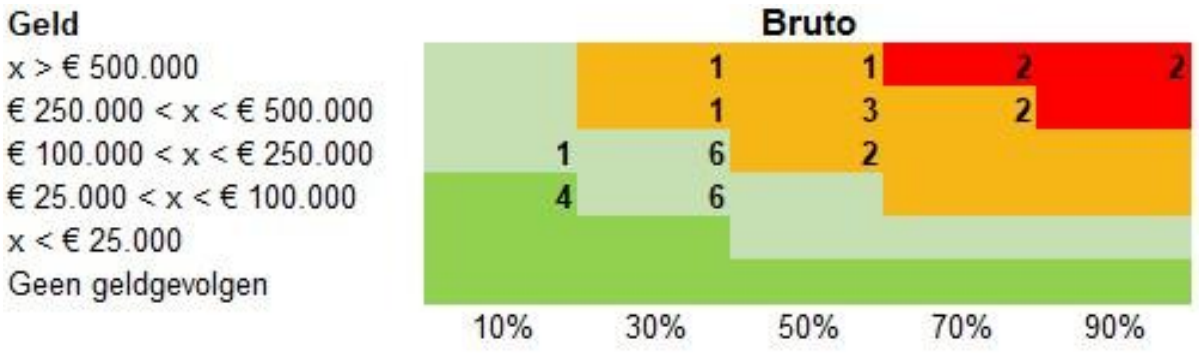
Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

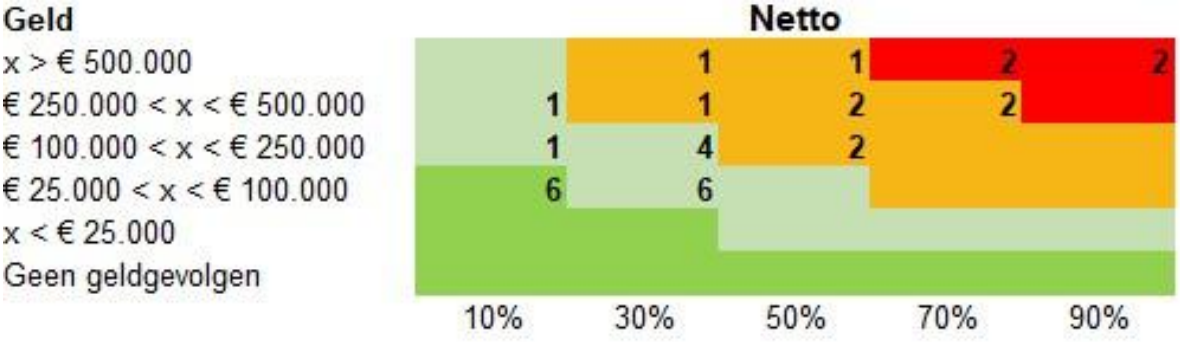
De ratio van Albrandswaard valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Er wordt een onderscheid gemaakt in het bruto en netto risico. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico geeft het resultaat na het nemen van maatregelen

Kengetallen

In het onderdeel kengetallen geven wij duiding aan onze financiële positie voor de begroting 2027 met haar meerjarenperspectief. Om een goed beeld te krijgen van de financiële positie kijken wij naar de ontwikkelingen aan de hand van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Per kengetal geven wij de trend weer en de betekenis ervan voor onze financiële positie. Is de trend bijvoorbeeld risicovol, gunstig, of is het een directe dreiging voor de financiële gezondheid van onze gemeente?
Ze hebben geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht. Het reëel en structureel sluitend zijn van de begroting blijft het bepalende criterium.

In onderstaande tabel wordt het totaalbeeld van alle kengetallen weergegeven. Vervolgens worden de kengetallen per stuk toegelicht.

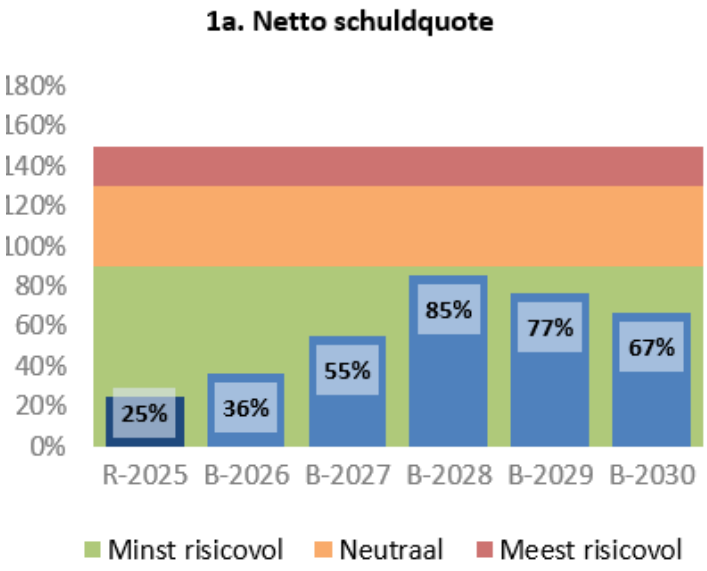
Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1a. Netto schuldquote	25%	36%	55%	85%	77%	67%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	23%	34%	53%	83%	75%	65%
2. Solvabiliteitsratio	43%	36%	34%	28%	27%	29%
3. Grondexploitatie	1%	5%	5%	9%	5%	-1%
4. Structurele exploitatieruimte	0,9%	-2,8%	0,1%	-1,1%	-1,2%	0,4%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	120%	118%	124%	124%	124%	124%

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën die aansluiten bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Schuldquote

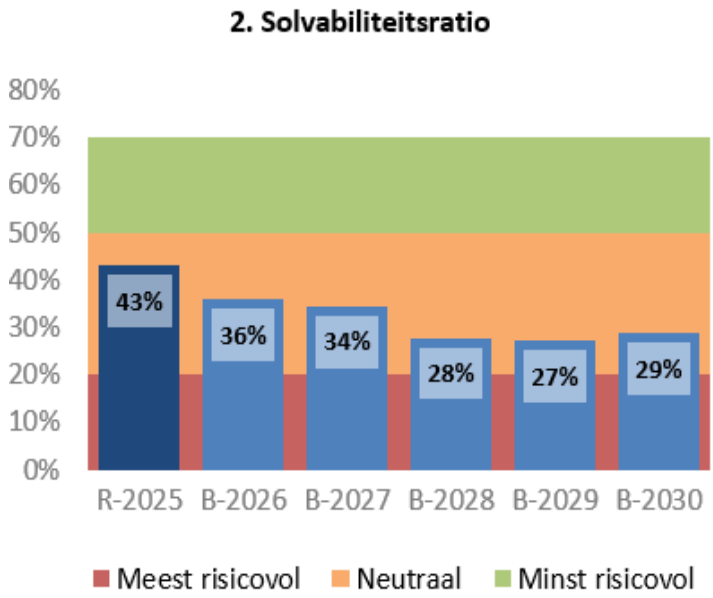
Een graadmeter voor de financiële positie is de omvang van onze schuldverplichtingen in relatie tot onze opbrengsten, oftewel de schuldquote. Onderstaande grafiek illustreert deze ontwikkeling.

Onze schulden zullen naar verwachting de komende jaren aanzienlijk toenemen, vanwege de geplande investeringen. Zowel reeds genomen als toekomstige beslissingen over de besteding van middelen, evenals mogelijke nieuwe investeringen, zullen invloed hebben op de schuldquote.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan welk gedeelte van je bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Indien bijvoorbeeld een woning voor 80% is gefinancierd bij de bank en voor 20% is betaald met eigen spaargeld, dan is de solvabiliteit in dat geval 20%. Onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van dit kengetal voor onze gemeente.

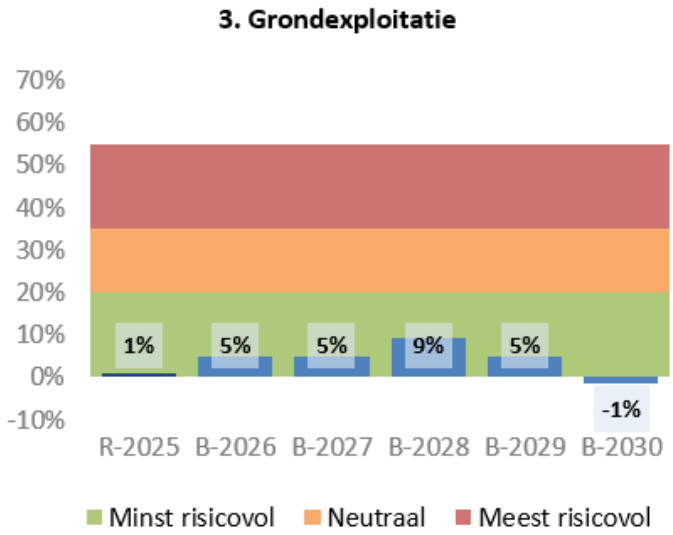
Albrandswaard beschikt momenteel over een stabiele vermogens- en reservepositie. Beslissingen over de besteding van middelen en toekomstige grote investeringen zullen echter invloed hebben op de solvabiliteit.

Voor de komende jaren staan aanzienlijke investeringen gepland, die een stijging van het vreemd vermogen met zich mee zullen brengen. Om deze investeringen te financieren, zal er geld aangetrokken moeten worden. In combinatie met een naar verwachting afnemend eigen vermogen, zal dit leiden tot lagere solvabiliteitsratio's. Daarbij merken we op dat ook het ravijnjaar 2028 hierin doorwerkt, en dat er nog keuzes gemaakt moeten worden die eveneens hun effect op de solvabiliteit zullen hebben.

De economie kent een cyclisch karakter, waardoor financiële tegenvallers niet altijd voorspelbaar zijn. Gezien de schaalgrootte (omzet) van Albrandswaard zijn wij kwetsbaar; wanneer zich een financieel risico voordoet, kan dit een grote impact hebben op onze algemene reserve. Het is daarom belangrijk om de solvabiliteit nauwgezet te blijven monitoren, zodat bij een economische tegenwind tijdig weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt tussen inhoudelijke prioriteiten en financiële mogelijkheden.

Grondexploitaties

Afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Bij grondexploitaties volgen de inkomsten altijd pas na de uitgaven. Bijvoorbeeld voor een nieuw woningbouwproject moet de grond eerst gekocht en bouwrijp gemaakt worden voordat het weer verkocht kan worden. De financiering voor grondaankopen en bouwrijp maken leiden normaal gesproken (tijdelijk) tot hogere schulden.
Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de (financiële) waardes van onze grondposities ten opzichte van de totale opbrengsten (exclusief reservemutaties). Daarbij geldt dat hoe lager de (boek)waardes van onze grondposities (exploitaties) zijn, in vergelijking met de totale opbrengsten, des te minder financiële risico's wij lopen. Als de waardes van de grondposities namelijk laag liggen hoeven de (grond)verkopen minder op te leveren om investeringen uit het verleden terug te verdienen.

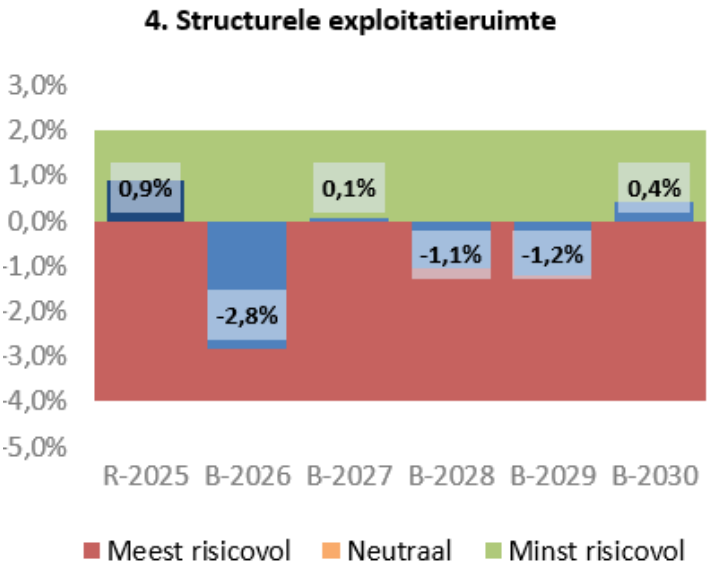
Onze financiële positie is de afgelopen jaren verbeterd. De realisatie van sociale woningbouw, samen met woningbouw in de vrije markt, blijft een belangrijk aandachtspunt. Dit speerpunt heeft ook invloed op onze financiële kengetallen.

Nieuwe plannen en exploitaties zullen investeringen en financiering vereisen, wat van nature risico's met zich meebrengt bij het terugverdienen.

Vanaf 2030 daalt dit kengetal onder 0 als gevolg van een lage boekwaarde. Een negatieve waarde is een signaal dat de grondexploitatie financieel onder druk staat en dat projecten mogelijk niet rendabel zijn zonder extra maatregelen of herzieningen.

Structurele exploitatieruimte

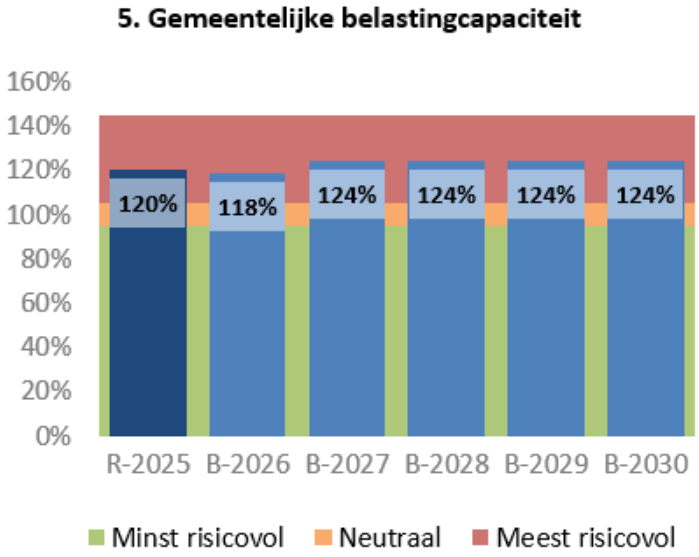
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten nodig is om in evenwicht te komen met de structurele lasten. De signaalgrens is daarom ook 0%. Wanneer het cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te kunnen blijven dragen. In de toekomst zullen er dan opbrengststijgingen en/of ombuigingen gerealiseerd moeten worden.

Het kengetal laat de 'ravijnjaren' duidelijk zien. Vanaf 2028 zien we een verslechtering van het kengetal optreden. Het is nodig om kritisch te blijven kijken naar hoe structurele lasten in evenwicht kunnen blijven met structurele baten.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit geeft de gemiddelde woonlasten van een inwoner van Albrandswaard weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder woonlasten wordt hier bedoeld de rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting (ozb).

Inwoners van Albrandswaard betalen hogere woonlasten dan het landelijk gemiddelde. Dit betekent echter niet dat de gemeente daardoor meer financiële ruimte heeft dan andere gemeenten. De riool- en afvalstoffenheffing zijn namelijk zogenoemde gesloten financiële systemen: de opbrengsten mogen uitsluitend worden gebruikt voor de betreffende diensten. Hogere kosten kunnen ontstaan door lokale omstandigheden, zoals de aard van de bodem, het oppervlak of omgevingsfactoren. Daarnaast krijgt de gemeente minder geld uit het gemeentefonds. Dit komt doordat de gemiddelde OZB-waarde in de gemeente hoger is.

Om te voorkomen dat de lasten voor inwoners onnodig stijgen, is het belangrijk om beschikbare middelen doelmatig in te zetten en, waar mogelijk, gebruik te maken van innovatieve of kostenbesparende maatregelen. Ondanks stijgende kosten en onzekerheden bij het bepalen van de lasten, blijft de belastingcapaciteit voor inwoners van Albrandswaard stabiel.

De relatief hoge gemeentelijke belastingen zijn noodzakelijk om een sluitende begroting te realiseren, mede gezien het bestaande voorzieningenniveau, veranderingen in andere inkomstenbronnen en stijgende uitgaven.

Conclusie over huidige risicoprofiel

In de voorgaande onderdelen is de relatie tussen het risicoprofiel van de gemeente en het benodigde weerstandsvermogen uiteengezet. Onze organisatie is ingedeeld in klasse A (waarderingscijfer), met een weerstandsvermogen dat als uitstekend wordt gekwalificeerd. Hiermee kunnen we vaststellen dat de financiële positie van de organisatie goed is.

Investeringen, de fluctuaties in de algemene uitkering en diverse risico's beïnvloeden de financiële kengetallen. Het is daarom van essentieel belang deze kengetallen nauwlettend te monitoren en de financiële gezondheid te waarborgen door tijdig afwegingen en keuzes te

maken, met name bij omvangrijke investeringen. Daarnaast is het noodzakelijk om ook in de komende jaren vast te houden aan een begroting die gebaseerd is op realistische en verantwoorde ramingen.

Paragraaf 3 - Financiering

In deze paragraaf geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten op het gebied van financiering voor de periode 2027 tot en met 2030. Daarbij komen het liquiditeitsbeheer, de financiële positie en de daarmee samenhangende risico's aan bod. Naast de wettelijk voorgeschreven onderwerpen besteden we aandacht aan ontwikkelingen die van belang zijn voor een zorgvuldige en effectieve uitvoering van de treasuryfunctie.

Achtereenvolgens gaan we in op:

- Wettelijke kaders en treasurystatuut;
- Rentevisie en rentebeleid;
- Renterisicobeheer;
- Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- Uitzettingen;
- Renteomslag;
- Garantstelling, en
- Relatiebeheer.

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke basis voor de gemeentelijke financieringsfunctie is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het beheersen en beperken van financiële risico's vormt hierin een belangrijk uitgangspunt. De gemeentelijke kaders zijn verder uitgewerkt in de Financiële verordening 2025 en het Treasurystatuut 2024.

Sinds de vaststelling van de Financiële verordening 2025 hebben zich geen ontwikkelingen in wet- en regelgeving of gemeentelijk beleid voorgedaan die aanleiding geven tot aanpassing van de financiële verordening of het treasurystatuut.

Voor het verstrekken van leningen en garantstellingen gelden daarnaast de kaders uit de Nota Garantstellingen en Leningen. Deze nota is in 2021 door het college vastgesteld en vormt een nadere uitwerking van de bepalingen uit het treasurystatuut.

Rentevisie en beleid

Rente is een belangrijke factor binnen de begroting. Gezien de omvang van de financieringsstromen is het van belang inzicht te hebben in de ontwikkelingen en risico's die van invloed zijn op de rente. Binnen het rentebeleid maken we onderscheid tussen de korte rente voor financieringen tot één jaar en de lange rente voor financieringen met een langere looptijd.

Na een periode van renteverlagingen is het rentebeeld in 2026 weer veranderd. De Europese Centrale Bank (ECB) stemt haar beleid af op de ontwikkeling van onder meer de inflatie en de economische vooruitzichten. Door onzekerheden rond geopolitieke ontwikkelingen, energieprijzen en economische groei blijft ook de toekomstige renteontwikkeling onzeker.

Voor 2027 houden we daarom rekening met mogelijke schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt. We volgen de ontwikkelingen en het beleid van de ECB en wegen bij het aantrekken van financiering af welke looptijd en rentecondities het beste aansluiten bij onze financieringsbehoefte en de actuele marktomstandigheden.

Voor tijdelijke liquiditeitstekorten maken we, zolang dit financieel voordeliger is dan de kredietfaciliteit in rekening-courant, gebruik van kasgeldleningen. Daarbij houden we rekening met de wettelijke kasgeldlimiet.

Renterisicobeheer

In dit onderdeel gaan we in op de renterisico's van de gemeente. Het beheersen van deze risico's is een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido. Hiervoor gelden twee wettelijke normen: de kasgeldlimiet voor kortlopende financiering en de renterisiconorm voor langlopende financiering. Beide normen begrenzen de blootstelling aan renteschommelingen en dragen daarmee bij aan een beheerste en stabiele financieringspositie.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het risico dat rentestijgingen op de kapitaalmarkt grote gevolgen hebben voor de gemeentelijke financieringslasten. De norm heeft betrekking op renteherzieningen van bestaande langlopende leningen en op herfinanciering bij aflossingen. Jaarlijks mag maximaal 20% van het begrotingstotaal aan deze renterisico's worden blootgesteld. Hierdoor worden financieringsmomenten over meerdere jaren gespreid.

Van renteherziening is sprake wanneer de rente van een bestaande lening gedurende de looptijd opnieuw wordt vastgesteld. Bij herfinanciering wordt nieuwe financiering aangetrokken ter vervanging van aflopende of af te lossen leningen.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de gemeente binnen de renterisiconorm voldoende ruimte heeft. Dit biedt, indien nodig, mogelijkheden om aanvullende investeringen of uitgaven voor grondexploitaties met langlopende financiering te dekken.

Renterisico op vaste schuld		Bedragen x € 1.000			
		2027	2028	2029	2030
1.	Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2.	Betaalde aflossingen	2.946	3.042	3.246	3.355
3.	**Renterisico op vaste schuld (1 + 2)**	**2.946**	**3.042**	**3.246**	**3.355**
Renterisiconorm					
4a.	Begrotingstotaal 2027	85.101			
4b.	Het bij het ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4.	**Renterisiconorm**	**17.020**			
Toets renterisiconorm					
5a.	Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	14.074			
5b.	Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	-			

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst het gebruik van kortlopende financiering met een looptijd tot één jaar. Hiermee wordt voorkomen dat veranderingen in de korte rente een te grote invloed hebben op de gemeentelijke rentelasten. Wanneer de kasgeldlimiet gedurende drie opeenvolgende kwartalen wordt overschreden, moet dit worden gemeld bij de toezichthouder, inclusief een plan om weer binnen de wettelijke norm te komen.

Onderstaand is de prognose van de kasgeldlimiet voor 2027 opgenomen. Bij een verwachte financieringsbehoefte wordt afgewogen of kort- of langlopende financiering het meest passend is. Daarbij spelen onder meer de actuele marktomstandigheden, de financieringsbehoefte en de verwachte looptijd daarvan een rol.

	Bedragen x € 1.000			
	2027	2028	2029	2030
Totaal vlottende schuld	7.890	16.105	16.805	16.913
Totaal vlottende middelen	9.154	9.154	9.154	9.154
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	**-1.264**	**6.951**	**7.651**	**7.759**
Kasgeldlimiet	**7.234**	**6.953**	**7.653**	**7.761**
Begrotingstotaal	85.101	81.795	90.035	91.310
vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Ruimte onder kasgeldlimiet	8.498	2	2	2

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De financieringspositie van de gemeente wordt onder meer bepaald door de omvang en het tempo van investeringen, ontwikkelingen binnen de grondexploitaties en veranderingen in de leningenportefeuille. Met een liquiditeitenplanning brengen we de verwachte inkomsten en uitgaven in beeld. Hierdoor ontstaat tijdig inzicht in de financieringsbehoefte en kan hierop worden ingespeeld.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Kasstroomoverzicht				
Kasstroom uit operationele activiteiten	329	-5.885	2.929	8.188
Investeringen	-18.057	-15.834	-2.622	-1.350
Aflossing leningen	-1.653	-4.013	-3.263	-1.956
Financieringsoverschot/-tekort	**-19.381**	**-25.732**	**-2.956**	**4.882**

Verwachte financieringspositie voor de komende jaren

In 2027 ontstaat een financieringsbehoefte door de uitvoering van een aantal omvangrijke projecten. Door de verwachte subsidieontvangst in 2027 zijn naar verwachting voldoende middelen beschikbaar en is het niet nodig om aanvullende financiering aan te trekken.

In het bovenstaande overzicht is uitgegaan van de huidige projectplanning en de verwachte inkomsten. De werkelijke financieringsbehoefte kan hiervan afwijken, afhankelijk van het tempo en de voortgang van de projecten en het moment waarop inkomsten worden ontvangen. Gedurende het jaar wordt de financieringsbehoefte daarom afgestemd op de actuele ontwikkelingen.

Leningenportefeuille

Voor het opvangen van het financieringstekort maken we, binnen de ruimte van de kasgeldlimiet, zoveel mogelijk gebruik van kortlopende financiering. Voor de resterende financieringsbehoefte worden langlopende leningen aangetrokken. Bij de keuze tussen kort- en langlopende financiering houden we rekening met de actuele marktrente, de geldende voorwaarden en de verwachte financieringsbehoefte.

Voor de leningenportefeuille gaan we uit van de marktrente en bepalen we jaarlijks de gemiddelde rente over de uitstaande langlopende leningen. In het onderstaande overzicht is het verloop van de bestaande langlopende leningen weergegeven, aangevuld met de verwachte nieuw aan te trekken langlopende financiering. Op basis van de huidige verwachtingen, waaronder de verwachte subsidieontvangst in 2027, is het niet nodig om in 2027 nieuwe langlopende financiering aan te trekken.

	Bedragen x € 1.000				
	01/01/2026	01/01/2027	01/01/2028	01/01/2029	01/01/2030
Stand leningen	31.351	27.723	24.777	42.321	43.436
Nieuwe lening	-	-	20.606	4.403	-
Reguliere aflossingen	3.628	2.946	3.062	3.287	3.397

Uitzettingen

Op grond van de Regeling schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Deze middelen kunnen ook tijdelijk in de vorm van deposito's bij de schatkist worden geplaatst. De rentevergoeding sluit aan bij de rente waartegen de Nederlandse Staat zich op de geld- en kapitaalmarkt financiert.

Voor de komende jaren verwachten we geen structurele overtollige liquide middelen. Naar verwachting zal daarom geen gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om middelen via deposito's bij de schatkist aan te houden.

Verstrekte leningen

Het onderstaande overzicht toont de leningen die aan derden zijn verstrekt. Voor leningen met een variabele rente wordt bij de renteberekening uitgegaan van de 1-maands Euribor op het moment van renteherziening.

Naam geldnemer	%	Saldo uitzettingen 1 januari 2027	Verwachte mutaties in 2027	Saldo uitzettingen 31 december 2027
Carnisse Mondzorg B.V.	3%	50.735	-26.807	23.928
Totaal verstrekte gelden		**50.735**	**-26.807**	**23.928**

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden aan de programma's wordt toegerekend. Hiervoor wordt een renteomslag gehanteerd, waarmee de rentelasten op een uniforme wijze binnen de begroting worden verdeeld. Conform het advies van de commissie BBV gebruiken we onderstaand model. Dit geeft inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend.

Volgens het BBV mag de gehanteerde omslagrente maximaal 0,5 procentpunt afwijken van de berekende renteomslag. Voor 2027 resulteert de berekening in een gemiddelde renteomslag van 0,07%. In de begroting 2027 hanteren we een omslagpercentage van 0,07%.

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	234.000
Externe rentebaten	-/-	166.700
Saldo rentelasten en rentebaten		**67.300**
Rente projectfinanciering	-/-	13.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**54.300**
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		64.200
Renteresutaat op taakveld treasury		**9.900**
Toe te rekenen rente		54.300
Boekwaarde per 1 januari		72.886.000
Renteomslagpercentage		0,07%

Garantstelling

De gemeente heeft in het verleden garantstellingen verstrekt voor leningen aan derden. Vanwege de financiële risico's die hiermee samenhangen, zijn we terughoudend met het verstrekken van nieuwe garanties. Een garantstelling wordt alleen overwogen wanneer sprake is van een duidelijk maatschappelijk belang en voldoende zekerheden aanwezig zijn.

Per 1 januari 2026 bedraagt het totaal aan directe garantstellingen € 31.189. Daarnaast vervult de gemeente via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) een achtervangfunctie van € 35,6 miljoen. De risico's die met deze garantstellingen samenhangen, worden meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen.

Relatiebeheer

Waar nodig maken we gebruik van de kennis en advisering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en andere kredietverstrekkers over ontwikkelingen op het gebied van financiering en treasury. Ook in 2027 kan deze expertise worden benut bij het maken van afwegingen rondom het aantrekken en uitzetten van middelen.

Paragraaf 4 - Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van haar openbare ruimte. Wegen, bruggen, openbare verlichting, groen, speelvoorzieningen, watergangen en andere kapitaalgoederen vormen de basis voor een veilige, bereikbare, leefbare en aantrekkelijke gemeente. Een goede kwaliteit en duurzame instandhouding ervan is daarom van groot belang voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de belangrijkste kapitaalgoederen van de gemeente, de staat en het kwaliteitsniveau ervan, de wijze waarop deze worden beheerd en onderhouden en de financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van de beheeropgave op de langere termijn en aan de relatie tussen beheer, investeringen, beleidsdoelen en de begroting.

Gewerkt wordt vanuit een integrale benadering. Niet alleen de technische staat van een kapitaalgoed is bepalend voor de onderhoudsopgave, maar ook verkeersveiligheid, klimaatadaptatie, duurzaamheid, leefbaarheid en de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte. Op deze manier draagt het beheer van de kapitaalgoederen bij aan het realiseren van de gemeentelijke ambities en aan een toekomstbestendige openbare ruimte.

Aanwezige kapitaalgoederen

De gemeente Albrandswaard beheert binnen de openbare ruimte de volgende kapitaalgoederen:

- Verhardingen zoals wegen, straten, paden en pleinen binnen de bebouwde kom;
- Straatmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Verkeer- en straatnaamborden;
- Gemeentelijke riolering;
- Waterbodems, beschoeiingen;
- Civiele kunstwerken;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen, en
- Gemeentelijke gebouwen.

Het beheer ervan is erop gericht deze kapitaalgoederen gedurende de gehele levensduur op het gewenste kwaliteitsniveau te houden en risico's voor inwoners, gebruikers en de gemeente zoveel mogelijk te beperken. Daarbij wordt niet uitsluitend gekeken naar de technische staat van een object, maar ook naar de functie, het gebruik, de veiligheid, de maatschappelijke betekenis, duurzaamheid en de financiële gevolgen van onderhoud en vervanging.

Bij dat beheer wordt een beheerplan ingezet waarin is vastgelegd wat de gemeente beheert, welk kwaliteitsniveau wordt nagestreefd, welke beheer- en onderhoudsmaatregelen nodig zijn, wanneer deze moeten worden uitgevoerd en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn. Het beheerplan vormt daarmee de verbinding tussen het gemeentelijke beleid, de dagelijkse beheerpraktijk en de financiële planning.

Het beheerplan wordt periodiek geactualiseerd. Nieuwe inspectieresultaten, wijzigingen in het areaal, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, veranderende beleidsambities en actuele prijsontwikkelingen worden hierin verwerkt. Hierdoor blijft het beheerplan een actueel en bruikbaar sturingsinstrument.

Voor het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen wordt gewerkt met een

meerjarenonderhoudsplan. Dit plan wordt periodiek herijkt om het gebouwenbeheer actueel en doelmatig te houden. De meest recente versie dateert uit 2026. De herijking zorgt ervoor dat het onderhoudsbeleid aansluit bij de actuele staat van de gebouwen en de toekomstige beheerbehoeften.

Zorg voor de openbare ruimte

Binnen het vastgestelde beheerplan zijn de beeldnormeringen van de CROW en de landelijke Standaard het uitgangspunt. Het beheerplan differentieert op basis van gebiedsindeling en kwaliteitsniveaus. De afgesproken beeldkwaliteit wordt bewaakt middels monitoring.

In het beheerplan zijn projecten en onderhoudsmaatregelen opgenomen om de gewenste kwaliteit te realiseren en te behouden. De planningen van de verschillende beheerdisciplines worden op elkaar afgestemd, zodat werkzaamheden gecombineerd worden uitgevoerd. Om deze integraliteit te borgen wordt het beheerplan regelmatig geactualiseerd.

De beleidskaders waarbinnen het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd is o.a. opgenomen in: de beleidsnota's Groenbeleidsplan gemeente Albrandswaard, Water en Rioleringsplan (WRP) 2026-2030, de Mobiliteitsvisie, Laadvisie Albrandswaard 2021, Speelruimtebeleidsplan 2025-2029, Licht op Albrandswaard, beleidskader openbare verlichting 2016, Beleidsplan afval en grondstoffen 2024-2028 en het Baggerplan. Dit beleid is vertaald in het beheerplan en wordt zo ter uitvoering gebracht.

Wegen

De functie van het gemeentelijke wegennet is om het verkeer veilig, vlot en comfortabel te verwerken. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht om haar wegen te onderhouden en veilig te houden. Deze plicht is afgeleid uit de Wegenwet. Onvoldoende zorg hiervoor leidt tot klachten van gebruikers van de buitenruimte en mogelijk tot schadeclaims. Door middel van een beheerplan wordt het beheer en de financiering van het onderhoud van het totale wegenbestand voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt. De onderhoudstoestand van de wegen in relatie tot het beschikbare budget is hierbij onderbouwd.

Vanaf 2026 vindt een renovatie plaats van een gedeelte van de openbare ruimte in Poortugaal. Het betreft de straten Warnaar, Meeting, Terp en De Heuvel. De aanpak is integraal, dat wil zeggen dat meerdere onderdelen van de openbare ruimte in samenhang worden meegenomen om tot een duurzaam resultaat te komen. Het betreft de verhardingen, het groen, de riolering en waar nodig de openbare verlichting. Ook verkeerskundige aanpassingen en klimaat adaptieve maatregelen zijn hierin verwerkt. Uitvoering van het project staat gepland in het laatste kwartaal van 2026 met doorloop naar 2027 en 2028.

Ook de wijk Ghijseland wordt gerenoveerd omdat de betrating, het riool en de openbare ruimte verouderd zijn en niet meer voldoen aan de kwaliteitseisen. Ook hier is de aanpak integraal. De belangrijkste werkzaamheden zijn:

- Vernieuwen van de riolering en aanleggen van apart hemelwaterstelsel;
- Ophogen en opnieuw bestraten van de straten;
- Waar mogelijk komt er nieuwe beplanting in plaats van bestrating;
- Meer groen toevoegen en onderhoud bestaand groen;
- Opknappen van speelplekken, en
- Het verzwaren van het elektriciteitsnet met de buurtaanpak van Stedin.

Uitvoering van het project staat gepland in het derde kwartaal van 2027. De werkzaamheden worden in fases uitgevoerd. De totale uitvoering duurt ongeveer vijf jaar.

Onderhoud aan wegen wordt zoveel mogelijk afgestemd met riolering, openbare verlichting, groen, kabels en leidingen, verkeersmaatregelen en ruimtelijke ontwikkelingen. Hierdoor kunnen werkzaamheden worden gecombineerd, wordt overlast voor inwoners beperkt en kunnen maatschappelijke kosten worden gereduceerd.

Duurzaamheid speelt een belangrijke rol binnen het wegenbeheer. Bij onderhoud en reconstructies wordt gekeken naar de levensduur van materialen, hergebruik van grondstoffen, klimaatbestendigheid, beperking van CO2-uitstoot en mogelijkheden voor een circulaire inrichting. Bij de inrichting van wegen wordt rekening gehouden met klimaatadaptatie, zoals waterberging, hittestress en een goede afvoer van hemelwater.

Aan de hand van reguliere jaarlijkse weginspecties wordt bepaald waar en wanneer onderhoudsmaatregelen nodig zijn. Uitvoering van deze onderhoudsmaatregelen vindt plaats via meerjarige raamovereenkomsten voor klein en groot onderhoud van de elementen verhardingen. Voor het asfaltonderhoud wordt eind 2026 een raamovereenkomst aanbesteed die in uitvoering gaat in de 1e helft van 2027.

Kwaliteit
Een schone leefomgeving heeft in onze gemeente een hoge prioriteit. In de dorpscentra (winkelgebieden) wordt kwaliteitsniveau A als norm gehanteerd en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald.

Straatreiniging

Binnen het onderdeel ‘schoon houden van de openbare ruimte’ valt ook de onkruidbestrijding op verhardingen. Binnen Albrandswaard worden hiervoor geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Kwaliteit
Een schone leefomgeving heeft in onze gemeente een hoge prioriteit. In de dorpscentra (winkelgebieden) wordt kwaliteitsniveau A als norm gehanteerd en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald.

Openbare verlichting

Openbare verlichting speelt een belangrijke rol in de openbare ruimte. Als gemeente dragen we zorg voor een goed functionerende openbare verlichting waarmee de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid wordt gediend. Bij de toepassing of vervanging van openbare verlichting hanteren we de volgende uitgangspunten:

• De gemeente zorgt voor verlichting op maat daar waar het volgens de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl noodzakelijk is of vanuit sociale veiligheid wenselijk is;
• De openbare verlichting is energiezuinig en afgestemd op de behoefte;
• Vervanging van masten/armaturen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met geplande reconstructies en uitgevoerd in LED verlichting;
• Om de elektrotechnische veiligheid van de installaties te verbeteren voorzien we niet geaarde lichtmasten van dubbel geïsoleerde armaturen, en past Stedin dubbel geïsoleerde aansluitvoorzieningen toe, en

• In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: ‘er wordt niet verlicht, tenzij’.

Kwaliteit
De gehele openbare verlichtingsinstallatie voor het preventieve en correctieve onderhoud wordt uitbesteed aan een daartoe gespecialiseerd bedrijf. Hiervoor heeft er begin 2023 een nieuwe aanbesteding plaats gevonden. Storingen die gerelateerd zijn aan de ondergrondse infrastructuur zijn voor verantwoordelijkheid van Stedin.

Voor de minimale kwaliteit van openbare verlichting bestaan in Nederland geen specifieke wettelijke of anderszins bindende kwaliteitskaders. De NPR 13201 heeft formeel geen wettelijke status, maar wordt in de praktijk breed gehanteerd als richtlijn voor het ontwerpen, beheren en onderhouden van openbare verlichting. In de jurisprudentie wordt de NPR 13201 bovendien als een relevante maatstaf betrokken bij de beoordeling van de zorgplicht en de vereiste kwaliteit van openbare verlichting.

De gemeente Albrandswaard volgt hierbij een tweesporen beleid ten aanzien van de te hanteren verlichtingsniveaus:

1. De openbare verlichting ten behoeve van nieuwe infrastructuur bij reconstructies binnen de bebouwde kom dient te voldoen aan de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl, en
2. In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: ‘er wordt niet verlicht, tenzij’.

Verkeer en straatnaamborden

In 2025 is het Mobiliteitsplan vastgesteld, inclusief uitvoeringsagenda. Met de vaststelling van dit beleid is de richting bepaald die we in Albrandswaard op het gebied van mobiliteit op willen gaan. De focus ligt daarbij op een veilige, duurzame en toekomstbestendige inrichting van de gemeente, waarbij lopen, fietsen, openbaar vervoer en andere vormen van duurzame mobiliteit aantrekkelijker worden gemaakt en het gebruik van de auto waar mogelijk wordt verminderd.

Een belangrijk onderwerp in het Mobiliteitsplan is het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom scholen. Met een pilot bij de Julianaschool aan de Sportlaan zijn verschillende maatregelen en verkeerssituaties onderzocht en geëvalueerd. De ervaringen uit deze pilot worden gebruikt bij de verdere aanpak van schoolomgevingen binnen de gemeente.

Een ander belangrijk onderwerp is parkeren. Naar aanleiding van eerder uitgevoerd gemeente breed parkeeronderzoek wordt in 2027 verder onderzoek gedaan naar mogelijkheden en noodzaak van parkeerregulering.

Beleid inzake elektrische voertuigen en de bijbehorende laadinfrastructuur wordt geactualiseerd. Onder meer wordt gekeken naar de ontwikkeling van laadbehoefte, plaatsing van laadvoorzieningen en wijze van inpassing in de openbare ruimte.

Om metrostations aantrekkelijker en beter bereikbaar te maken worden de stationsomgevingen opgewaardeerd. Met deze kwaliteitsslag willen we het gebruik van de metro en andere alternatieve vervoerswijzen stimuleren en de afhankelijkheid van de auto verminderen.

Conform het Mobiliteitsplan worden verschillende wegen getransformeerd naar een fietsstraat of GOW30-weg. Onder andere de Tijsjesdijk en de Rijsdijk worden voorbereid. De voorbereidingstijd is lang omdat een dergelijke functiewijziging vraagt om een zorgvuldige afweging van verkeersveiligheid, bereikbaarheid, verkeersstromen en de inrichting van de openbare ruimte. Bij deze projecten is veel ruimte voor participatie, zodat bewoners en andere belanghebbenden kunnen meedenken over de toekomstige inrichting.

Kwaliteit
Voor de verkeersinrichting van wegen worden de richtlijnen van het CROW en de SWOV als uitgangspunt gehanteerd. Het betreft richtlijnen en geen absolute inrichtingsvereisten.

Ook voor verkeersmiddelen is geen landelijk vastgesteld kwaliteitsnormeringssysteem beschikbaar. Voor verkeers- en straatnaamborden wordt daarom gewerkt volgens het beheerplan voor verkeer- en straatnaamborden. Bij verkeersmiddelen, waaronder verkeers- en straatnaamborden en verkeersobjecten, heeft kwaliteit betrekking op:

- Veiligheid: het juiste verkeersmiddel op de juiste plaats en afgestemd op de verkeerssituatie.
- Zichtbaarheid: het voldoen aan de technische eisen voor onder andere reflectie en herkenbaarheid.

Bij nieuwe projecten en aanpassingen in de openbare ruimte wordt daarnaast nadrukkelijk gekeken naar de samenhang tussen verkeersveiligheid, toegankelijkheid, fietsbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte.

Riolering

Het Water en Rioleringsplan (WRP) 2026-2030 vormt de basis voor het onderhoud en vervangingen aan riolering. Het WRP is de opvolger van wat voorheen het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en Programma Stedelijk Water (PSW) werd genoemd. Binnen dit programma staat beschreven hoeveel onderhoud of vervanging per jaar noodzakelijk is. De rioolheffing wordt op basis van het WRP bepaald. In 2025 is dit opgesteld en is het totaalpakket rondom riolering en klimaatadaptatie tegen het licht gehouden.

Riolering
Riolering draagt bij aan de volksgezondheid. De gemeente heeft een zorgplicht met betrekking tot inzameling en transport van afvalwater, hemelwater en grondwater. Hiervoor mag de gemeente een rioolheffing innen. Dit is vastgelegd in het Water en rioleringsprogramma 2026 – 2030 (WRP), dat door de raad is vastgesteld in 2025. De thema's duurzaamheid en klimaatadaptie krijgen in het WRP 2026-2030 nadrukkelijk aandacht. Het WRP geeft een actueel beeld van de benodigde onderhoudsbehoefte voor de riolering voor een periode van 5 jaar en voor de lange termijn.
In 2024 is het project 'aanpak van de openbare ruimte in De Warnaar, De Meeting, De Heuvel en De Terp' gestart met ontwerpen en informatiebijeenkomsten. Uitvoering zal naar verwachting in 2027-2028 plaatsvinden. Door een integrale aanpak krijgt de wijk een robuuste en klimaat adaptieve inrichting. Binnen dit integrale project wordt de riolering vervangen. In 2026 is begonnen met de voorbereiding van de integrale aanpak van de wijk Ghijseland. Ook hier is het belangrijkste onderdeel rioolvervanging en vergroening van de wijk. De uitvoering zal meerdere jaren in beslag nemen.

Kwaliteit
Albrandswaard beschikt over circa 142 kilometer vrij verval riool en 77 kilometer drukriolering. Volgens landelijke maatstaven wordt ten aanzien van de kwaliteit van rioolstelsels niet gesproken in termen van kwaliteitsnormen zoals bij wegen, groen en straatreiniging, maar van schadeklassen. Voorbeelden van deze schadeklassen zijn: scheurvorming in buizen, wortel-ingroei, verzakking en zandinloop. De beslissing tot vervanging of renovatie is gebaseerd op de uitkomsten van een rioolinspectie. Riolering gaat normaliter gemiddeld 60 tot 65 jaar mee. De riolering wordt eens in de 7 jaar gereinigd (ongeveer 20 km) en eens in de 14 jaar geïnspecteerd (ongeveer 10 km). Incidenteel worden extra inspecties uitgevoerd naar aanleiding van klachten (bijv. over wegverzakkingen).

Bij rioolvervangingsprojecten wordt zoveel als mogelijk integraal gewerkt. Daarbij streven we ernaar om de openbare ruimte robuust in te richten. Effecten van klimaatverandering, waaronder wateroverlast, kunnen op die wijze worden beperkt. We werken samen met onze inwoners, ondernemers en woningbouwverenigingen. Risico dialogen blijven belangrijk om eventuele wateroverlast onder de aandacht van betrokkenen te brengen. Duidelijk moet zijn dat wateroverlast niet altijd door het aanpassen van riolering is op te lossen. De interactie tussen riolering en buitenruimte (groen en verharding) speelt een grote rol.

Groen en bomen

De bomen, beplanting en het gras in een gemeente zijn de aankleding van de openbare buitenruimte en belangrijk voor de beleving van onze buitenruimte. De gemeente hanteert het motto 'Albrandswaard: Dorpen tussen groen en stad'. De groene long in een verder verstedelijkte omgeving. Maar groen is voor Albrandswaard veel meer dan alleen een mooi onderdeel van de openbare ruimte. Het groen draagt bij aan de leefbaarheid, gezondheid, klimaatbestendigheid, biodiversiteit en identiteit van Rhoon, Poortugaal, Portland en het buitengebied. Groene straten, parken, bermen, bomen en plantsoenen maken buurten aantrekkelijker en prettiger om in te wonen. Groen zorgt voor een herkenbare en hoogwaardige openbare ruimte en draagt bij aan de waarde en aantrekkelijkheid van de woonomgeving.

Albrandswaard krijgt, net als andere gemeenten, te maken met heviger neerslag, langere perioden van droogte en hogere temperaturen. Groen helpt om:

- regenwater tijdelijk vast te houden en in de bodem te laten infiltreren;
- verharding te verminderen;
- hittestress te beperken;
- schaduw te creëren, en
- de bodem en grondwaterhuishouding te ondersteunen.

Een volwassen boom kan daarbij een belangrijke bijdrage leveren: hij biedt schaduw, verdampt water en draagt bij aan een aangenamer microklimaat.

Een groene omgeving stimuleert wandelen, fietsen, spelen en ontmoeten. Het vormt een ecologische structuur voor vogels, insecten, vlinders, vleermuizen en andere dieren. De dijken, bomenlanen, polderlandschap, dorpsgroen, water, polders en het buitengebied van Albrandswaard biedt hiervoor bijzondere kansen.

Groen wordt niet als afzonderlijk beheerthema gezien. Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte wordt groen gekoppeld aan:

- wegen en verkeer;
- water en riolering;
- klimaatadaptatie;
- biodiversiteit;
- spelen en ontmoeten;
- gezondheid;
- woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling, en
- duurzaamheid.

Belangrijke uitgangspunten en doelen voor het groen in Albrandswaard zijn vastgelegd in een Groenbeleidsplan dat in 2024 is vastgesteld. Met een 4-jarig uitvoeringsprogramma wordt gestreefd naar het bereiken van deze doelen.

Sinds 2016 wordt er stevig ingezet op een consequent boombeheer gericht op een optimale begeleiding en ontwikkeling van bomen en het uitvoeren van structurele boomveiligheidscontroles. Jaarlijks wordt 1/3e deel van het bomenbestand gecontroleerd conform de geplande cyclus en worden de snoeimaatregelen uitgevoerd. Vanuit de wettelijke controle wordt er een kap en vervangingsplan opgesteld en uitgevoerd om te voldoen aan de veiligheidsnormen. Deze worden vervolgens ook in hetzelfde jaar gekapt en waar mogelijk vervangen. Door jaarlijkse herhaling van deze planning wordt er zorg gedragen voor een kwalitatief goed en veilig bomenbestand.

In 2025 is een begin gemaakt met het vertalen van het groenbeleid naar concrete doelen en projecten. In 2027 gaan we verder met het ontwikkelen en verbeteren van het groen en de bomen in de openbare ruimte van Albrandswaard. Dit doen we onder andere door het groenbeleid verder uit te werken en opnieuw een aantal concrete groenprojecten te realiseren.

We renoveren waar nodig bestaande groenvakken, vormen overbodige verharding om naar groen en voegen waar mogelijk bomen toe aan de openbare ruimte. Zo werken we stap voor stap aan een groenere, aantrekkelijkere en toekomstbestendige leefomgeving.

Kwaliteit
Binnen het groen is kwaliteitsniveau A het uitgangspunt in de centra gebieden en niveau B in de woonwijken en industrieterreinen. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd wordt erop toegezien dat de kwaliteit wordt behaald. Waar nodig wordt vervolgens bijgestuurd of extra onderhoud gepleegd om het buiten schoon, heel en veilig te houden.

Waterwegen en baggeren

De gemeente en het waterschap zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater en voor het op diepte houden van de sloten en waterwegen in de gemeente. Het onderhoud bestaat uit het verwijderen van waterplanten en riet (dagelijks onderhoud), en uit het baggeren (planmatig onderhoud). Bij slecht beheer en onderhoud kunnen beide ervoor zorgen dat er een slechte doorstroming en afwatering ontstaat.

Van deze werkzaamheden is baggeren het meest ingrijpend. In alle wateren in ons gebied ligt op de bodem een laag bagger: een mengeling van plantenresten en bezonken slib. De aangroei van bagger is een natuurlijk proces. Gemiddeld groeit bagger met ongeveer een centimeter per jaar. Om te voorkomen dat onze wateren steeds minder diep worden, moeten we de bagger eens in de zoveel tijd weghalen. Met het baggeren komen de sloten en waterwegen weer op de oorspronkelijke diepte. Problemen met de waterhuishouding, waterkwaliteit en te ondiep water worden daarmee opgelost.

Daarnaast worden er binnen onze gemeente beschoeiingen onderhouden. Op basis van technische levensduur en visuele inspecties wordt beoordeeld waar beschoeiing aan vervanging toe is. Waar mogelijk wordt daarbij bekeken of beschoeiing vervangen kan worden door natuurvriendelijke oevers. Indien dit niet mogelijk blijkt zal nieuwe beschoeiing terug geplaatst worden. Indien uit de inspectie blijkt dat vervanging nodig is zal dit uitgevoerd worden, indien in goede staat zal vervanging worden uitgesteld.

Koedood
De Koedood is de grootste aaneengesloten waterplas in onze gemeente en neemt daardoor een bijzondere positie in qua waterbeheer. In 2017 is er een overeenkomst getekend met het Waterschap Hollandse Delta over het onderhoud van de Koedood bij Portland. Per 1 januari 2018 is daarmee het baggeronderhoud door het waterschap afgekocht en ligt het volledig beheer bij de gemeente. Om het waterbeheer van de Koedood alsmede het groenbeheer van de Noordrand goed vorm te geven en aan te laten sluiten bij de wensen van de bewoners, zijn in 2018 samen met een groep bewoners uitgangspunten voor beheer opgesteld. Er is vervolgens gekozen voor een Europese aanbestedingsprocedure volgens de ‘mededingingsprocedure met onderhandeling’. Deze procedure is in 2020 afgerond. Middels deze procedure is een aannemer gecontracteerd met de beste kennis van zaken, creatieve en innovatie oplossingsrichtingen en de volle motivatie om de komende 10 jaar aan de slag te gaan in dit gebied. Het beschikbare budget staat vast in deze aanbesteding. Binnen dit contract is vastgelegd dat de onderhoudsaannemer samen met bewoners, gemeente en overige belangrijke stakeholders in overleg treedt over de inrichting, wensen en het

onderhoud van het gebied. Hiermee moet een recreatief en aantrekkelijk gebied met ook voldoende natuur en biodiversiteit ontstaan. Omdat dit een 10-jarig contract is, is er wel een indexering van toepassing.

Kwaliteit
De gemeente Albrandswaard beschikt over circa 46 ha. oppervlakte water (sloten en plassen). Baggeronderhoud wordt planmatig gedaan op basis van jaarlijkse steekproeven over het gehele areaal, opvolging van klachten en meldingen/afkeur van het waterschap. De hieruit voortkomende werkzaamheden worden in een onderhoudsbestek verwerkt en uitgevoerd door een aannemer. Bij uitvoering van het baggeren speelt de Wet Natuurbescherming en beperking van overlast een belangrijke rol. Daarom vindt uitvoering plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Het dagelijks onderhoud van de oevers en het verwijderen van riet en waterplanten wordt jaarlijks uitgevoerd. Uitvoering van deze werkzaamheden vinden plaats vanaf 15 juli. Via toezicht zorgt de gemeente ervoor dat de juiste kwaliteit wordt behaald en voldaan wordt aan de wet- en regelgeving.

Civiele kunstwerken

De civiele kunstwerken in Albrandswaard bestaan uit bruggen, trappen, geluidsschermen, vlonders en visplaatsen. Bruggen vormen hiervan het grootste aandeel. Voor het in beeld krijgen van de staat van onderhoud zijn alle objecten van Albrandswaard in het 4^{e} kwartaal van 2026 opnieuw geïnspecteerd en technisch beoordeeld.

Ten aanzien van de gemiddelde onderhoudskosten en de levensduur van bruggen zijn geen landelijke normen vastgesteld. Reden hiervoor is dat dit per brug sterk afhankelijk is van de ligging, omgevingsaspecten en de toegepaste constructie. Door regelmatige inspecties wordt het degeneratie proces inzichtelijk gehouden.

Met de nieuwe gegevens uit de technische inspecties wordt het beheerplan geactualiseerd. Dit is de basis voor de onderhoudsaanpak op de lange termijn met het daarvoor benodigde onderhoudsbudget. Het beheerplan bevat naast het levensduur verlengend onderhoud ook een meerjarig vervangingsplan. Voor vervanging werkelijk plaatsvindt, wordt altijd eerst nog grondig gecontroleerd door een maatregeltoets op locatie, of dit ook werkelijk aan de orde is of dat uitstel en levensduur verlengend onderhoud mogelijk is in plaats van vervanging.

Kwaliteit
Bij het opstellen van het beheerplan en het daarin ook opgenomen vervangingsplan zijn de hierna genoemde aspecten afgewogen:

- Veiligheid;
- Levensduur verlengend onderhoud, en
- Schoonhouden.

Spelen

In het ‘Besluit Veiligheid van Attractie- en Speeltoestellen’ (het Attractiebesluit) zijn de wettelijke bepalingen voor aansprakelijkheid en veiligheid vastgelegd. Indien sprake is van een ongeval door een gebrek aan het speeltoestel of een onveilige ondergrond, dan is degene die het speeltoestel beheert altijd als eerste aansprakelijk.

Alle speelruimten en speeltoestellen zijn beoordeeld en afgezet tegen de demografische ontwikkelingen binnen de gemeente. Dit is verwoord in het Speelbeleid 2026-2030. Onderhoud en vervangingen vinden plaats op afschrijvingstermijn en als dit vanuit veiligheid (inspectie) noodzakelijk is. Bij renovatie van volledige speellocaties wordt altijd gekeken of toestellen die herbruikbaar zijn eventueel te verplaatsen zijn.

In 2025 is gestart met het renoveren van een aantal speellocaties in de openbare ruimte van Albrandswaard. In 2027 zetten we deze ontwikkeling voort met nieuwe renovatieprojecten. Waar mogelijk sluiten we hierbij aan op lopende projecten en andere ontwikkelingen in de openbare ruimte.

Bij de renovatie van speelplekken zetten we nadrukkelijk in op vergroening en natuurlijk spelen. Veel speelplekken bieden hiervoor kansen. Zo kan op locaties met voldoende ruimte extra groen worden toegevoegd en kunnen plekken waar weinig wordt gespeeld, waar mogelijk, worden vergroend.

Met natuurlijke speelplekken vergroten we niet alleen de speelwaarde en aantrekkelijkheid van de omgeving, maar dragen we ook bij aan een klimaat adaptieve en bio diverse leefomgeving. Door meer gras, groenstroken, bosplantsoen en bomen toe te voegen, ontstaat een gevarieerdere en groenere inrichting van de wijken. Tegelijkertijd verminderen we waar mogelijk de hoeveelheid verharding, zoals tegels, hekwerken en rubber- en kunstgrasvloeren.

Bij iedere renovatie bekijken we daarom waar kansen liggen om spelen, vergroening, klimaatadaptatie en biodiversiteit met elkaar te verbinden. Zo ontwikkelen we stap voor stap speelplekken die uitnodigen tot spelen én bijdragen aan een gezonde, groene en toekomstbestendige leefomgeving.

Kwaliteit
Op basis van de regelgeving worden de speeltoestellen vier keer per jaar gecontroleerd en geconstateerde afwijkingen en mankementen zo snel als mogelijk verholpen. De inspectieresultaten, reparaties en aanpassingen worden vastgelegd in een logboek. Tijdens het dagelijks onderhoud door de buitendienst wordt er op gelet dat alles schoon, heel en veilig is.

Gebouwen

Eind 2025 zijn de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP’s) voor de gemeentelijke gebouwen geactualiseerd. Op basis van deze plannen is een financiële doorrekening opgesteld. Deze geeft inzicht in de verwachte kosten van planmatig onderhoud in de komende jaren en de dekking daarvan binnen de begroting en de daarvoor beschikbare onderhoudsvoorzieningen.

Kwaliteit
Voor het onderhoud van gemeentelijke gebouwen gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeentelijke gebouwen worden onderhouden op conditieniveau 3.
- Regulier onderhoud wordt planmatig uitgevoerd.
- Bij onderhoud worden materialen van gelijkwaardige kwaliteit toegepast.

Budgetten en kredieten onderhoud/vervanging kapitaalgoederen

Omschrijving	Budget/krediet	Kapitaallasten
Budgetten		
Wegen	857.200	excl. 744.400 kapitaallasten
Riolering	719.600	excl. 466.500 kapitaallasten
Verkeersmiddelen	230.300	excl. 10.500 kapitaallasten
Groen, waterwegen en baggeren	2.318.100	excl. 104.700 kapitaallasten
Civiele kunstwerken	73.800	
Spelen	74.200	excl. 129.400 kapitaallasten
Straatreiniging	734.300	
Straatmeubilair	58.800	
Openbare verlichting	419.300	excl. 122.400 kapitaallasten
Totaal budgetten	**5.485.600**	
Investeringen		
Wegen	2.000.000	
Riolering	1.247.000	
Bruggen	90.900	
Beschoeiingen	97.600	
Speelvoorzieningen	207.400	
Openbare verlichting	175.000	
Totaal investeringen	**3.817.900**	

Relevante reserves

Naam Reserve	Saldo per 01/01/2026	Saldo per 01/01/2027	Saldo per 01/01/2028	Saldo per 01/01/2029	Saldo per 01/01/2030	Saldo per 01/01/2031
Reserve Baggeren	224.386	168.486	112.586	56.686	786	-
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.285.617	1.063.917	1.262.817	1.461.717	1.660.617	1.859.517
	1.510.003	**1.232.403**	**1.375.403**	**1.518.403**	**1.661.403**	**1.859.517**

Kerngegevens kapitaalgoederen

Omschrijving	Aantal		Toelichting
Groen			
Bomen	13.683	stuks	
Natuurlijke beplanting	176.177	m2	bosplantsoen, etc.
Cultuurbeplanting	107.156	m2	heesters, rozen, etc.
Haag	24.291	m2	
Gras	1.036.731	m2	
Openbare verlichting			
Lichtmasten	6.074	stuks	
Armaturen	6.177	stuks	
Lichtbronnen	6.215	stuks	
Speelvoorzieningen			
Speel- en sporttoestellen	564	stuks	
Kunstmatige valondergronden	10.011	m2	waaronder kunstgras, rubber tegels, ecoscape, zand, boomschors en gietvloer.
Schoolpleinen	9	stuks	
Speel- en sportplekken	118	stuks	
Waterhuishouding			
Watergang	462.819	m2	
Oeverbeschoeiing	24.029	m	
Natuurlijke oevers	38.342	m	
Natuurvriendelijke oever	32	m	
Verhardingen			
Asfalt	282.836	m2	
Bestrating	898.274	m2	
Overige verhardingen	14.502	m2	
Goot	1.493	m	
Kolken	11.837	stuks	
Verkeer			
Markeringen	2.914	m2	
Verkeersborden	2.320	stuks	
Verkeersteken	1.680	stuks	
Civiele kunstwerken			
Fiets- en voetbruggen	72	stuks	
Overige kunstwerken	71	stuks	trappen, vlonders, visplaatsen
Verkeersbruggen	8	stuks	
Riolering			
Drukriolering	77.400	m	
Rioolput	3.685	stuks	
Rioolvoorziening	9	stuks	
Vrijvervalleiding	143.437	m	
Gemalen			
Bergbezinkvoorziening	5	stuks	
CVK	43	stuks	
Drukriool	234	stuks	
Groot gemaal (droog)	4	stuks	
Groot gemaal (nat)	38	stuks	
Kunstwerk	1	stuks	
Oppervlaktewatergemaal	2	stuks	
Opvoergemaal	1	stuks	

Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering

Inleiding

Een professionele en goed ingerichte bedrijfsvoering vormt de basis voor het realiseren van de ambities en doelstellingen uit de begroting. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt, conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV), inzicht gegeven in de wijze waarop de gemeentelijke organisatie dit ondersteunt.

Bedrijfsvoering omvat alle processen, middelen en randvoorwaarden die nodig zijn om het gemeentelijk beleid uit te voeren en de organisatie op een beheerste manier te laten functioneren. Daarbij gaat het niet alleen om een doelmatige en doeltreffende uitvoering, maar ook om het waarborgen van kwaliteit, continuïteit en het handelen binnen de geldende wet- en regelgeving.

In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen en thema's die in 2027 van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Daarbij kijken we zowel naar de opgaven voor het komende jaar als naar ontwikkelingen die op langere termijn richting geven aan de inrichting en verdere ontwikkeling van onze organisatie.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie ontwikkelt zich in 2027 verder en krijgt steeds meer de beoogde vorm. Daarbij blijven we kijken naar een passende inrichting van de organisatie, de benodigde capaciteit en een effectieve inzet van mensen en middelen.

In dat kader is de organisatiestructuur aangepast. Het aantal domeinen is teruggebracht van vier naar drie. De taken van het voormalige domein Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en Dienstverlening zijn ondergebracht bij de domeinen Bestuursadvisering en -ondersteuning en Ruimte. Hiermee brengen we taken en verantwoordelijkheden logischer bij elkaar en versterken we de samenhang binnen de organisatie. Ook is de benodigde formatie opnieuw bezien, passend bij onze taken en gemeentelijke opgaven.

Slim Samenwerken blijft een belangrijk uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Opgaven vragen steeds vaker om samenwerking over de grenzen van teams en vakgebieden heen. We werken daarom verder aan een organisatie waarin medewerkers elkaar gemakkelijk weten te vinden, eigenaarschap nemen en vanuit de gezamenlijke opgave handelen. De kernwaarden nabijheid, eigenaarschap, opgavegericht werken en betrouwbaarheid geven hier richting aan.

Ook aantrekkelijk werkgeverschap blijft belangrijk. We willen medewerkers aan onze organisatie binden en ruimte bieden voor professionele ontwikkeling. Daarmee versterken we zowel onze positie op de arbeidsmarkt als de kwaliteit en continuïteit van onze organisatie.

De bedrijfsvoeringstaken blijven, met uitzondering van gemeentelijke communicatie en financieel advies, ondergebracht bij De BedrijfsvoeringsPartner. Goede samenwerking en heldere afspraken blijven daarbij van belang voor een effectieve ondersteuning van de gemeentelijke organisatie.

Personeelskosten

Het begrote aantal medewerkers in dienst van de gemeente bedraagt per 1 januari 2027 174,41 FTE, waarvan 18,33 FTE als vacatureruimte.

De loonkostenbegroting is gebaseerd op het aantal formatieplaatsen en de bijbehorende werkgeverslasten. Voor overige personeelskosten, zoals vergoedingen voor woon-werkverkeer, dienstreizen en thuiswerken, gratificaties en de reservering voor spaarverlof, hanteren we vaste bedragen per fte. Voor opleidingskosten is 1% van de totale loonsom opgenomen.

Naast personeelskosten zijn middelen nodig om medewerkers en teams in staat te stellen hun werkzaamheden goed uit te voeren. Het gaat hierbij onder meer om abonnementen, licenties, materialen, dienstkleding en verzekeringen. Ook deze kosten zijn in de begroting opgenomen.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de totale personeelskosten van Albrandswaard in 2027.

Kosten eigen organisatie Albrandswaard	€ 18.143.300
Kosten De Bedrijfsvoeringspartner	€ 7.802.950
Totaal	**€ 25.946.250**

Arbeidsmarkt

Ook in 2027 blijft de situatie op de arbeidsmarkt een belangrijk aandachtspunt. Voor verschillende functies is het lastig om geschikte medewerkers te vinden en te behouden. Dit kan van invloed zijn op de beschikbare capaciteit en daarmee op de uitvoering van onze ambities en plannen. Waar nodig maken we gebruik van externe inhuur, waarbij rekening moet worden gehouden met hogere kosten. De beschikbare personele capaciteit speelt daarom ook een rol bij het stellen van prioriteiten in projecten en investeringen.

Huisvesting

De beschikbare werkplekken en vergaderruimtes in het gemeentehuis zijn niet voldoende om de organisatie volledig te huisvesten. Daarom richten we in 2027 aanvullende werkplekken in op een extra locatie in De Brinkhoeve. Hiermee vergroten we de beschikbare capaciteit en zorgen we voor passende huisvesting van onze medewerkers.

De gemeentewerf is momenteel gevestigd aan de Binnenbaan in Rhoon. Deze locatie wordt gehuurd totdat NV BAR-Afvalbeheer verhuist. Na het vertrek van NV BAR-Afvalbeheer is het voornemen om de gemeentewerf te verplaatsen naar de Nijverheidsweg.

Rechtmatigheid

Het college van burgemeester en wethouders legt in de jaarrekening verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Hiermee geeft het college inzicht in de mate waarin de financiële beheershandelingen van de gemeente zijn uitgevoerd binnen de kaders van wet- en regelgeving en de door de gemeenteraad vastgestelde financiële kaders.

De rechtmatigheidsverantwoording richt zich in het bijzonder op drie criteria:
het **voorwaardencriterium**, het **begrotingscriterium** en het criterium **misbruik en oneigenlijk gebruik**.

Bij het **voorwaardencriterium** beoordelen we of financiële handelingen plaatsvinden in overeenstemming met de voorwaarden uit relevante wet- en regelgeving en onze eigen verordeningen en besluiten. Het gaat daarbij onder meer om voorwaarden ten aanzien van bevoegdheden, doelgroepen, termijnen, normbedragen en benodigde bewijsstukken. De gemeenteraad stelt hiervoor jaarlijks het normenkader rechtmatigheid vast. Dit normenkader vormt een belangrijke basis voor de interne controle.

Het **begrotingscriterium** ziet op het budgetrecht van de gemeenteraad. Uitgaven en investeringen moeten plaatsvinden binnen de door de raad geautoriseerde begroting en investeringskredieten. Gedurende het jaar volgen we daarom niet alleen de financiële ontwikkeling, maar beoordelen we ook of afwijkingen tijdig aan de raad worden gemeld en, waar nodig, door middel van een begrotingswijziging worden geautoriseerd. Daarmee verbinden we rechtmatigheid nadrukkelijk aan onze reguliere planning- en controlcyclus.

Bij **misbruik en oneigenlijk gebruik** richten we ons op het voorkomen, signaleren en corrigeren van situaties waarin gemeentelijke regelingen, middelen of eigendommen niet worden gebruikt waarvoor zij zijn bedoeld. Beheersmaatregelen worden zoveel mogelijk ingebouwd in de reguliere werkprocessen. De periodieke beoordeling van risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik en frauderisico's maakt onderdeel uit van onze interne beheersing.

Een goede rechtmatigheidsverantwoording begint voor ons bij een goede beheersing van de processen. Daarom blijven we in 2027 werken aan het verder op orde brengen en houden van de basis: actuele procesbeschrijvingen, herkenbare risico's, duidelijke verantwoordelijkheden en aantoonbare beheersmaatregelen. De interne controle vindt zoveel mogelijk plaats binnen de reguliere processen. Via de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) wordt onafhankelijk beoordeeld of de belangrijkste financiële processen en beheersmaatregelen in opzet en werking voldoen. Bevindingen worden besproken met de verantwoordelijke organisatieonderdelen en waar nodig vertaald naar concrete verbetermaatregelen.

De verdere ontwikkeling en digitalisering van administratieve processen benutten we om beheersmaatregelen beter in de processen te verankeren en de aantoonbaarheid daarvan te vergroten. Waar nodig zijn in de begroting middelen beschikbaar om de interne beheersing, interne controle en VIC verder te ontwikkelen.

Over geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen legt het college verantwoording af overeenkomstig de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordings- en rapportagegrenzen. Relevante afwijkingen en de getroffen of voorgenomen verbetermaatregelen worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken.

Met deze werkwijze gebruiken we de rechtmatigheidsverantwoording niet alleen als verantwoordingsinstrument achteraf, maar ook als onderdeel van het continu verbeteren van onze bedrijfsvoering. Zo versterken we de grip op onze financiële processen, ondersteunen we de controlerende rol van de gemeenteraad en dragen we bij aan een zorgvuldige, transparante en rechtmatige besteding van publieke middelen.

Versterking van budgetbeheer en financiële sturing
In 2027 zetten we verder in op het verbeteren van de planning, sturing en beheersing binnen de organisatie. We werken aan een efficiëntere inrichting van de Planning & Control-cyclus, waarbij de informatievoorziening beter aansluit op de behoeften van college en raad. De beschikbare informatie richt zich daarbij zoveel mogelijk op ontwikkelingen, risico's en keuzes waarop daadwerkelijk kan worden gestuurd.

Daarnaast werken we verder aan eenduidige werkprocessen en het versterken van het bewustzijn van verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Heldere afspraken en betrouwbare informatie dragen bij aan een goede beheersing en maken het mogelijk om tijdig bij te sturen.

Ook zetten we in op een vroegtijdige en integrale afweging bij beleidsontwikkeling, investeringen en andere belangrijke besluiten. Daarbij worden haalbaarheid, risico's, beschikbare middelen en uitvoeringscapaciteit in samenhang bekeken. Zo versterken we de kwaliteit van de besluitvorming en zorgen we voor een betere aansluiting tussen ambities, beschikbare capaciteit en de uitvoering.

Paragraaf 6 - Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Albrandswaard heeft de kadernota verbonden partijen vastgesteld voor de periode 2016 – 2020. Het doel van deze nota is een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. De nota sluit aan bij de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 januari 2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd.

Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

De BedrijfsvoeringsPartner

Gemeenschappelijke regeling De BedrijfsvoeringsPartner (DBP)			**Vestigingsplaats Barendrecht**	**Gemeenschap- pelijke regeling**
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.			
Stemverhouding	33,00%			
Openbaar belang	Het openbaar belang van de GR bedrijfsvoeringspartner, zoals vastgelegd in de regeling, wordt uitgedrukt in de volgende doelen: Efficiënte dienstverlening: Het samenvoegen van bedrijfsvoeringstaken leidt tot efficiëntere en kosteneffectievere processen, wat resulteert in een betere besteding van publieke middelen. Verbetering van de kwaliteit: Door specialisatie en bundeling van kennis binnen de organisatie kan de kwaliteit van de dienstverlening op het gebied van financiën, personeelszaken, informatietechnologie en juridische zaken worden verhoogd. Flexibiliteit en innovatie: De gezamenlijke organisatie is beter in staat om te reageren op veranderingen en om te innoveren, bijvoorbeeld door de implementatie van nieuwe technologieën of werkmethoden. Bestuurlijke stabiliteit: De samenwerking zorgt voor een stabiele basis voor de bedrijfsvoering van de gemeenten, onafhankelijk van veranderingen in het lokale bestuur. Behoud van lokale identiteit: Hoewel de bedrijfsvoering is samengevoegd, behouden de afzonderlijke gemeenten hun eigen bestuurlijke en beleidsmatige autonomie. Schaalvoordelen: Door samen te werken kunnen de gemeenten gebruikmaken van schaalvoordelen, wat leidt tot lagere kosten per eenheid en een groter vermogen om te investeren in verbeteringen.			
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang van de GR De BedrijfsvoeringsPartner (voorheen de BAR Organisatie) voor de deelnemende gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk is het realiseren van schaalvoordelen, het vergroten van de slagkracht, en het bieden van een kwalitatief hoogwaardige en efficiënte bedrijfsvoering. Dit stelt de gemeenten in staat zich meer te richten op hun kerntaken en beleidsontwikkeling.			
Actuele ontwikkelingen	Geen.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	734	734	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	3.695	3.571	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	7.800
Risico's	Uitvoering/implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, informatie beveiliging, ver(der)gaande digitalisering van de werkprocessen en dienstverlening. Voldoende en gekwalificeerd personeel om de opdrachten en (wettelijke) taken en opgaven uit te voeren.			
Sturingscenario	Chauffeur			

bedragen x
€ 1.000

BNG

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			Vestigingsplaats Den Haag	Naamloze vennootschap
Deelnemende partijen	354 gemeenten			
Stemverhouding	0,006%			
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijk belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.			
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.			
Actuele ontwikkelingen	De vraag naar publieke financiering blijft hoog door investeringen in woningbouw, duurzaamheid en infrastructuur. Tegelijkertijd blijven renteontwikkelingen en economische onzekerheid bepalend voor de financieringsmarkt.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	11
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		nb	Bijdrage gemeente 2027	0
Risico's	De belangrijkste risico's voor BNG Bank zijn rente- en marktrisico's, kredietrisico's en geopolitieke en economische onzekerheden. Door haar sterke kapitaal- en liquiditeitspositie en prudent risicobeheer zijn deze risico's beheersbaar.			
Sturingscenario	Achterbank			

bedragen x
€ 1.000

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)			Vestigingsplaats Rotterdam	Stichting
Deelnemende partijen	De gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.			
Stemverhouding	3,6%			
Openbaar belang	CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad voor Publiek Belang.			
Actuele ontwikkelingen	Trendmatige stijging.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	964
Risico's	Laag weerstandsrisico. Onzekerheid over de kostenstijgingen door inflatie, macro-economische ontwikkelingen, overheidsmaatregelen en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die hun impact hebben op de continuïteit van zorg en financien.			
Sturingscenario	n.t.b.			

bedragen x
€ 1.000

DCMR

Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR)			Vestigingsplaats Schiedam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	15 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland.			
Stemverhouding	1,8%			
Openbaar belang	Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeente t.a.v. de uitvoering van het Besluit Bodemkwaliteit.			
Bestuurlijk belang	1 lid dagelijks bestuur en daarmee 1 lid algemeen bestuur.			
Actuele ontwikkelingen	Toenemende ruimtedruk, nieuwe milieuregelgeving, energietransitie en een krappe arbeidsmarkt zorgen voor meer en complexere VTH- en advieswerkzaamheden. Digitalisering en AI bieden kansen, maar vragen ook investeringen in kennis, cybersecurity en datakwaliteit.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	6.267	3.073	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	17.213	15.461	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	608
Risico's	De belangrijkste risico's zijn een informatiebeveiligingsincident en onvoldoende specialistisch personeel, met mogelijke gevolgen voor continuïteit, kwaliteit en doorlooptijden.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x
€ 1.000

Evides

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides (water)			Vestigingsplaats Rotterdam	Besloten vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeenten (21 stuks in Zuid Holland zuid) en provincies.			
Stemverhouding	0,28%			
Openbaar belang	Zorg dragen voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen, omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.			
Actuele ontwikkelingen	De vraag naar drinkwater blijft toenemen als gevolg van bevolkingsgroei, woningbouw en klimaatverandering. Tegelijkertijd staan de beschikbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen onder druk door droogte, vervuiling (onder andere PFAS) en strengere eisen aan waterkwaliteit. Hierdoor blijft Evides de komende jaren investeren in de uitbreiding en versterking van de drinkwaterinfrastructuur, de bescherming van waterbronnen en de leveringszekerheid.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	902
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		nb	Bijdrage gemeente 2027	0
Risico's	De belangrijkste risico's voor Evides zijn de toenemende druk op de beschikbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen, de omvangrijke investeringsopgave voor de drinkwaterinfrastructuur en de beschikbaarheid van voldoende financiering. Daarnaast vormen stijgende kosten, schaarste aan technisch personeel en de impact van klimaatverandering risico's voor de uitvoering van de maatschappelijke opgave.			
Sturingscenario	Achterbank			

bedragen x
€ 1.000

GGD

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD Rotterdam-Rijnmond			Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	15 gemeenten regio Rijnmond.			
Stemverhouding	7,69%			
Openbaar belang	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de wet Publieke Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).			
Actuele ontwikkelingen	Stabiel, er zijn geen ontwikkelingen met significante gevolgen.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	295
Risico's	Niet de deelnemende gemeenten zijn risicodragend voor de GGD-RR maar de gemeente Rotterdam. De GGD-RR is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam en legt verantwoording af aan het college van de gemeente Rotterdam. Er zijn op dit punt geen veranderingen te verwachten.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x € 1.000

Jeugdhulp Rijnmond

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond			Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam.			
Stemverhouding	6,25%			
Openbaar belang	Doel: Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 7/24 crisisopvang. Het realiseren van schaalvoordelen. Het delen van kennis en expertise. De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).			
Actuele ontwikkelingen	De jeugdzorgmarkt laat de afgelopen jaren een stijgende zorgvraag zien. Hierdoor neemt de inzet van crisiszorg, de gecertificeerde instellingen (GI's) en Veilig Thuis toe, wat leidt tot hogere subsidiekosten.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	25.550	31.300	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	1.100
Risico's	De subsidiekosten voor de gecertificeerde instellingen (GI's) en Veilig Thuis kunnen hoger uitvallen wanneer de vraag naar jeugdbescherming, crisiszorg en Veilig Thuis verder toeneemt. Daarnaast kunnen wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving leiden tot hogere organisatiekosten.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x
€ 1.000

Natuur en recreatiegebied IJsselmonde

Gemeenschappelijke regeling voor het natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)			Vestigingsplaats Schiedam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht.			
Stemverhouding	20%			
Openbaar belang	Ontwikkeling en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap op IJsselmonde. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde.			
Bestuurlijk belang	2 algemeen bestuursleden waarvan 1 in het dagelijks bestuur.			
Actuele ontwikkelingen	Trend van bezuinigingen en kostenbeheersing.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	4.903	4.456	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	2.122	2.460	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	227
Risico's	De belangrijkste risico's zijn het niet volledig realiseren van de besparingstaakstelling en onvoldoende inzicht in de opbouw en toerekening van kosten. Daarnaast bevindt de samenwerking met Staatsbosbeheer zich in een overgangsfase.			
Sturingscenario	n.t.b.			

bedragen x € 1.000

NV BAR Afvalbeheer

NV BAR Afvalbeheer			Vestingsplaats Rhoon	Naamloze vennootschap
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk			
Stemverhouding	33,33%			
Openbaar belang	Inzameling van huishoudelijke afvalstoffen.			
Bestuurlijk belang	Collegelid als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.			
Actuele ontwikkelingen	De verwerkingskosten van afval en de opbrengsten uit grondstoffen blijven afhankelijk van marktontwikkelingen. Daarnaast staan de exploitatiekosten onder druk door prijsontwikkelingen van energie, brandstoffen, materialen en personeel.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	100
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		nb	Bijdrage gemeente 2027	2.489
Risico's	Risico's zijn beperkt. Het eigendom van het afval en dus risico op extra verwerkingskosten ligt bij de gemeente. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x
€ 1.000

Stedin

Stedin Groep				Naamloze vennootschap
Deelnemende partijen	53 Nederlandse gemeenten			
Stemverhouding	0,42%			
Openbaar belang	Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat deze maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.			
Actuele ontwikkelingen	De energietransitie en de toenemende elektrificatie zorgen voor een blijvend hoge vraag naar transportcapaciteit. Netcongestie en de noodzaak om het elektriciteitsnet uit te breiden en slimmer te benutten blijven de belangrijkste marktontwikkelingen voor Stedin.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	nb	nb	Aandelen kapitaal	607
Vreemd vermogen	nb	nb	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		nb	Bijdrage gemeente 2027	0
Risico's	De belangrijkste risico's voor Stedin zijn netcongestie, vertragingen in de uitvoering van de investeringsopgave door schaarste aan personeel en materialen, en ontwikkelingen op de kapitaalmarkt die de financiering van investeringen kunnen beïnvloeden.			
Sturingscenario	Achterbank			

bedragen x
€ 1.000

SVHW

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)			Vestigingsplaats Klaaswaal	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	20 gemeenten, waterschap Hollandse Delta en Regionale Afvalstoffen Dienst Hoeksche Waard.			
Stemverhouding	3,3%			
Openbaar belang	Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de waardebepaling, in het kader van de wet WOZ.			
Bestuurlijk belang	Bevoegheden van het College m.b.t. heffing en invordering belastingen, WOZ is overgedragen aan de VP. Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de ambtelijke commissie: 1 lid (accounthouder VP) en het algemeen bestuur: 1 lid (portefeuillehouder Financiën).			
Actuele ontwikkelingen	De opbrengst invorderingskosten worden vanaf 2025 met de belastingopbrengsten aan de deelnemers uitgekeerd. In 2030 wil SVHW een toonaangevende organisatie zijn, waarbij minimaal 95% van onze dienstverlening verloopt via selfservice. M.b.t. de menselijke maat: met een tevredenheid onder medewerkers en klanten > 7,5.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	1.864	1.864	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	6.332	6.298	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	377
Risico's	Toetreding van nieuwe deelnemers brengt tevens operationele druk binnen de organisatie met zich mee. Hier wordt extra aandacht aan besteed bij het toelaten van nieuwe deelnemers.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x € 1.000

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)			Vestingsplaats Rotterdam	Gemeenschap- pelijke regeling
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied.			
Stemverhouding	5%			
Openbaar belang	Het bestuurlijk doel van de VRR (Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) is het versterken van de publieke veiligheid en het beheersen van crises en rampen in de regio.			
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang van de VRR voor de aangesloten gemeenten en andere partners is het creëren van een robuuste en gecoördineerde structuur voor crisisbeheersing en rampenbestrijding. Door samen te werken in de veiligheidsregio kunnen de gemeenten schaalvoordelen behalen en specialismen bundelen.			
Actuele ontwikkelingen	Vanwege geopolitieke dreigingen, klimaatverandering en de energietransitie wordt de kans op langdurige en grootschalige crises groter. Binnen de VRR is er daarom specifieke aandacht voor het versterken van weerbaarheid en veerkracht bij crises en rampen. Door de krapte op de arbeidsmarkt wordt de invulling van specialistische functies bemoeilijkt. Informatieveiligheid is onder de aandacht. Vanuit Vitaliteit is er blijvende inzet voor de landelijke regeling PTSS. De samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid wordt geïntensiveerd. En door het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn de processen Inzet Brandweer, Crisiscoördinatie en besluitvorming en Communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten en crisispartners aangewezen als onderdeel van de vitale infrastructuur.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	12.937	12.937	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	88.491	93.508	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		247	Impuls 2027	0
			Bijdrage gemeente 2027	1.944
Risico's	Beschreven in paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x
€ 1.000

MRDH

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)			Vestigingsplaats Den Haag	Gemeenschap-pelijke regeling
Deelnemende partijen	23 gemeenten			
Stemverhouding	4,35%			
Openbaar belang	Samenwerking in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) op het gebied van verkeer en vervoer en het verbeteren van het economisch vestigingklimaat. De MRDH moet leiden tot het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat en van de bereikbaarheid van de regio.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door de burgemeester.			
Actuele ontwikkelingen	Groeiende vraag vs. bezuinigingsdruk. Landelijke kortingen op de Brede Doeluitkering (BDU) en stijgende loon- en materiaalkosten drukken op de marges van vervoerders.			
Financiele postitie - verbonden partij			**Financieel belang - gemeente**	
	1 januari 2027	**31 december 2027**		
Eigen vermogen	49.673	49.435	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	1.776.563	1.804.384	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2027		0	Bijdrage gemeente 2027	83
Risico's	Structurele onderfinanciering van het openbaar vervoer door dreigende en volgende kortingen op de Brede Doeluitkering (BDU) vanuit het Rijk, gecombineerd met achterblijvende indexatie voor de stijgende loon- en materiaalkosten van vervoerders.			
Sturingscenario	Bijrijder			

bedragen x € 1.000

Paragraaf 7 - Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze gemeente Albrandswaard het grondbeleid toepast om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, zoals bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en natuur. Daarnaast wordt enerzijds ingegaan op de actuele prognose van de resultaten en de geraamde winstneming van de gemeentelijke grondexploitaties en anderzijds op de reserve Ontwikkelingsprojecten in relatie tot de risico's die behoren bij de uitvoering van het grondbeleid.

Grondbeleid

In de nota Grondbeleid 2018 - 2022 is het beleidskader voor de toepassing van het grondbeleid voor de ruimtelijke ontwikkelingen vastgelegd. Deze nota is in februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Er wordt in eind van 2026 een nieuwe nota Grondbeleid opgesteld, deze zal naar verwachting tweede helft van 2027 voorgelegd voor vaststelling door de gemeenteraad. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met het kostenverhaal onder de nieuwe omgevingswet.

Als uitgangspunt geldt dat de gemeente de markt(partijen) ruimte biedt om ontwikkelingen zelf op te pakken. Dit noemen wij passief facilitair grondbeleid. Ontwikkelingen die bijdragen aan een gemeentelijke ambitie hebben bestuurlijke prioriteit. Deze initiatieven omarmen en ondersteunen wij door het voeren van een actief facilitair grondbeleid voor deze projecten. Om vanuit de verschillende faciliterende rollen te kunnen sturen heeft de gemeente Albrandswaard een nota Kostenverhaal vastgesteld. Deze nota vormt beleidsmatig het kader waarmee zowel de gemeentelijke proceskosten kunnen worden verhaald, als een fondsbijdrage gevraagd kan worden. Vanuit de desbetreffende fondsen zijn middelen beschikbaar om onrendabele investeringen/extra voorzieningen binnen de ruimtelijke projecten te dekken.

De gewenste ontwikkelingen die ook met actieve steun van de gemeente niet van de grond komen, kunnen (alsnog) worden gerealiseerd door de gemeente. In dat geval kan de gemeente zelf de grond aankopen en ontwikkelen. Hierbij wordt dan een actief grondbeleid gevoerd en een grondexploitatie vastgesteld door de raad. Dit geldt ook voor projecten waarbij grond die, veelal om historische reden in eigendom is van de gemeente, tot ontwikkeling wordt gebracht.

Actuele prognose

Te verwachten resultaten
De grondexploitatie Spui is afgesloten. De gemeente heeft twee lopende grondexploitaties. Er wordt voor de grondexploitaties De Omloop en Schutskooiwijk een gezamenlijk positief resultaat verwacht van in totaal € 9.914.000 (eindwaarde). De verliesgevende projecten worden gedekt uit de voorziening negatieve grondexploitaties. De gemeente heeft geen negatieve grondexploitaties.

Ten opzichte van vorig jaar is dit bedrag verbeterd in verband met het sluiten van de verliesgevende grondexploitaties Spui.

Winstneming
Voor gemeentelijke grondexploitaties met een positief geprognosticeerd eindresultaat worden er tussentijds winstnemingen gedaan. Hiervoor wordt de methode Percentage of Completion (POC) toegepast, waarbij de gerealiseerde kosten en opbrengsten worden afgezet tegen het totaal van de kosten en opbrengsten van het betreffende project. Op basis

hiervan wordt bij het opmaken van de jaarrekening de hoogte van de tussentijdse winstneming vastgesteld. Momenteel is er sprake van twee winstgevende grondexploitaties binnen de gemeente Albrandswaard. Er worden bij zowel De Omloop als Schutskooiwijk in het geheel nog geen inkomsten geboekt, dus is er nog geen sprake van winstneming.

Schutskooiwijk actief- en passiefdeel
In 2024 is een grondexploitatie geopend voor het project Schutskooiwijk. Deze grondexploitatie is beperkt tot de gemeentelijke gronden binnen het plangebied. Wel zijn er afspraken dat de kosten voor het bouw- en woonrijp maken over heel het plangebied worden doorgelegd naar de gemeente, en dit later via kostenverhaal weer wordt verhaald. Enerzijds voert de gemeente actief de grondexploitatie van de eigen grond (incl. geruilde grond) binnen het project en zet de opdrachten uit naar de ontwikkelaar, anderzijds heeft de gemeente een passieve, faciliterende rol voor de gedeelten die onder de woningbouwvereniging en de ontwikkelaar vallen. Niet alle grond wordt dus eerst bij de gemeente ingebracht en daarna weer uitgegeven. De gemeente zal dus via kostenverhaal de kosten rechtstreeks in rekening brengen bij de woningbouwvereniging en marktpartij, danwel haar kopers. Hiermee wordt er een optimalisatie voor de financiële haalbaarheid van het project gecreëerd en is de prognose een budgetneutraal eindresultaat.

Reserve en risico's

Voor het grondbedrijf is een afzonderlijke reserve gevormd, namelijk de Reserve Ontwikkelingsprojecten. De positieve resultaten worden, zowel tussentijds als bij afsluiten van een grondexploitatie, toegevoegd aan deze reserve, die (administratief) is opgedeeld in twee delen:

- Afdekking risico’s van de gemeentelijke grondexploitaties, en
- Vrije reserve.

Volgens de spelregels moet het vrije deel van de reserve Ontwikkelingsprojecten minimaal 5% van het totaal aan voorzieningen en risico’s van de grondexploitaties bedragen. Indien de vrije reserve minder bedraagt wordt een aanvullende storting gedaan vanuit de Algemene reserve. Bij een stand van de vrije reserve groter dan 15% van het totaal aan voorzieningen en risico’s wordt het meerdere ‘afgeroomd’ en toegevoegd aan de algemene reserve.

In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een (actualisatie van de) risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

Het financiële effect van alle risico’s gezamenlijk vormt de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. De risicoanalyse en de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van het Meerjarenperspectief Ontwikkelprojecten (MPO). De totale verliesvoorziening is sterk afgenomen als gevolg van het afsluiten van de grondexploitatie Spui. Hierdoor zijn ook de minimale en maximale omvang van de reserve afgenomen.

Paragraaf 8 - Wet Open Overheid

Inleiding Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Deze paragraaf geeft hier invulling aan.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:
1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking, en
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris

De Woo-contactfunctionaris is bedoeld als laagdrempelige contactpersoon voor het verstrekken van informatie, het de-escaleren en het juridificeren van contact met de Woo-verzoeker. De Woo-contactfunctionaris heeft tevens een belangrijke rol bij de implementatie van de actieve openbaarmaking. De rol is belegd en de functie-inhoud wordt periodiek geëvalueerd.

Passieve openbaarmaking

We verwachten in 2027 geen structurele veranderingen of investeringen. Wel is er gedurende 2026 een noemenswaardige verhoging geconstateerd in het aantal Woo-verzoeken. Het is nog te voorbarig om een oorzaak te concluderen en/of te bepalen of deze verandering een trend is.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 (voor gemeenten) benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle 11 categorieën tegelijk gelden. Bij Koninklijk Besluit wordt periodiek bekend gemaakt welke categorieën wanneer in werking treden. De informatiecategorieën zijn verdeeld in tranches.

De eerste tranche is per 1 november 2024 ingegaan. Wij publiceren de bijbehorende informatiecategorieën, waaronder ‘organisatie & bereikbaarheidsgegevens’ en ‘informatie over organisatie & werkwijze’, maar ook al enkele informatiecategorieën die nog niet officieel zijn ingegaan, zoals ‘woo-verzoeken’, ‘klachten’ en ‘convenanten’. De implementatie van de informatiecategorieën binnen tranche twee loopt op schema om de huidige indicatieve inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2027 te halen. De implementatie van de informatiecategorieën die behoren tot de derde tranche zal in 2027 gestart worden. Eerder opgedane ervaringen zullen hierbij zorgen voor een steeds efficiënter verloop van het traject.

Wanneer nieuwe volgende categorieën verplicht worden gesteld, biedt dit ook een goede mogelijkheid om onze inwoners actief te informeren over de Wet open overheid en over de door ons actief gepubliceerde informatie.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 8 jaar - vanaf mei 2022 - op orde wordt gebracht. Dit is een meerjarig traject waarin wij met jaarplannen voor de uitvoering werken. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft een zevental punten benoemd die van belang zijn voor het op orde brengen van de digitale informatiehuishouding. Wij gebruiken deze punten als leidraad voor de prioritering in 2027 en verder:

1. Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening.
In 2025 is een marktverkenningsonderzoek betreffende e-depots uitgevoerd door een externe adviseur. Hieruit is de aanbeveling gekomen om aan te sluiten bij de e-depot pilot van stadsarchief Rotterdam.
In overleg met stadsarchief Rotterdam stellen we een plan van aanpak op voor 2027 en verder. Deelname aan een pilot van stadsarchief Rotterdam behoort tot de opties.

2. Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd.
Dit betreft het tijdig vernietigen van informatie. Deze archiving by design activiteiten zullen in 2027 doorlopen.

3. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering.
Voor e-mail archivering is in de Verenigde Staten een methodiek “Capstone” ontwikkeld. De VNG heeft eerder – zonder tijdlijn – aangegeven hiervoor een (tweede) proef op te zetten. Indien capaciteit en tijd dit toelaten zullen we aan deze proef meedoen.

4. Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten.
We streven naar implementatie van beheer op tekstberichten in 2027.

5. Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal ingericht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat, hoe het beheer is geregeld).
Wij hebben een informatiebeheerplan. Dit is een levend document en een doorlopende inspanning.

6. Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling.
Wij hebben een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en zullen dit blijven uitbreiden. Dit is een doorlopende inspanning.

7. Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.
Wij hebben het metagegevensschema vastgelegd en vastgesteld en zullen dit blijven doorontwikkelen om te voldoen aan dan geldende standaarden en ontwikkelingen. In 2027 wordt dit verder uitgerold.

4. FINANCIËLE BEGROTING

Financiële samenvatting

Aan het opstellen van een nieuwe financiële programmabegroting gaan een aantal stappen vooraf. Eén belangrijke stap is de bepaling van de beleidsmatige en rekenkundige kaders. Dat is gebeurd bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2027. Vervolgens hebben wij in de zomermaanden op basis van deze kaders de begroting opgesteld.

Voor de herkenbaarheid van het proces presenteren wij het verloop van de wijzigingen en bouwen vervolgens voort op het gepresenteerde begrotingssaldo zoals vermeld in de Voorjaarsnota. In hoofdstuk 1 van deze begroting kunt u de toelichtingen van de diverse aanpassingen in de begroting 2027 vinden.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Saldo primitieve begroting	**-1.802.600**	**-2.300.700**	**-1.105.600**	**-1.776.000**
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2025	-80.300	-79.500	-79.500	-79.500
Structurele gevolgen 1e tussenrapportage 2026	-1.667.250	-1.937.450	-2.023.250	87.250
MPO 2026	-29.300	265.000	429.300	237.900
Saldo na 1e tussenrapportage 2026	***-3.579.450***	***-4.052.650***	***-2.779.050***	***-1.530.350***
Meicirculaire 2026	*494.000*	-64.000	-295.000	-195.000
Uitgangspunt Voorjaarsnota 2027	***-3.085.450***	***-4.116.650***	***-3.074.050***	***-1.725.350***
Voorjaarsnota 2027				
B. Rekenkundige en algemene kaders	572.200	830.000	1.055.500	57.800
C. Actuele en autonome ontwikkelingen	1.327.500	1.380.000	206.600	-101.700
D. Bedrijfsvoering	-217.700	-160.700	-143.400	-93.400
E. Investeringen	-160.000	-266.700	-158.400	-73.400
F. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	350.000	400.000	450.000	700.000
G. Gewenste budgetten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
H. Ombuigingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal na Voorjaarsnota 2027	***-1.213.450***	***-1.934.050***	***-1.663.750***	***-1.236.050***
Aanpassingen in begroting 2027				
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2026	-406.600	-396.600	-357.600	-357.600
Mutaties kapitaallasten 2027-2030	1.302.300	1.255.100	56.300	-51.300
Mutaties personeelsbegroting 2027-2030	159.500	367.300	526.800	171.400
Bijstellen budgetten n.a.v. taakveldanalyse provincie	279.600	279.600	279.600	279.600
Bijstellen budgetten WMO	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Bijstellen baten afval en riool richting volledige kostendekkendheid	868.600	868.500	895.000	900.800
Mutaties stelposten	-1.603.000	-1.598.900	-667.100	161.200
Nieuwe prognose rentelasten incl. vergoeding schatkistbankieren	891.100	518.700	507.600	620.600
Aanpassingen in geplande reservemutaties	-409.100	-409.100	-184.100	-184.100
Mutaties nieuwe VPB-prognose 2027-2030	44.000	58.000	56.000	566.000
Diverse mutaties	206.400	99.900	31.700	-11.100
Saldo begroting na wijzigingen	**-380.650**	**-1.391.550**	**-1.019.550**	**359.450**

+/+ is voordelig
-/- is nadelig

Uitgangspunten meerjarenraming

Voor de samenstelling van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028 – 2030 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Begrotingsramingen
Voor de begrotingsramingen in de programma's zijn de gevolgen tot en met de 2e tussenrapportage 2026 meegenomen, inclusief de Voorjaarsnota 2027.

Personeel
Vanwege de BAR-ontvlechting per 1 januari 2024, heeft de gemeente Albrandswaard per deze datum weer een eigen personeelsbegroting. Voor 2027 is deze begroting geactualiseerd.
Voor de actualisatie van de eigen personeelsbegroting, is uitgegaan van de cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO), die loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De financiële gevolgen van deze cao zijn reeds verwerkt. Voor de periode vanaf 1 april 2027 t/m 2030 hebben we de nieuwe indexatiepercentages gehanteerd, conform de 'Loonvoet sector overheid' uit de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds.

De Bedrijfsvoeringspartner is sinds 1-1-2024 teruggebracht tot een bedrijfsvoeringsorganisatie, waarin alleen zaken als HRM, ICT, Facilitaire zaken en Juridische zaken zijn overgebleven. Voor 2027 is de bijdrage aan DBP weer herzien, waarin alle lopende ontwikkelingen zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld de cao-effecten. Bovendien is aan een aantal gemeenschappelijke regelingen, waaronder DBP, gevraagd om daar waar mogelijk ombuigingen in kaart te brengen en te begroten.

Indexering materiële uitgaven en subsidies
Voor de prijsontwikkeling is voor de jaren 2027 - 2030 rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,9% voor 2027, conform de 'Prijs overheidsconsumptie' uit de meicirculaire 2026. Voor de overige jaren (2028-2030) is gerekend met respectievelijk 2,3%, 2,1% en 2,1%, waarbij het effect cumulatief is. Het benodigde bedrag voor alle jaren staat op de stelposten in programma 4 Financiën, en wordt niet meer functioneel geboekt op de individuele budgetten.

Tariefsverhoging inkomsten
Voor de OZB (woningen en niet-woningen) is standaard rekening gehouden met de beleidsmatige stijging van 3%. Voor de OZB niet-woningen is bij de eerste begrotingswijziging 2024 ingestemd met een additionele verhoging van 2% voor de jaren 2024 tot en met 2027.
Bij de afvalstoffenheffing en het rioolrecht is zoveel mogelijk uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Algemene uitkering
De raming van de Algemene uitkering is in de programmabegroting 2027 - 2030 gebaseerd op de meicirculaire 2026. Met betrekking tot de effecten van de algemene uitkering hebben we nu drie stelposten in de begroting zitten; een voor de ruimte onder het BCF-plafond, een voor het neutraliseren van de bezuiniging op de huishoudelijke hulp in de WMO en een met betrekking tot de eigen bijdrage en trajectduur van de jeugdzorg.

Rente investeringen
Voor de investeringen is gerekend met een omslagrente van 0,07%.

Beleid
In maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. In juni is het nieuwe college geïnstalleerd, en is gestart met het opstellen van het nieuwe collegewerkprogramma

2026-2030. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was het nieuwe collegewerkprogramma, inclusief de financiële effecten daarvan, nog niet gereed. Het nieuwe collegewerkprogramma, inclusief de bijbehorende begrotingswijziging, zal separaat aan u worden aangeboden.
Deze begroting is derhalve beleidsarm, waarin alleen het reeds bestaande beleid is gecontinueerd en doorgerekend.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	9.905.278	8.301.000	8.942.800	9.008.900	9.257.300	9.413.600
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	5.782.538	4.876.400	9.513.300	5.184.400	11.544.400	11.797.900
3 Buitenruimte	17.741.247	18.660.800	18.301.600	18.350.000	18.530.300	18.622.300
4 Financiën	74.005	300.200	569.200	892.200	1.194.200	1.461.900
5 Educatie	2.841.166	3.618.800	3.497.000	3.673.400	3.463.800	3.369.200
6 Sport	2.168.753	2.038.100	1.667.400	1.663.100	2.660.800	2.742.200
7 Sociaal Domein	31.712.153	30.217.160	29.307.160	29.460.160	29.671.360	29.907.560
9 Overige Baten en Lasten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	235.110	500.500	471.200	535.000	529.300	623.000
9.2 - Overhead	12.371.131	12.160.000	12.631.900	12.828.800	12.972.400	13.154.500
9.3 - VPB	3.144	7.200	0	0	12.000	19.000
9.4 - Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	**12.609.384**	**12.667.700**	**13.103.100**	**13.363.800**	**13.513.700**	**13.796.500**
Totaal Lasten	**82.834.524**	**80.680.160**	**84.901.560**	**81.595.960**	**89.835.860**	**91.111.160**
Baten						
1 Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	987.903	817.100	832.500	832.500	832.500	832.500
2 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	5.100.894	1.204.400	7.098.400	2.646.700	8.914.200	9.073.100
3 Buitenruimte	10.353.242	10.144.800	10.691.500	10.774.600	10.715.100	10.770.900
4 Financiën	27.364	714.000	939.000	1.216.000	1.989.000	1.822.000
5 Educatie	502.369	488.700	501.400	501.400	501.400	501.400
6 Sport	759.680	416.900	447.900	447.900	447.900	447.900
7 Sociaal Domein	10.280.988	9.637.010	6.352.910	6.352.910	6.352.910	6.352.910
9 Overige Baten en Lasten						
9.1 - Algemene dekkingsmiddelen	54.157.146	54.610.200	57.101.700	56.895.300	58.299.400	61.216.500
9.2 - Overhead	331.523	390.900	394.600	387.400	389.200	133.800
Totaal 9 Overige Baten en Lasten	**54.488.669**	**55.001.100**	**57.496.300**	**57.282.700**	**58.688.600**	**61.350.300**
Totaal Baten	**82.501.109**	**78.424.010**	**84.359.910**	**80.054.710**	**88.441.610**	**91.151.010**
Saldo van baten en lasten	**-333.416**	**-2.256.150**	**-541.650**	**-1.541.250**	**-1.394.250**	**39.850**
Onttrekkingen	4.241.378	2.212.900	359.900	348.600	573.600	518.500
Stortingen	2.980.368	186.300	198.900	198.900	198.900	198.900
Mutaties reserves	**1.261.010**	**2.026.600**	**161.000**	**149.700**	**374.700**	**319.600**
Gerealiseerd resultaat	**927.595**	**-229.550**	**-380.650**	**-1.391.550**	**-1.019.550**	**359.450**

Incidentele baten en lasten

Inleiding

De begroting van een gemeente dient structureel sluitend te zijn. Dat wil zeggen dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In onderstaand overzicht een opsomming van de incidentele baten en lasten die gecorrigeerd worden op het begrotingsresultaat.

Incidentele baten en lasten									
Nr.	Omschrijving	Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Incidentele mutaties exploitatie									
	Programma O&O, veiligheid en bestuur								
1	Frictiekosten BAR-ontvlechting en opbouw organisatie	485.000		585.000					
	Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	**485.000**	**0**	**585.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Programma RO, wonen en economie								
2	Mutaties grondexploitaties	11.434.700	11.434.700	5.142.100	5.142.100	9.520.500	9.520.500	9.061.600	9.061.600
	Totaal programma RO, wonen en economie	**11.434.700**	**11.434.700**	**5.142.100**	**5.142.100**	**9.520.500**	**9.520.500**	**9.061.600**	**9.061.600**
Totaal incidentele mutaties exploitatie		**11.919.700**	**11.434.700**	**5.727.100**	**5.142.100**	**9.520.500**	**9.520.500**	**9.061.600**	**9.061.600**
Incidentele mutaties reserves									
	Programma O&O, veiligheid en bestuur								
3	Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
4	Wethouderspensioenen		55.200		55.200		55.200		55.200
	Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	**25.000**	**55.200**	**25.000**	**55.200**	**25.000**	**55.200**	**25.000**	**55.200**
	Programma RO, wonen en economie								
5	Groot onderhoud gebouwen	25.000		25.000		25.000		25.000	
	Totaal programma RO, wonen en economie	**25.000**	**0**	**25.000**	**0**	**25.000**	**0**	**25.000**	**0**
	Programma Buitenruimte								
6	Duurzaamheid		88.000		88.000		88.000		88.000
7	Groot onderhoud gebouwen	104.100		104.100		104.100		104.100	
8	Baggeren		55.900		55.900		55.900		800
	Totaal programma Buitenr.	**104.100**	**143.900**	**104.100**	**143.900**	**104.100**	**143.900**	**104.100**	**88.800**
	Programma Financiën								
9	Groot onderhoud gebouwen	10.800		10.800		10.800		10.800	
	Totaal programma Finan.	**10.800**	**0**	**10.800**	**0**	**10.800**	**0**	**10.800**	**0**
	Programma Sociaal domein								
10	Groot onderhoud gebouwen	34.000		34.000		34.000		34.000	
11	Innovatie- en preventiesubsidie		35.000		35.000		35.000		35.000
	Totaal programma Sociaal domein	**34.000**	**35.000**	**34.000**	**35.000**	**34.000**	**35.000**	**34.000**	**35.000**
Totaal incidentele mutaties in reserves		**198.900**	**234.100**	**198.900**	**234.100**	**198.900**	**234.100**	**198.900**	**179.000**
Totaal incidentele lasten en baten		**12.118.600**	**11.668.800**	**5.926.000**	**5.376.200**	**9.719.400**	**9.754.600**	**9.260.500**	**9.240.600**
Saldo incidentele lasten en baten		**-449.800**		**-549.800**		**35.200**		**-19.900**	

Toelichtingen

Hieronder volgen de toelichtingen op de hierboven gepresenteerde incidentele mutaties in de begroting 2027-2030.

1. Betreft budget voor te verwachten frictiekosten als gevolg van de DBP-ontvlechting.
2. Verwerking van de grondexploitaties. Per saldo lopen de grondexploitaties neutraal door de begroting heen.
3. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
4. Betreft onttrekking uit reserve Wethouderspensioenen, als dekking voor uit te betalen pensioenen van voormalige wethouders.
5. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
6. De uitgaven die gemaakt worden voor de duurzaamheidstransitie worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzaamheid.
7. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
8. De uitgaven die gemaakt worden voor het baggeren worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Baggeren.
9. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
10. Betreft storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.
11. De uitgaven die gemaakt worden voor de aanpak van eenzaamheid, het helpen van multi-probleem huishoudens en het ontwikkelen van initiatieven in de openbare ruimte, worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Innovatie- en preventiesubsidie.

Structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten	-542	-1.541	-1.394	40
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	161	150	375	320
Begrotingssaldo	**-381**	**-1.392**	**-1.020**	**359**
Saldo incidentele baten en lasten	-450	-550	35	-20
Gecorrigeerd saldo	**69**	**-842**	**-1.055**	**379**

+/+ is positief
-/- is negatief

Beoogde structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Naast de incidentele stortingen en onttrekkingen zijn er ook structurele mutaties in de exploitatie die ten laste of ten gunste van de reserves gebracht worden. Voorbeelden hiervan zijn de beklemde reserves welke in de begroting zijn opgenomen ter dekking van de structurele lasten van investeringen, de afschrijvingslasten. Een totaaloverzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is hieronder opgenomen.

Structurele reserves	2027	2028	2029	2030
Beoogde structurele onttrekkingen aan reserves				
Reserve rentelast	11.300	0	0	0
Reserve ruimen begraafplaats Poortugaal	7.500	7.500	7.500	7.500
Reserve ruimen begraafplaats Rhoon	11.800	11.800	11.800	11.800
Reserve nieuwbouw sportzaal Portland	36.100	36.100	36.100	36.100
Reserve nieuwbouw buitendienst	42.400	42.400	42.400	42.400
Reserve nieuwbouw school Don Bosco	9.200	9.200	9.200	9.200
Reserve nieuwbouw school Valckesteijn	7.500	7.500	7.500	7.500
Totale structurele onttrekkingen aan reserves	**125.800**	**114.500**	**114.500**	**114.500**

In het dienstjaar 2020 is een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco gestort in een reserve Rentelast. Besloten is om met deze opbrengst geen leningen vervroegd af te lossen, maar jaarlijks een bedrag vrij te laten vallen ter dekking van de rentelast.
Gezien de vrij unieke situatie heeft de commissie BBV op 22 oktober 2020 besloten deze bate te zien als een structurele bate.

Meerjaren balans

Bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	704	344	264	164	-104	-363
Materiële vaste activa	65.079	67.000	83.253	99.553	101.022	99.790
Financiële vaste activa	3.144	3.144	3.144	3.144	3.144	3.144
Totaal vaste activa	**68.927**	**70.488**	**86.661**	**102.861**	**104.062**	**102.571**
Vlottende activa						
Voorraden	829	3.878	4.109	7.492	4.300	-1.239
Uitzettingen	17.631	22.345	9.452	9.452	9.452	9.452
Liquide middelen	260	1.000	0	0	0	0
Overlopende activa	3.746	3.746	3.746	3.746	3.746	3.746
Totaal vlottende activa	**22.466**	**30.969**	**17.307**	**20.690**	**17.498**	**11.959**
Totaal activa	**91.393**	**101.457**	**103.968**	**123.551**	**121.560**	**114.530**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	38.298	37.764	36.216	35.685	33.919	32.580
Resultaat boekjaar	928	-1.387	-381	-1.391	-1.019	360
Voorzieningen	9.845	9.386	8.604	8.009	7.719	7.487
Vaste schuld	31.351	27.723	24.777	42.836	45.092	40.102
Totaal vaste passiva	**80.422**	**73.486**	**69.216**	**85.139**	**85.711**	**80.529**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	5.114	5.114	13.548	21.221	21.921	22.029
Overlopende passiva	5.857	22.857	21.204	17.191	13.928	11.972
Totaal vlottende passiva	**10.971**	**27.971**	**34.752**	**38.412**	**35.849**	**34.001**
Totaal passiva	**91.393**	**101.457**	**103.968**	**123.551**	**121.560**	**114.530**

EMU-saldo

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo			Begroting				
			2026	2027	2028	2029	2030
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-2.849	-542	-1.541	-1.394	40
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.561	16.173	16.200	1.201	-1.491
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	-459	-782	-595	-290	-232
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.049	231	3.383	-3.192	-5.539
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			**-7.918**	**-17.728**	**-21.719**	**307**	**6.838**

5. BIJLAGEN

Bijlage 1 - Investeringen

Nieuwe investeringen met economisch nut

Omschrijving	Programma	2027	2028	2029	2030
Strategische verwerving Irenestraat 2B	Ruimtelijke ordening	30.000			
Grondverwerving locatie Veerhuys	Onderwijs	29.313			
Uitbreiding Don Bocco school, gebouw	Onderwijs	1.250.000			
Uitbreiding Don Bocco school, terrein	Onderwijs	325.000			
Startkrediet IKC Julianaschool	Onderwijs	471.500	321.500	321.500	
Onderwijsleerpakketten	Onderwijs	60.000			
Bouwkundige investeringen zwembad	Sport	231.000	45.500		
Vervangen installaties zwembad	Sport	60.000	128.200		
Sportpark De Omloop	Sport	10.819.000	9.783.000		
Renovatie velden WCR en Rhoon	Sport	26.000	48.000		
Renovatie velden Poortugaal	Sport	600.000	515.000	615.000	
Investeringen met een economisch nut		**13.901.813**	**10.841.200**	**936.500**	**0**

Nieuwe investeringen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Programma	2027	2028	2029	2030
Aanleg parkeerterrein locatie Sonneheerdt	Buitenruimte	97.000			
Ontsluitingsweg woningbouw Anteslocatie	Buitenruimte		2.294.615		
Openbare verlichting	Buitenruimte	175.000	175.000	178.900	
Bruggen	Buitenruimte	90.900	68.600	70.100	
Inrichting Schoolzones	Buitenruimte	248.000			
Hubs voor deelmobiliteit	Buitenruimte	50.000			
Versterken metrohaltes en gebieden	Buitenruimte	455.000			
Aanpassen bushaltes toegankelijkheid	Buitenruimte	100.000	50.000		
Knip autoverkeer Hofhoek	Buitenruimte			50.000	350.000
Verkeerskundige bijdrage herinrichting	Buitenruimte	75.000	50.000	350.000	
Wegen	Buitenruimte	2.000.000	2.000.000	1.000.000	1.000.000
Metrostations knopen	Buitenruimte	109.417			
Tijsjesdijk Fietsstraat	Buitenruimte	400.000	50.000	-275.000	
Beschoeiingen	Buitenruimte	97.600	97.600	99.700	
Speelvoorzieningen	Buitenruimte	207.400	207.400	212.000	
Herontwikkeling De Brinkhoeve	Ruimtelijke ordening	50.000			
Investeringen met een maatschappelijk nut		**4.155.317**	**4.993.215**	**1.685.700**	**1.350.000**

Nieuwe investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Programma	2027	2028	2029	2030
Investeringen met economisch nut, waarvoor voor de lasten een heffing kan worden geheven		**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2 - Reserves en voorzieningen

Reserves

Naam Reserve	Saldo per 01/01/2026	Saldo per 01/01/2027	Saldo per 01/01/2028	Saldo per 01/01/2029	Saldo per 01/01/2030	Saldo per 01/01/2031
Algemene reserves						
Algemene Reserve	13.671.333	19.690.140	18.303.140	17.922.140	16.531.140	15.512.140
Resultaat boekjaar	928.000	-1.387.000	-381.000	-1.391.000	-1.019.000	360.000
Totaal algemene reserves	**14.599.333**	**18.303.140**	**17.922.140**	**16.531.140**	**15.512.140**	**15.872.140**
Reserves Grondbedrijf						
Reserve Ontwikkelingsprojecten vrije reserve	49.123	49.123	49.123	49.123	49.123	49.123
Strategisch verbinden	338.992	338.992	338.992	338.992	338.992	338.992
Vitaal Albrandswaard	93.264	93.264	93.264	93.264	93.264	93.264
Ondernemend Albrandswaard	100.780	100.780	100.780	100.780	100.780	100.780
Totaal reserves grondbedrijf	**582.159**	**582.159**	**582.159**	**582.159**	**582.159**	**582.159**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve Baggeren	224.386	168.486	112.586	56.686	786	0
Reserve Grootonderhoud gebouwen	1.285.617	1.063.917	1.262.817	1.461.717	1.660.617	1.859.517
Bestemmingsreserve Wethouderspensioenen	290.207	235.007	179.807	124.607	69.407	14.207
Bestemmingsreserve Sociaal deelfonds	1.140.037	988.037	988.037	988.037	988.037	988.037
Reserve Betaalbare en bereikbare woningen	3.976.952	3.776.952	3.776.952	3.776.952	3.776.952	3.776.952
Reserve Duurzaamheid	2.502.625	2.414.625	2.326.625	2.238.625	2.150.625	2.062.625
Reserve Rentelasten	129.800	11.300	0	0	0	0
Reserve Negatieve prognose De Omloop	4.500.000	4.500.000	4.500.000	4.500.000	4.275.000	4.050.000
Reserve Innovatie & preventie	532.001	497.001	462.001	427.001	392.001	357.001
Reserve Rekenkamer	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600
Reserve Hoogspanningsleiding Portugaal	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Reserve Migratie en Wonen	5.452.912	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	59.100	0	0	0	0	0
Totaal overige bestemmingsreserves	**21.604.237**	**15.165.925**	**15.119.425**	**15.084.225**	**14.824.025**	**14.618.939**
Overige bestemmingsreserves kapitaallasten						
Reserve nieuwbouw school Don Bosco	174.966	165.766	156.566	147.366	138.166	128.966
Reserve nieuwbouw Sportzaal Portland	1.026.164	990.064	953.964	917.864	881.764	845.664
Reserve nieuwbouw buitendienst	805.331	762.931	720.531	678.131	635.731	593.331
Reserve nieuwbouw school Valckesteyn	142.636	135.136	127.636	120.136	112.636	105.136
Reserve ruiming begraafplaats Poortugaal	44.783	37.283	29.783	22.283	14.783	7.283
Reserve ruiming begraafplaats Rhoon	246.350	234.550	222.750	210.950	199.150	187.350
Totaal overige bestemmingsreserves kapitaallasten	**2.440.229**	**2.325.729**	**2.211.229**	**2.096.729**	**1.982.229**	**1.867.729**
Totaal Reserves	**39.225.958**	**36.376.953**	**35.834.953**	**34.294.253**	**32.900.553**	**32.940.967**

Voorzieningen

Naam Voorziening	Saldo per 01/01/2026	Saldo per 01/01/2027	Saldo per 01/01/2028	Saldo per 01/01/2029	Saldo per 01/01/2030	Saldo per 01/01/2031
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Wethouderspensioenen	3.389.000	3.489.000	3.589.000	3.689.000	3.789.000	3.889.000
Wachtgeld vm. wethouders	292.477	292.477	292.477	292.477	292.477	292.477
R.V.U.	73.331	73.331	73.331	73.331	73.331	73.331
Verlofsparen	345.790	383.190	420.590	457.990	495.390	532.790
Plan Spui	25.700	25.700	25.700	25.700	25.700	25.700
Totaal Vz verplichtingen, verliezen en risico's	**4.126.297**	**4.263.697**	**4.401.097**	**4.538.497**	**4.675.897**	**4.813.297**
Vz middelen 3den met bestedingsverplichting						
Riolering	4.706.513	4.090.513	3.433.513	2.933.513	2.544.513	2.155.513
Afvalstoffenheffing	592.541	592.541	310.741	58.741	0	0
Totaal Vz mddelen 3den met bestedingsverplichting	**5.299.054**	**4.683.054**	**3.744.254**	**2.992.254**	**2.544.513**	**2.155.513**
Voorzieningen onderhoud egalisatie						
Onderhoud Sporthal Portland	420.120	439.520	458.920	478.320	497.720	517.120
Totaal Vz onderhoud egalisatie	**420.120**	**439.520**	**458.920**	**478.320**	**497.720**	**517.120**
Totaal Voorzieningen	**9.845.471**	**9.386.271**	**8.604.271**	**8.009.071**	**7.718.130**	**7.485.930**
Voorzieningen dubieuze debiteuren						
Dubieuze debiteuren*	127.544	127.544	127.544	127.544	127.544	127.544
** deze voorziening wordt gesaldeerd met de openstaande vordering*						

Bijlage 3 - Subsidieplafond 2027

Subsidieplafond

Begroting 2027

Omschrijving	Bedrag
Openbare orde en veiligheid	14.500
Volwasseneducatie	56.300
Bibliotheek	243.000
Sportbeleid	36.400
Culturele vorming	32.700
Vluchtelingen	54.000
Peuterwerk algemeen	95.000
Jeugdwerk	406.000
Ouderenwerk	335.000
Maatschappelijk Werk	70.000
Welzijnswerk/preventieve zorg SWA	515.000
Lokaal Preventief Jeugd	97.000
Welzijn in sociale Wijkteams	103.000
Cliëntondersteuning rondom teams	49.200
Volksgezondheid	24.700
Jeugdgezondheidszorg	1.136.000
Wijkleefbaarheid	12.800
Informatiepunt digitale overheid	23.000
Lokale zorgtajecten	5.000
WMO uitvoering	36.000
Totaal	**3.344.600**

Bijlage 4 - Overzicht van de begroting op taakvelden

Overzicht op taakvelden

Overzicht begroting op taakvelden	Begroting 2027				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.1:Bestuur	2.929.300	70.600	0	0	-2.858.700
0.10:Mutaties reserves	0	0	359.900	198.900	161.000
0.2:Burgerzaken	2.024.100	681.700	0	0	-1.342.400
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	467.200	71.200	0	0	-396.000
0.4:Overhead	12.571.100	264.200	0	0	1-2.306.900
0.5:Treasury	173.600	476.300	0	0	302.700
0.61:OZB woningen	0	5.475.000	0	0	5.475.000
0.62:OZB niet-woningen	0	3.951.000	0	0	-.951.000
0.64:Belastingen overig	352.000	0	0	0	-352.000
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	47.329.800	0	0	-47.329.800
0.8:Overige baten en lasten	575.600	939.000	0	0	363.400
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	2.022.400	65.000	0	0	-1.957.400
1.2:Openbare orde en veiligheid	2.029.000	15.200	0	0	2-.013.800
2.1:Verkeer en vervoer	4.187.300	95.100	0	0	-4.092.200
2.2:Parkeren	90.300	0	0	0	-90.300
2.4:Economische havens en waterwegen	785.800	0	0	0	-785.800
2.5:Openbaar vervoer	154.200	49.000	0	0	-105.200
3.1:Economische ontwikkeling	284.900	40.200	0	0	-244.700
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50.900	34.200	0	0	-16.700
4.1:Openbaar basisonderwijs	30.900	0	0	0	-30.900
4.2:Onderwijshuisvesting	768.900	0	0	0	-768.900
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.646.700	460.000	0	0	-1.186.700
5.1:Sportbeleid en activering	79.200	0	0	0	-79.200
5.2:Sportaccommodaties	1.588.200	447.900	0	0	-1.140.300
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	38.700	0	0	0	-38.700
5.5:Cultureel erfgoed	14.500	0	0	0	-14.500
5.6:Media	435.200	51.800	0	0	-383.400
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.236.600	31.900	0	0	-3.204.700
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	2.287.000	31.000	0	0	-2.256.000
6.21:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	107.100	0	0	0	-107.100
6.22:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	282.700	0	0	0	-282.700
6.23:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.445.100	224.100	0	0	-2.221.000
6.3:Inkomensregelingen	8.437.360	5.729.210	0	0	-2.708.150

Overzicht begroting op taakvelden	Begroting 2027				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
6.4:WSW en beschut werk	302.600	0	0	0	-302.600
6.5:Arbeidsparticipatie	685.700	0	0	0	-685.700
6.60:Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.672.000	56.600	0	0	-1.615.400
6.711:Huishoudelijke hulp (WMO)	2.421.900	140.000	0	0	-2.281.900
6.712:Begeleiding (WMO)	688.600	0	0	0	-688.600
6.713:Dagbesteding (WMO)	288.900	0	0	0	-288.900
6.714:Overige maatwerkarrangementen (WMO)	29.300	0	0	0	-29.300
6.751:Jeugdhulp ambulant lokaal	2.732.700	0	0	0	-2.732.700
6.752:Jeugdhulp ambulant regionaal	2.072.200	0	0	0	-2.072.200
6.753:Jeugdhulp ambulant landelijk	126.600	0	0	0	-126.600
6.761:Jeugdhulp met verblijf lokaal	521.000	0	0	0	-521.000
6.762:Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.217.300	0	0	0	-1.217.300
6.763:Jeugdhulp met verblijf landelijk	126.600	0	0	0	-126.600
6.791:PGB WMO	207.900	0	0	0	-207.900
6.792:PGB Jeugd	423.400	0	0	0	-423.400
6.812:Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO	40.700	0	0	0	-40.700
6.821:Jeugdbescherming	294.400	0	0	0	-294.400
6.822:Jeugdreclassering	263.500	0	0	0	-263.500
6.91:Coördinatie en beleid WMO	253.400	0	0	0	-253.400
6.92:Coördinatie en beleid Jeugd	483.600	0	0	0	-483.600
7.1:Volksgezondheid	1.657.000	192.000	0	0	-1.465.000
7.2:Riolering	3.018.300	4.392.000	0	0	1.373.700
7.3:Afval	4.198.300	5.681.200	0	0	1.482.900
7.4:Milieubeheer	1.382.800	0	0	0	-1.382.800
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	758.400	264.400	0	0	-494.000
8.1:Ruimte en leefomgeving	1.345.000	139.800	0	0	-1.205.200
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.866.400	6.494.300	0	0	-372.100
8.3:Wonen en bouwen	727.200	466.200	0	0	-261.000
Gerealiseerd resultaat	**84.901.560**	**84.359.910**	**359.900**	**198.900**	**-380.650**

Bijlage 5 - Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

BAR	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
BBS	Basisschool
BIE	Bouwgronden In Exploitatie
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CV	Commanditaire Vennootschap
DBP	De BedrijfsvoeringsPartner
ECL	Economische classificatie (kostensoort)
EMU	Economische en Monetaire Unie
FCL	Functionele classificatie (kostenplaats)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRJR	Gemeenschappelijk Regeling Jeugdhulp Rijnmond
Grex	Grondexploitatie
LED	Light Emitting Diode
MI	Marktinitiatief
MPO	Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NCW	Netto Contante Waarde
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OG	Opgenomen geld
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PGB	Persoonsgebonden Budget
RO	Ruimtelijke Ordening
SiSa	Single information, Single audit
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling
TURAP	Tussenrapportage
VPB	Vennootschapsbelasting
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning